NAJER FOLKSBLAT
Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem,

פרייז 15 גראשען

ציהונג פון דער מלוכה-לאטעריע זעה זייט 11

היינט 12 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 66 | Łódź, Czwartek, 18 marca 1937 | אדרעס: לאָדז, פּעטריקאווער 21 טעל. 224-71 Adres Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. Skrz. poczt.1.06 | לאָדז, דאָנערשטאָג פ׳ צו ו׳ ניסן תרצ״ז | 15-טער יאהרגאנג

דריי באמבעס אין ירושלים

זונטאג גענעראל-שטרייק פון יודישן ישוב

אלס פראטעסט געגען דעם בלוטיגען אראבישען טעראר אין א״י

יוד. בעפעלקערונג פאדערט רעכט אויף זעלבסטשוץ

ירושלים, 17 (יט״א טעלעגראַפיש)

אויף דער יפו׳ער גאַס אין ירושלים האָבען אַראַבער היינט געוואָרפען אַ באָמבע. עס זענען אַרויסגעפאַלען די שויבען אין די אַרומיגע הייזער.

די באָמבע האָט אויפגעריסען נעבען דעם קינאָ „ציון“.

עס זענען לייכט פאַרוואונדעט געוואָרען 3 יודישע יונגעלייט און 1 פּאָליציאַנט. 2 אַראַבער, וועלכע האָבען געוואָרפען די באָמבע, זענען פאַרשאַלטען געוואָרען.

ירושלים, 17 (יט״א טעלעגראַפיש)

אין דאָרף קור מוס אין דער געגענט פון רמלה האָט פּאָליציי בעת אַ רעוויזיע ביי אַראבער געפונען 2 ביקסען, 1 רעוואָלווער, 1 באָמבע און 91 פּעקלעך אַמוניציע.

ירושלים, 17 (יט״א טעלעגראַפיש)

אַ חוץ דער באָמבע, וואָס איז היינט, מיטוואָך, פאַרנאַכט, געוואָרפען געוואָרען אויף דער יפו׳ער גאַס אין ירושלים, זענען געוואָרפען געוואָרען נאָך 2 באָמבעס אין ירושלים. איין באָמבע האָט עקספּלאָדירט נעבען אַראַבישען קאַפע אויף מאַנילאַ-גאַס. עס זענען שווער-פאַרוואונדעט געוואָרען 4 אַראַבער.

די דריטע באָמבע האָט אויפגעריסען אין רמלה-קוואַרטאַל. אויך דאָרט זענען פאַרוואונדעט געוואָרן 4 אַראַבער.

ירושלים, 17 (יט״א טעלעגראַפיש)

בעת דעם אויפרייס פון די באָמבעס אין ירושלים זענען פאַרוואונדעט געוואָרען 17 פּערזאָן, דערונטער פרויען און קינדער. 3 קינדער זענען אין אַ שווערען צושטאַנד אָפּגעפירט געוואָרען אין שפּיטאָל.

ירושלים, 17 (יט״א טעלעגראַפיש)

די אונטערזוכונג פון טויטען קערפער פון דעם לעצטען קרבן פון אַראַבישען טעראָר, שמואל גאָטפריד האָט פעסטגעשטעלט, אַז גאָטפריד איז נישט אומגעקומען פון אַן אַראַבישער קויל, נאָר ער איז דערשטאָכען געוואָרען מיט מעסערס. די טעראָריסטען זענען איהם באַפאַלען הינטערווייליכטס. צוערשט איז באַשאָסען געוואָרען גאָטפרידס וואוינונג. די מערדער זענען אַרעסטירט.

לאָנדאָן, 17 (יט״א טעלעגראַפיש)

אויף דער היינטיגער פאַרלאַמענט-זיצונג האָט קאָלאָנעל וועדזשוואוד אינטערפעלירט דעם קאָלאָניען-מיניסטער אָרמסבי-גאָר וועגען דער לאַגע אין א״י בעטענדיג דעם מיניסטער, ער זאָל אָפּגעבען ערקלערונגען וועגען די לעצטע מאָרדען און געוואַלד-טאַטען, וואָס די אַראַבער האָבען אויסגעפירט אין די לעצטע וואָכען.

דעפּ. וועדזשוואוד האָט געפרעגט, צי דער מיניסטער האָט בדעה באמת אונטערצונעמען ענערגישע שריט, בכדי ענדליך אַ סוף צו מאַכען צו דער אַראַבישער אכזריות איבער אונבאַהאָלפענע, אונשולדיגע מענשען.

דער מיניסטער האָט דערויף געענטפערט, אַז ער באַדויערט זעהר די לעצטע מאָרד-אַקטען אין א״י; ער איז אָבער צופרידען פון דער ערקלערונג פון מופטי און פון דעם העכסטען אַראַבישען ראַט, וועלכע האָבען פאַראורטיילט די געוואַלד-טאַטען, וואָס ווערען אויסגעפירט איבער די יודען.

קאָלאָנעל וועדזשוואוד האָט ווייטער אָנגעוויזען, אַז די אכזריות׳ן שאַפען אַן אטמאָספער צו אונרוהען און ווייטערדיגע אונגעזעצליכקייטען.

דער מיניסטער האָט ערקלערט, אַז ער האָט וועגען דעם אָפּגעהאַלטען אַ ספּעציעלע באַראַטונג מיטן א״י-דיגען הויכקאָמיסאַר סער אַרטור וואוקאָפּ, מיט וועלכען ער האָט אַרומגערעדט די מיטלען, וואָס דאַרפען אַנגעווענדעט ווערען, בכדי נישט צו דערלאָזען צו ווייטערדיגע געוואַלד-אַקטען.

סער אַרטור וואוקאָפּ פאָהרט היינטיגען פרייטאָג אַרויס קיין א״י און באַלד נאָכ׳ן אָנקומען אין לאַנד וועט ער אָפּהאַלטען אַ דרינגענדע קאָנפערענץ מיט דער רעגירונג און דעם קאָמאַנדיר פון דעם א״י מיליטער גענ. דיל, און מיט דער הילף פון דער פּאָליציי אונטערנעהמען אַן אַנטשלאָסענע אַקציע אונטערצודריקען די אַראַבישע טעראָר-אַקציע.

דעפּ. מעמבער אינטערפעלירט דעם קאָלאָניען-מיניסטער, צי ער האָט בדעה צו פּראָקלאַמירען אין א״י קריגס-צושטאַנד, ווייל ווי די ערפאַהרונג האָט באַוויזען, האָבען אַלע אַנדערע מעטאָדען פון אָפּהיטען אין א״י די רוהע און אָרדנונג געליטען דורכפאַלען.

דער מיניסטער האָט דערויף ערקלערט, אַז ס׳איז נישט צוועקמעסיג איינצופיהרען אין א״י קיין קריגס-צושטאַנד, ווייל דאָס וואָלט אַראָפּגעדריקט די אויטאָריטעט פון דער אַדמיניסטראַציע.

דער מיניסטער האָט נאָך צוגעגעבען, אַז די מאָרדען און טעראָר-אַקטען ווערען אויסגעפירט פון אַ הייפעל באַנדיטען און טעראָריסטען.

לאָנדאָן, 17 (יט״א טעלעגראַפיש)

די ענגלישע פּרעסע ווידמעט פיל אויפמערקזאַמקייט דער לאַגע אין א״י און דריקט אויס טרויער און מיטגעפיהל צוליב די געפאַלענע יודישע קרבנות פון אַראַבישען טעראָר.

דער קאָרעספּאָנדענט פון „טיימס“ טעלעגראַפירט פון ירושלים, אַז די אַראַבישע עפענטליכע מיינונג טאָדעלט די אונרוהען; די אַראַבישע פיהרער וואַרפען אָבער אַרויף די גאַנצע פאַראַנטוואָרטליכקייט פאַר די געשעהענישען אויף דער א״י-רעגירונג. די אַראַבישע פיהרער ווייזען אָן, אַז ביי חסר אַטמאָספער פון האַס, וואָס הערשט אין לאַנד, זענען מעגליך אַזעלכע זאַכען, וואָס עס געשעהען איצט.

(ווייטער זעה 4-טע זייט)

היינט – דער נאָמענס-טאָג פון מאַרשאַל רידז-שמיגלי

עס קומען פאַר פייערליכקייטען איז גאַנצען לאַנד

וואַרשאַ, 17 (טעלעפאָניש)

היינט, ערב דעם נאָמענס-טאָג פון מאַרשאַל רידז-שמיגלי האָט פּויליש. ראַדיאָ קאָן אין פּוילישען ראַדיאָ געהאַלטען פאָלגענדע רעדע:

מאָרגען, דעם 18 ד. ח. וועט דער מאַרשאַל פון פּוילען עדוואַרד רידז-שמיגלי פייערן דעם טאָג פון זיין פּאַטראָן. זיין נאָמענסטאָג איז דער איינענסטער טאָג פון יעדען מענש, עס איז דאָס צום מערסטען פערזענליכע, גלייך ווי אין דעם טאָג וואָלטען זיך פּינאַנטערגעמעפנט די טויערן פון איינענעם איך, דורך וועלכע עס גייט אַדורך דער מענש דאָס גאַנצע יאָהר אין קרייז פון זיינע אַרבייטען, זאָרגען און אחריות. עס איז דער טאָג, אין וועלכען מ׳קאָן פון זיך אַראָפּוואַרפען דעם פּאַנצער פון פּאָרם און היעראַרכיע, עס איז דער טאָג פון דיספּענס פאַרן האַרץ און געפיהל.

דערפאַר פיהל איך אַ רעכט צו רעדען וועגן מאַרשאַל שמיגלי. דאָס איז אַ דיספּענס אויף וועלכער עס האָבען רעכט אַלע זעלנערישע הערצער און אַלע די וועלכע האָבען זיך מטהנטער צוגעפּאַסט מיט דעם האַזיגען מענש. איהר קענט איהם היינט אַלס דעם, וועלכער שטייט אין דער שפּיץ פון דער אַרמעע און פיהרט אָן מיט די גרויסע ענינים פון דער פאַרטיידיגונג פון דער רעפּובליק, וועלכער הערט זיך טיף איין אינם ריטם פון פּוילישען לעבען און רופט זיך שטענדיג אָפּ ווי די שטים פון געוויסען — הויך אַנרופענדיג ביים מאָמען דאָס, צו וועלכען עס פעהלט אונז שטענדיג מוט, אונז, דער געזעלשאַפט, וואָס אַרבייט שווער פּיי אונזערע ווערקשטעלען אָדער פּיי געזעלשאַפטליכער אַרבייט. ער אָבער מוז האָבען דעם דאָזיגען מוט. דאָס איז זיין זאָרג און גרויסע פאַראַנטוואָרטליכקייט, פון זיין פּאָזיציע זעהט ער די פּוילישע ענינים און פּוילענס באַדערפענישען בעסער, טיפער, ווי יעדער איינער פון אונז. דאָרט, אויף זיין פּאָזיציע, זענען די האָריזאָנטען ווייטערע, דאָרט זעהט מען בעסער געטרייער — דאָרט זעהט מען די זאַכען קלאָר, אין גאַנצען גרויסען אומפאַנג. דאָרט איז די משא פון אחריות אויף די פּלייצעס אַ מעכטיגע און איז גורם אַ מעטריע אַנטשיידונג, אין הסכם מיט׳ן פּוילישען לעבענס-אמת. דאָרט ווערט אויסגעשמידט די שטאָלענע ריזה, וואָס זאַמעלט אויף און פאַראייניגט אַלע אַנשטרענגונגען, וואָס דענען געלענקט געוואָרען אין דער ריכטונג פון פאַרשטאַרקען די פּוילישע קראַפט.

מאַרשאַל רידז-שמיגלי

ווער איז עס דער מענש, וועלכער שלעפּט אונז אַזויפיל? ער איז קודם-כל אַ זעלנער, אַ זיגרייכער פיהרער, וועלכער איז צום אומאָפּהענגיגען פּוילען געגאַנגען פון די פריהעסטע יונגע יאָהרען אַן אַן אָפּפּערפולער, אַ קאָמפּראָמיסלאָזער, וואָס פאָדערט פאַר זיך גאָרנישט, אַרומגערינגעלט מיט ליבשאַפט און אַכטונג פון די אונטערגעאָרדענטע. אַ מוסטערהאַפטער פיהרער, וועמענס טאַלאַנט און העלדישקייט עס האָבען געבראַכט צום נצחון. אַן אומבויגזאַמער זעלנער פון מאַרשאַל פּילסודסקי, האָט ער איהם געדינט געטריי, מיט גרענעצלאָזער איבערגעגעבענהייט און ליבע. ווייל די פראַגען פון פּוילישען האַרץ האָט ער געזעהען אין מאַרשאַל פּילסודסקי, ער איז אַ קינסטלער, ער האָט אַ פיהלענדיג און הייס האַרץ, ער איז אַ פּשוטער און אַן אונמיסטלבאַרער, ער איז איבערמענשליך, און אין דעם, וואָס ער טוט, איז נישטאָ אַזוינס, וואָס זאָל אַרויסדרינגען פון פּערזענליכע נטיות. זיין זעלנערשקייט איז ווי אַ הייליגטום פון פּאָטערלענדישער ליבע, דערפאַר ליבען איהם אַלע זעלנער, דערפאַר איז ער אַזוי נאָהענט דעם פאָלק.

אַלע ווייסען מיר, אַז ער איז די רייף פון ליבע, און זאָרג פאַר פּוילען, אַט דערפאַר איז מאַרשאַל רידז-שמיגלי אונז נאָהענט. אין היינטיגען טאָג באַגלייטען איהם אונזער אַלעמענס וואַרימסטע, אַ יפּ ריכטיגע וואונשען, אַז אויך אין זיין פּערזענליכען לעבען זאָלי ער זיין גליקליך, עס זאָל פאַר איהם שטענדיג לייכטען דער גליקליכער שטערן פון ערפאָלגען, די אונטיילבאַרע חברטע פון זיין לעבען אין מלחמה און פרידען; פאַר דער אַנטוויקלונג, מאַכט און צוקונפט פון דער פּוילישער רעפּובליק.

וואַרשאַ, 17 (טעלעפאָניש)

היינט איז געקומען קיין וואַרשאַ אַ דעלעגאַציע פון בזשעזשאַנער געגענט. די דעלעגאַציע האָט דעם מאַרשאַל רידז-שמיגלי איבערגעגעבען אַ דיפּלאָם פון עהרען-בירגער פון 10 גמינעס אין בזשעזשאַנער פּאָוויאַט, ווי אויך אַ נאָמענס-טאָג אָנדענק אין דער פאָרם פון אַן אַראַביש פערד.

מאַרשאַל רידז-שמיגל איז אַרויסגעפאָהרען פון וואַרשאַ

וואַרשאַ, 17 (טעלעפאָניש))

מאַרשאַל רידז-שמיגלי איז היינט אויף אַ קורצער צייט אַרויסגעפאָהרען פון וואַרשאַ

פייערליכע תפילה צום אָנדענק פון מאַרשאַל פּילסודסקי

וואַרשאַ, 17 (טעלעפאָניש)

דעם 19. ד.ח. אין נאָמענסטאָג פון מאַרשאַל פּילסודסקי וועט דער פּילסודסקי-אוניווערזיטעט אין וואַרשאַ איינאָרדנען אַ טרויער-גאָטעסדינסט אין דער קאַרמעליטען-קירכע.

רעגירונגס-עראָפּלאַנען באָמבאַרדירען

פאַרביסענע אַטאַקעס און קאָנטראַטאַקעס אויף אַלע פראָנטען

מאַדריד, 17 (ספּ. טעל.)

דער קאָמיטעט צו פאַרטיידיגען מאַדריד מעלדעט אַז העכער 50 רעגירונגס-עראָפּלאַנען האָבען באָמבאַרדירט און באַשאָסען די קאָנצענטראַציע פון פיינדליכען מיליטער אויפ'ן אָפּשניט ברי-הועגאַ. עס זענען אַראָפּגעשאָסען געוואָרען 3 פאַשיסטישע עראָפּלאַנען און ס'זענען גענומען געוואָרען געפאַנגען 20 אויפשטענדיגע. אויף דער זייט פון דער רעגירונג זענען געכאַפּט געוואָרען איבער 15 איטאַליענער.

פּאַריז, 17 (ספּ. טעל.)

האַוואַס איז מודיע: די אָפענסיווע פון די אויפשטענדיגע אויפ'ן אָפּשניט פאַ"א בלאַנקאַ ווערט געפירט אין אַ געוואַלטיגען טעמפּאָ. די עראָפּלאַנען באָמבאַרדירען כסדר. עס זענען פאַראַן אַ סך מענשליכע קרבנות. אין דער געגענד פון ווילאַ בועוואַ דעל דוקוע, אויף צפון פון קאָרדאָוואַ, האָבען די אויפשטענדיגע אונטערגענומען אַן אַטאַק וועלכער איז דורכ'ן רעגירונגס-מיליטער אָפּגעשטויסען געוואָרען.

אויף די איבריגע פראָנט-ליניעס זענען קיין ענדערונגען נישט איינגעטרעטען.

ווידער דייטש געוועהר פאַר גען. פראַנקאָ

לאָנדאָן 17 (ספּ. טעל.)

די שפּאַנישע אַמבאַסאַדע האָט אין פאַרעינפּיס היינט איבערגעגעבען אַ נאָטע, אין וועלכער עס ווערט מיטגעטיילט, אַז דייטשע שיפען, וואָס געפינען זיך איצט אין אַנטווערפען האָבען געפירט פון ברעמען טראַנספּאָרטען געוועהר פאַר גענעראַל פראַנקאָ.

לאָנדאָן, 17 (ספּ. טעל.)

וואַהרשיינליך וועט די אינטערנאַציאָנאַלע קאָנטראָל פון די שפּאַנישע גרעניצען אין דער גאַנצער פולקייט אַריין אין קראַפט ערשט דעם 29 ד. ח.

לאָנדאָן, 17 (ספּ. טעל.)

רויטער-אַגענטור איז מודיע: אין שייכות מיט די כלומרשטע פּאַרשלאָגען פון שפּאַנישען אויסערן-מיניסטער דעל וואַיאָ צו ענגלאַנד און פראַנקרייך וועגען אויספּאַרשען פאַר זייער טובה-וועגען די ענדערונג פון דער סיטואַציע אין שפּאַנישען מאַראָקאָ, דערוויסט זיך „רייטער", אַז ווירקליך אין דעם 9 פעברואַר געמאַכט געוואָרען אַ דעמאַרש צו די ענגלישע און פראַנצויזישע רעגירונגען.

דאַן איז פאָרגעלעגט געוואָרען די דאָזיגע רעגירונגען געוויסע רעכט אין שפּאַנישען מאַראָקאָ אַלס פאַרגיטיגונג פאַר פראַנצויזיש-ענגלישע הילף אין שפּאַנישען קאָנפליקט. הגם עס איז ביז איצט נישט איבערגעשיקט געוואָרען קיין ענטפער דער שפּאַנישער רעגירונג, ווערט „רייטער" געוואויר, אַז ענגלאַנד און פראַנקרייך וואָלטען אפילו אויף אַ רגע נישט געקענט טראַכטען וועגען אַזאַ פאָרשלאָג ווייל ער וואָלט געווען אין סתירה צו זייערע פאַרפליכטונגען, וואָס דרינגען אַרויס פון די טראַקטאַטען.

שרעקליכע אויטאָ-קאַטאַסטראָפע

וואָס האָט שיער נישט איינגעוואָרפען אַ הויז

בערלין, 17 (ספּ. טעל.)

אין קוואַרטאַל וויזענזע האָט געטראָפען אַן אומגעוועהנליכע קאָמוניקאַציע-קאַטאַסטראָפע. אויף אַ ראָג גאַס האָבען זיך צוזאַמענגעשטויסען צוויי גרויסע לאַסט-אויטאָס. דער צוזאַמענשטויס איז געווען אַזאַ געוואַלטיגער, אַז איין לאַסט-אויטאָ איז מיט אַ מעכטיגער קראַפט אַרויפגעפאָהרען אויפ'ן הויז, וואָס געפינט זיך אין ראָג, און דערביי איינגעבראָכען די וואַנט אויף אַ טיף פון 3 מעטער. דערפון איז מאָמענטאַל פאַרניכטעט געוואָרען אַ געשעפט אין באַלד דערנאָך איז איינגעפאַלען דאָס גאַנצע ווינקעל פון 4-שטאָקיגען ראָגאָווע הויז. אין גרויסער פּאַניק האָבען די איינוואוינער זיך קוים אַרויסגעראַטעוועט מיט'ן לעבען.

מיט דער פּוטער אַראָפּ

גייט עס דעם רעקסיסטען-פיהרער דעגרעל

בריסעל, 17 (ספּ. טעל.)

דער פיהרער פון די רעקסיסטען דעגרעל איז געכטען פאַרוואונדעט געוואָרען פון אַ ביר-קופּעל, וואָס איז אין אים געוואָרפען געוואָרען בעת אַ פאַרזאַמלונג אין בערגהאָם. דערנאָך איז דעגרעל אַוועק אויף אַ פאַרזאַמלונג קיין דעלבעק, וואו עס איז געקומען צו אַ צוזאַמענשטויס צווישען רעקסיסטען און סאָציאַליסטען. בעת מעשה זאָל מען האָבען דעגרעל'ן אָפּגעגאָסען מיט אַ גיפטיגער פליסיגקייט, וואָס האָט אויף איהם פאַרברענט נאָר דעם פּאַלטען. דאָס פּנים איז ביי איהם לייכט אָפּגעבריהט געוואָרען.

דער „משוגענער" שימטשאַק

האָט ערמאָרדעט אַ יוד פון פּשיטיק

וואַרשאָ, 17 (טעלעפאָניש)

דער גייסטיג-קראַנקער יאַן שימטשאַק פון געמיינדע באַזשאָוו, איז דורך זיין פאָטער געבראַכט געוואָרען קיין ראַדאָם צו אַ דאָקטאָר. אויף דער גאַס איז דער דאָזיגער „משוגענער" אָנגעפאַלען אויף אַ געוויסען בן-ציון פון פּשיטיק און אויך בלוטיג צושלאָגען יאַנקעל אייזענבערג'ן פון ראַדאָם.

עטליכע דורכגייער האָבען פאַרהאַלטען שימטשאַק'ן, וועלכער איז אָפּגעפיהרט געוואָרען אין שפּיטאַל. בן-ציון (?) איז געשטאָרבען פון די וואונדען.

נאַציסטישע גערעכטיגקייט

בערלין, 17 (ספּ. טעל.)

אַ דייטש געריכט האָט אַרויסגעטראָגען אַן אורטייל, אַז איינקויפונגען וואָס אַ פרוי פון אַ נאַצי מאַכט ביי אַ יוד, קענען נישט זיין בינדענד פאַרן מאַן און ער האָט נישט בנוגע די דאָזיגע איינקויפען קיין שום פליכטען.

מוסאָליני וועט היינט רעדען

רוים, 17 (ספּ. טעל.)

רוים, דעם 18. ד.ח. 6 אָוונט, וועט מוסאָליני אַרויסטרעטען אין טריפּאָלים מיט אַ גרויסער רעדע וועגען איטאַליענס קאָלאָניזאַטאָרישען ווערק אין אַפריקאַ. די רעדע וועט טראַנסמיטירט ווערען דורך אַלע איטאַליענישע סטאַנציעס. אין פּוילען וועט מען די רעדע הערען 9,55 אָוונט.

אָפּגעלייגט די עפענונג פון דער וועלט-אויסשטעלונג?

פּאַריז, 17. (ספּ. טעל.) „מאַטען" דערוויסט זיך פון מאַסגעביגע קוועלען, אַז די וועלט-אויסשטעלונג אין פּאַריז וועט געעפענט ווערען מיט אַ געוויסע פאַרשפּעטיגונג. די הויפּט-סיבה דערפון זאָל זיין די קרוינונג פון ענגלישען קעניג דזשאָרדזש דער זעקסטער, וואָס וועט פאָרקומען דעם 12 מאַי.

אַ גאָלד-בריליע פון 14 קילאָ

האָט געפונען אַ סאָוויעטישער אַרבייטער

מאָסקווע, 17. (ספּ. טעל.) דער אַרבייטער ביינאָוו, וואָס איז באַשעפטיגט אין די גאָלד-מינעס אין סיביר אויף אוראַל האָט געפונען אַ גאָלד-בריליע פון 13 קילאָ מיט 787 גראַם. די בריליע איז איבערגעגעבען געוואָרען דעם געאָלאָגישען מוזעאום אין מאָסקווע.

אַ פאָטער פון 38 קינדער

אין לאַנד פון אומגעגליכע מעגליכקייטען

ניו-יאָרק, 17 (ספּ. טעל.)

אין שטעטעלע בראָקסווילע, שטאַט פלאָרידע, האָט אַ פרוי געבוירען דאָס 38-טע קינד. אינטערעסאַנט, אַז דער פאָטער פון קינד איז דער 98-יאָהריגער נעגער אַמבראָזי דוגלאַס, אַ געוועזענער שקלאַף, וועלכער האָט איצט שוין דאָס 13-טע ווייב, וועלכע איז איצט אַלט קרוב 40 יאָהר. דער עלטסטער זוהן פון דוגלאַס'ן איז אַלט 66 יאָהר.

כשר | דער באַוואוסטער ניי-רעמאָנטירטער | כשר

כשר'ער פּענסיאָנאַט

„ELIDA"

אין פאַלענעמביע, ווילאַ „גראַנד"

Tuszyn 2 טעל.

נעהמט שוין אָן אויף פּסח געסט

און שפּעפּעהלט שעהנע, זוניגע צימערען מיט עלעקטריש ליכט. צענטראַל-בעהייצונג, קאַנאַליזאַציע. פליסענד וואַסער, באָדצימער, ראַדיאָ, טעלעפאָן אויפ! אָרט — פּענסיאָנאַט. פּראָוויזיאָנס-פּלעצער מיט אַכטונג. אינה.: ש. לובינסקי

דעם טיפסטען מיטגעפיהל דריקען מיר אויס אונזער חשוב'ן פּערוואַלטונגס-מיטגליד פון פאַראיין „לינת משמורים" (פּילסודסקיעגאָ 21)

ה' אַלעקסאַנדער טשאַמאַנסקי

מיט זיין פאַמיליע צוליב'ן טויט פון זיין ג' פרוי

חנה טשאַמאַנסקא נ"ע

זייט געטרייסט מיט המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.

די פאַרוואַלטונג.

אונזער חשוב'ן וויצע-פּרעזעס

ה' שמחה בערקע און פאַמיליע

צוליב'ן טויט פון זיין אומפאַרגעסליכע פרוי

רבקה נ"ע

דריקען מיר אויס אונזער טיפסטען מיטגעפיהל.

זייט געטרייסט מיט המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.

די פאַרוואַלטונג און פּערסאָנאַל

פון אַלטשטעטישן הויז-באַזיצער-פאַריין

זגערזשער 10.

לעבען

ווערען אויסגעניי...

צו ביליגע פּרייזען

ג. נאַרדמאַן

8 שרודמיעסקאַ

Dr. RÓŻANER

וועהנערישע און געשלעכטס-קראַנקהייטען

9 נאַרוטאָוויטשאַ 9

נעהמט אָן פון 9 פריה ביז 1 בייטאָג און פון 5 ביז 8 אָווענד.

אַוועק מיט פּרעמדע אַלט אויסגעבאַקענע מצות

די פון לאַנגע יאָהרען גוט בעקאַנטע מצות

פון די מיכאַנישע בעקערייען

ב. ווײַנבערג פּיעטריק. 38 טעל. 143-82

מרדכי יעלין — אַלטע — קאַשטשושקי 11

געפינען זיך איצט אויף פּיעטריקאָווער 38

און מיר מאַכען בעקאַנט דער ג' קונדשאַפט, אַז די מצות ווערען אויסגעבאַקען פון בעסטען ווייצען-מעהל וואָס געפינט זיך אונטער דער השגחה פון הרב ר' איטשע פּרידע. די ג' קונדשאַפט ווערט געבעטען צוליב די קאָלאָסאַלע בעשטעלונגען, וואָס פריהער צו קומען נאָך מצות. כדי אַזוי אַרום צו קענען ליפערן וואָונש יעדען צופרידענצושטעלען. רעיעלע בעהאַנדלונג. בעמערק.: די מצות און מצה-מעהל זענען געפּאַקט און פערזעהען מיט אונזער פירמע.

פיליע מ. יעליז, פּיעטריק. 24 טעל. 173-46

מיט אכטונג

ב. ווײַנבערג און מ. יעליז.

אַ פריילעכען יום-טוב!

קען מען נאָר האָבען מצות אָהן שום חשש חמץ ווען מען קויפט דאַן מוזט איר נאָר קויפען מצה-מעהל

וואָס ווערט נאָר געבאַקן אונטער דער השגחה פון לאָדזשער ראַבינאַט. געמאַלען אָן כפּוגלות מיט אַ ספּעציעלען משגיח אויף די מצות. הירט און דעמיי אויך נעהם איך אָן מצה-שמירה צו באַקען.

ראובן וואָלף, זאַוואַדזקאַ 4, טעל. 20-949

אויפּפאָדערונג

דערמיט פאָדער איך אויף דעם ה'

דוד ווינער, פּיראַמאָוויטשאַ 2

ער זאָל קומען במשך פון 2 טעג ד. ה. ביז פרייטאָג דעם 19-טן ד.ח. איינשליסליך צו אַ דין-תורה צום הרב ר' מרדכי ניסן קרול, אין בעגענפאַל וועל איך נישט פאַראַנטוואָרטליך זיין פאַר די ווייטערדיגע פאָלגען.

פירמע „OSNOWA"

ציגעלגאַס 66.

געדענקט!

אַז קויפען סחורה איז נאָר ביי

שטשעשליווי

וואו ס'געפינט זיך אויף לאַגער צום זומער-סעזאָן אַ גרויסער אויסוואַהל פון אָריגינעלע

ביליצער און טאָמאַשאָווער סחורות

אויף אַנציגער און פּאַלטענס

פון די בעסטע קוואַליטעטען. —:— קומט און איבערצייגט אייך

R. SZCZĘSLIWY

לאָדז, 5 נאַוואָמיעסקאַ 5 טעל. 156-09 געדענקט פּראָנט II שטאָק.

בעקאַנטמאַכונג.

דאָס איבעראַל-בעקאַנטע הורט-פאַרבען-כעמיקאַליען-געשעפט

לאָדז, דרעוונאָווסקאַ 5

מאַכט בעקאַנט, אַז צום קומענדיגען סעזאָן איז דאָס געשעפט פערזעהען מיט אַ גרויסען אויסוואַהל פון פערשידענע

פאַרבען און כעמיקאַליען

פון אַלע גרעסערע פאַבריקען. די בעשטעלונגען פון דער לאָדזשער און פּראָווינצער קונדשאַפט ווערען רעעל און פּינקטליך אויסגעפיהרט.

קאָנטאָ P.K.O. 602219 מיט אַכטונג מ. שייבע (פריהער בערגנער)

לאָדז, דרעוונאָווסקאַ 5, טעל. 133-39.

בעמערקונג: איך בעזיץ שטענדיג אויף לאַגער לאַהם פון דער פירמע

Zakł. Chem. „STREM" Sp. Akc.

D$^{r.}_{med.}$ LEON FAMILIER

אינערליכע און קינדער-קראַנקהייטען

6. שערפּיען 37 בענעדיקטאַ

נעהמט אָן פון 5—7 נאָכמ.

Dr.

Wajnberg

ספּעציאַליסט פאַר לונגען, האַרץ און סקלעראָז קראַנקהייטען

פּיעטרקאָווער 145

טעל. 126-02

נעהמט אָן פון 10-12 ... 3-5, 8-9 אָוו.

אויערען, נאָז און האַלז און לונגען-קליניק

מיט בעטען פון Dr.

Z. RAKOWSKI

פּיעטריקאָווער 67. טעל. 127-81

נעהמט אָן שטענדיגע קראַנקע (צוועק אָפּעראַציע א. אַז. וו. ווי אויך אַמבולאַטאָרישע) פון 9-2 און פון 4-8 אָווענט

ביי דער קליניק איז טעטיג

אַ רענטגען-גאַבינעט

פאַר דורכלייכטונגען און אַלערליי פאָטאָגראַפיעס

בלוטיגע געשעהענישן אין פאַריז

גאַסען-קאַמפן צווישן קאָמוניסטן און פאַשיסטן

פּאַריז, 17 (ספּ. טעל.)

געבטען אָוונט איז אין דער פּאַריזער פאָר-שטאָט געקומען צו בלוטיגע געשעהענישן. לויט די ערשטע מיטטיילונגען זענען בעת די האָזיגע אומרו-הען דערהרג'עט געוואָרען 7 מענשען און לערך 40 מאַן זענען פאַרוואונדעט געוואָרען.

די געשעהענישן זענען אויסגעבראָכן אין שייכות מיט אַ מיטינג פון די געוו. „פּיערקריצלער" וואָס פּולס' דע לאַ ראָק האָט איינגעאָרדנעט אין אַ קינאָ-זאַל.

די פּאָליציי און פליה-גוואַרדיע האָבן אונטער-גענומען שריט בכדי נישט צו דערלאָזן צו קיין צו-זאַמענשטויסען, באַזעצענדיג אַלע איינגענג פון דעם קינאָ. צווישן 9 און 10 אין אָוונט האָבן זיך פאַר-זאַמעלט פאַרן קינאָ עטליכע הונדערט קאָמוניסטן. דערביי איז דער המון פאַרן קינאָ געוואַקסען פון מי-נוט צו מינוט, און משך פון אַ גאַר קורצער צייט זענען פאַרן קינאָ שוין געווען עטליכע טויזענד מאַן, וועלכע האָבן זיך געוואָלט אַריינרייסן אין קינאָ-לאָקאַל.

בעת די פאַשיסטן האָבן פאַרלאָזן דעם מי-טינג איז אויסגעבראָכן אַן אומאָנטהע, וועלכע האָט זיך געשווינדט פאַרוואַנדעלט אין אַ גאַסען-קאַמף, לגבי וועלכן די פּאָליציי איז געווען אומקעגטיג. בעת'ן קאַמף האָבן די קאָמוניסטן אַרויסגעריסען אייזערנע שטאַנגעס פון די שטאַכעטן און אומגע-וואָרפן די גאַסען-סלופּעס.

די קאָמפן האָבן אָנגענומען דראָהענדע פאָר-מען, אַזוי אַז די פּאָליציי האָט געמוזט זיך באַנוצען מיט הייס געווער. גלייכצייטיג זענען פון המון גע-וואָרפן געוואָרען שטיינער, שטיקער אייזען, עס זע-נען אויך געפאַלען שאָסען צו דער פּאָליציי. דער צעיושעטער המון האָט גענומען דעמאָלירען די שכנות'דיגע הייזער און געשעפטן.

ערשט נאָך האַלבער נאַכט, ווען עס זענען אָנ-געקומען פּאָליציישע פאַרשטאַרקונגען, איז געלונ-גען צו באַהערשן די סיטואַציע און פּוטאָנדערצו-טרייבן די דעמאָנסטראַנטן. לויט פּאָליציישע קוועלן געפינען זיך צווישן די פאַרוואונדעטע אויך אַ מאַיאָר פון דער פליה-גוואַרדיע, אַ האַטמאַן און עטליכע פּאָליציאַנטן. עס איז פאַרוואונדעט גע-וואָרען דער סעקרעטאַר פון פּרעזידיום פון מיניסטאָ-רען, בלומעל. שטאַרקע פּאָליציי - אָפּטיילונגען קריי-זען אום איבער די גאַסען בכדי נישט צו דערלאָזן צו נייע געשעהענישן.

מ'ציט איבער, אַז די דעמאָנסטראַנטן האָבן בעת די ארויסטרעטונגען אַרויסגעריסען שטיינער פון ברוק און אויפגעבויט באַריקאַדען. פּאָליציי איז באַשאָסען געוואָרען מיט אַ האָגעל שטיינער, פלאַ-שען און שטיקער אייזען. די צאָהל דעמאָנסטראַנטן ווערט אָפּגעשאַצט אויף 6 טויזענט.

אויך איין אַן אַנדערן פּאַריזער קוואַרטאַל איז פאַר-געקומען אַ מיטינג פון דער פראַנצויזישער סאָציאַ-ליסטישער פּאַרטיי. דערביי איז דער מיטינג אויפגעריסען געוואָרען דורך די קאָמוניסטן. עס איז געקומען צו געשעהענישן, מעת וועלכע 23 פּערזאָן זענען פאַר-וואונדעט געוואָרען, 3 פּערזאָן זענען אַרעסטירט.

66 פאַרוואונדעטע פּאָליציאַנטן זענען אָפּגע-פיהרט געוואָרען אין שפּיטאָל.

די אויספאָרשונג האָט באַוויזען, אַז אין די אַרויס-טרעטונגען האָבן זיך באַטייליגט אויך אַ ריי קאָ-מוניסטישע דעפּוטאַטען מיט טאָרעז'ן אין דער שפּיץ.

„אַקסיאָן פראַנסע", דער אָרגאַן פון די פאַשיס-טען שרייבט, אַז פאַר די געשעהענישן איז פאַר-אַנטוואָרטליך לעאָן בלום און זיין רעגירונג.

דער „פּאָפּולער" שרייבט, אַז די געשעהענישן האָבן זיך פאַרשטאַרקט דערפאַר, ווייל די פּאָליציי-אָפיצירען האָבן נישט זיך געקענט פאַרהאַלטען קאַלטבלוטיג.

פּאַריז, 17 (ספּ. טעל.)

האַוואַס מעלדעט: די פראַנצויזישע סאָציאַליסטישע פּאַרטיי האָט פאַרעפענטליכט פאָלגענדען קאָ-מוניקאַט:

די נעכטיגע געשעהענישן זענען פאַראורזאַכט געוואָרען דורך די עקסטרעמיסטן פון פאָלקס-פראָנט.

פּאַריז, 17 (ספּ. טעל.)

דער אינערן-מיניסטער האָט 3 ביינאַכט ערקלערט, אַז עס וועט אונטערנומען אַן אַדמיניסטראַטיווע אויספאָרשונג בכדי צו אַנטדעקן די שולדיגע.

געזעץ-פּראָיעקט וועגן קאָלעקטיווע אָפּמאַכן

איז אָנגענומען געוואָרען דורכ'ן סענאַט

אויך באַשטעטיגט די נאָוועלע וועגן האַנדעל מיט טאַבאַק-אויסאַרבייטונגען

וואַרשאַ, 17 (טעלעפאָניש)

אויף דער היינטיגער סענאַט-זיצונג זענען אָנ-גענומען געוואָרען אַ רייה געזעץ-פּראָיעקטן, וועל-כע זענען מיט אַ וואָך צוריק באַטראַכט און אָנגע-נומען געוואָרען דורכ'ן סיים.

לויט'ן פאָרשלאָג פון סענאַט-מאַרשאַלעק, איז אויסגעוועהלט געוואָרען אַ קאָמיסיע פון געזעצגעבערישער טעכניק, וואָס איהר אויפגאַבע וועט זיין פאַכמעניש צו באַאַרבייטען געזעץ-פּראָיעקטן.

דערויף איז באַטראַכט געוואָרען אַ געזעץ-פּראָיעקט נישט צו ערלויבן מאַכען קיין געשעפ-טען מיט לאַנדווירטשאַפטען, וואָס זענען אַנטשטאַנען פון פאַרצעלאַציע. די אוקראַינער האָבן פאַרביסען געקעמפט בעגען דעם דאָזיגען געזעץ, ווייל זיי זענען חושד, אַז מיט דעם איז מען אויסען צו טרעפן בעיקר זיי, וואָרום זייער ערד האָבן זיי אָפּגעקויפט פון פאַרשידענע פריצים. לסוף איז דער געזעץ-פּראָיעקט אָנגענומען געוואָרען אָהן ענדע-רונגען.

אָהן ענדערונגען איז אויך אָנגענומען געוואָרען דער געזעץ-פּראָיעקט וועגן קאָלעקטיווע אָפּמאַכן.

דער געוו. סאָציאַליסט ,סענ. באַבראָווסקי האָט, רעפערירענדיג דעם פּראָיעקט, געבראַכט אַן אויס-פיהרליכע שטרייק-סטאַטיסטיק און אָנגעוויזען, אַז ס'איז נויטיג איינצופיהרען מעהר סאָציאַלע רעכט פאַר די אַרבייטער.

אויף דער סענאַט-זיצונג איז אויך אויסגע-הערט געוואָרען אַ באַריכט פון סענאַטאָר באַבראָוו-סקי וועגן געזעץ-פּראָיעקט מכח קאָלעקטיווע אַר-ביטס-אָפּמאַכן.

דער רעפערענט האָט דערביי אויסגעדריקט זיין גלויבען, אַז די רעגירונג שטרעבט ערנסט און וואָס שנעלער צו רעאַליזירען דעם פּראָגראַם-לאָזונג פון פּרעמיער און לעזען דעם אַרבייטסלאָזען-פּראָ-בלעם. די וויכטיגסטע פראַגע איז דאָס איינפיהרען אַרבייטס-קאַמערן און זעלבסטפאַרוואַלטונגען אין גע-זעלשאַפטליכע אינסטיטוציעס.

די הונגער-לוינען פון די אַרבייטער, די פּרובען צו רייסען די לוינען, דאָס נישט-אויסצאָהלען די שכירות — דאָס אַלץ זענען סיבות פון די שטרייקן. צושרייבען די שטרייקן די קאָמוניסטן איז אַ צו פּראָסטער צוגאַנג צו דער דאָזיגער פראַגע. שטרייק איז די איינציגע פאָרם, מיט וועלכער עס דיספּאָ-נירט די וועלט פון אַרבייט אין קאַמף מיט דער אויס-נוצונג.

אַ שנעלע רעאַליזירונג פון די וויכטיגסטע געז-זעלשאַפטליכע פראַגען וועט אַריינברענגען רוה אין די אַרבייטס-ווערשטאַטן און וועט ערלויבן אַרויפ-פיהרען פוילען אויף אַ העכערע מדרגה. די פּראָ-פעסיאָנעלע פאַראיינען זענען דער אַנטשפּרעכענ-דסטער עלעמענט צו שליסען די אַזוי נויטיגע קאָ-לעקטיווע אָפּמאַכן און דער רעגירונגס-פּראָיעקט האָט זיך געשטעלט אויף דעם דאָזיגען שטאַנדפּונקט.

אין דער אָפּשטימונג האָט דער סענאַט אָנגענו-מען אַ רייה טעכניש - יורידישע אויסבעסערונגען פון סענ. ווראָבלעווסקי, ווי אויך דעם גאַנצען גע-זעץ-פּראָיעקט צוזאַמען מיט די רעזאָלוציעס.

דאַן האָט סענ. וויעזשביצקי רעפערירט דעם פּראָיעקט פון געזעץ וועגן אויסערגעוועהנליכן פאַרמעגענס-שטייער. דאָס דאָזיגע געזעץ איז אָנ-גענומען געוואָרען אָהן ענדערונגען.

סענ. עהרענקרייץ האָט רעפערירט דעם געזעץ-פּראָיעקט וועגן צוגאַב-קרעדיטען אויפ'ן יאָהר 1934/35 ווי אויך וועגן צוגאַב-קרעדיטען פאַר 1936/37.

סענ. לוצקי האָט זיך באַקלאָגט, אַז די גיכע אַרבייטען פון די פאַרלאַמענטאַרישע קערפּערשאַפטען גיט נישט די סענאַטאָרען קיין מעגליכקייט גענוי זיך צו באַקענען מיט די געזעץ-פּראָיעקטען.

סענ. טראָקענהיים טרעט אַרויס מיט אַ רעדע וועגן דער פראַגע פון די טאַבאַק-קאָנצעסיעס. ער זאָגט, אַז דער קאָנצעסיע-סיסטעם באַגינסטיגט נישט די אַנטוויקלונג פון טאַבאַק-מאָנאָפּאָל און די פאַר-גרעסערונג פון די איינקונפטען פאַר דער מלוכה-קאַסע. די נאָוועלע — זאָגט סענ. טראָקענהיים — וועט שעדיגען דעם אינטערעס פון די מלוכה-הכנסות און דעם אינטערעס פון סוחר'טום, וועלכע האַנדלען מיט טאַבאַק - אויסאַרבייטונגען. דערפאַר וועט ער שטימען געגען דער דאָזיגער נאָוועלע.

דער רעפערענט קלעשטשינסקי איז מסכים מיט דער אויסבעסערונג פון סענ. לוצקי, אַז נאָך אין פאַרלויף פון אַ יאָהר זאָלען די, וואָס האַנדלען מיט טאַבאַק-אויסאַרבייטונגען, ווייטער מעגען זיך באַשעפטיגען מיט דעם מסחר.

לסוף איז דער געזעץ-פּראָיעקט אָנגענומען גע-וואָרען.

אויף דער נאָכמיטאָג - זיצונג איז אָהן דיס-קוסיע אָנגענומען געוואָרען אַ געזעץ, וואָס גיט רעכט פון מלוכה'שע הויכשולען די העכערע האַנ-דעלס-שולען אין לעמבערג, פּויזען און קראָקאָ. דיזעלבע רעכט באַקומט אויך די וואַרשעווער שול פאַר פּאָליטישע וויסענשאַפטען. ביז איצט האָבן די דאָזיגע שולען עקזיסטירט אַלס האַלב-פּריוואַטע אינסטיטוציעס. ביי דער געלעגענהייט זענען אפילו מיט אַ רמז נישט דערמאָהנט געוואָרען די אַנטי-יודישע געשעהענישן אויף די הויכשולען.

עס איז אויך גערעדט געוואָרען וועגן פונאַנ-דערבויען דעם גדיניער פּאָרט.

ענדעקישע סטודענטן אין לעמבערג

הוליען איבער קעפּ און פּלייצעס פון יודישע אַקאַדעמיקער

לעמבערג, 17 (טעלעפאָניש)

אין לעמבערג האָבן ענדעקישע סטודענטן ווידער זיך געלאָזט וואוילגיין איבער זייערע יודישע חברים. די ענדעקעס האָבן זייער „אַקציע" דורכגע-פיהרט(?) ליך אויסגעפיהרט אין דער מעדיצינישער אָפּטיילונג. זיי האָבן זיך נישט באַגנוגנט מיט בלויזן שלאָ-גען, נאָר זיי האָבן די יודישע סטודענטן אַרויס-געטריבן פון אוניווערזיטעט - טעפּיירע אָהן די פּאַל-טענס אפילו, אַז די יודען האָבן געמוזט אַרויס אויף דער גאַס אין די בלויזע מאַרינאַרקעס.

די אַרויסגעטריבענע יודען האָבן געמוזט דורכ-גיין אַ שפּאַלער פון ענדעקעס, וועלכע האָבן גע-שלאָגען די יודישע סטודענטן לויט אַלט-פּאַקאַנטע „מעטאָדען".

עס זענען פאַראַן עטליכע לייכט און שווער-פאַרוואונדעטע יודישע אַקאַדעמיקער.

אינטערווענץ לטובת דעם אַרעס-טירטען כמעלניקער רב

קעלץ, 17 (טעלעפאָניש)

אַ דעלעגאַציע אין די פּערזאָנען פון רב ראַפּאַפּאָרט, קהלה-פּרעזעס פּיאָטרקאָווסקי און דער אוזשעראָווער רבי האָבן היינט אינטערווענירט ביים קעלצער פּראָקוראָר מכח באַפרייען דעם כמעל-ניקער רבי, וועלכער זיצט אין כמעלניקער תפיסה שוין עטליכע וואָכן. די דעלעגאַציע האָט געבעטען מ'זאָל צואיילען די אויספאָרשונג, בכדי דער רב עפּשטיין זאָל נאָך פאַר פּסח באַפרייט ווערען. די דעלעגאַציע האָט אויך אָנגעוויזען, אַז די כמעל-ניקער יודען זענען גרייט פאַר זייער רב צו געבען די חעכסטע קויציע, אפילו פון 50 טויזענד גילדען, אַבי דער רב זאָל אַרויס פון תפיסה.

פערענדיגט די אויספאָרשונג פון כאַסקעלעוויטש'ן

לגבי די איבריגע מיטבאַשולדיגטע די אויספאָרשונג אַנולירט

וואַרשאַ, 17 (טעלעפאָניש)

די וואַרשאָווער אויספאָרשונגס-מאַכט האָט שוין פאַרענדיגט די אויספאָרשונג איבער יודעל כאַסקע-לעוויטש פון מינסק-מאַזאָוויעצק, וועלכער איז, ווי באַקאַנט, באַשולדיגט אין ערמאָרדען דעם וואַכ-מייסטער בוזאַק. לגבי אַלע 4 מיט-אָנגעקלאָגטע יודען איז די אויספאָרשונג אַנולירט געוואָרען.

אויף דער באַשולדיגונגס-באַנק אין דעם דאָזיגען פּראָצעס וועט, אַלזאָ, אויסגעזעצט ווערען בלויז כאַסקעלעוויטש, וועלכער זיצט איז דער מאָקאָ-טאָווער תפיסה.

שטרייק פון די וואַרשאָווער האַנדעלס-אָנגעשטעלטע

אין מאַנופאַקטור-בראַנזשע אָפּגעלייגט געוואָרן אויף מאָנטאָג

וואַרשאַ, 17 (טעלעפאָניש)

היינט ,דאָנערשטאָג האָט געזאָלט אויסברעכן אַן אַלגעמיינער שטרייק פון די וואַרשאָווער האַנדעלס אָנגעשטעלטע אין דער מאַנופאַקטור-בראַנזשע. אַזוי ווי די אונטערנעמער האָבן אויף דער קאָנפערענץ ביים אַרבייטס-אינספּעקטאָר נאָכגעגעבן אַלע פאָדע-רונגען, אַ חוץ דער פאָדערונג וועגן דער לויך-הוספה, איז די באַלעבאַטים געגעבן געוואָרען אַ טערמין פון 48 שעה צו ערלעדיגען דעם ענין פון דער הוספה. אין געגענפאַל וועט מאָנטאָג אויס-ברעכען דער שטרייק.

אַ חוץ סענ. פּרוי פּלעשאַר

סענאַטאָרן צוגעטרעטן צום לאַגער פון פּולק. קאָץ

וואַרשאַ, 17 (טעלעפאָניש)

צום לאַגער פון פּולק. קאָץ זענען היינט צוגעשטאַנען אַלע סענאַטאָרן פון וואַרשאָווער ראַיאָן, אַ חוץ דער סענאַטאָרין פרוי פּלעשאַר און סענאַטאָר עווערט.

וואַרשעווער ראַבינאַט מסכים

צו טרייבערן די הינטערשטע חלקים פון די בהמות

וואַרשאַ, 17 (טעלעפאָניש)

אַ גאַנצע נאַכט פון דינסטאָג אויף מיטוואָך איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון וואַרשאָווער ראַבי-נאַט. עס איז באַטראַכט געוואָרען די פראַגע וועגן טרייבערן די הינטערשטע חלקים. דער רוב פון די רבנים האָט פעסטגעשטעלט, אַז אין כשרות הערשט אַ גרויסער כאַאָס, פונדעסטוועגן זענען זיי איינ-געגאַנגען אויף דעם ניקור.

34 מיליאָן זל.

„איינגעפרוירענעם" חוב

וואַרשאַ, 17 (טעלעפאָניש)

ביז'ן איצטיגען מאָמענט האָט פּוילען צוריק-בעקומען פון די 97 מיליאָן זל. פון דעם „איינ-געפרוירענעם" טראַנזיט-חוב פון דייטשלאַנד 34 און אַ האַלבען מיליאָן

אטענטאט אין רוים

אויפ'ן פראנצויזישען אמבאסאדאר

פאריז, 17 (ספ. טעל.)
דער פראנצויזישער אמבאסאדאר אין רוים דע טשאמבריון איז היינט געפאלען א קרבן פון אן אטענטאט, וואס איז אויסגעפיהרט געווארען דורך א פרוי, וועלכע האט אין איהם געשאסען פון א רעוואלווער. א פארוואונדעטער איז דער דיפלאמאט איבערגעפיהרט געווארען אין שפיטאל, וואוהין עס איז אנגעקומען דער אויספארטוהנגס - רוכטער, כדי דורכצופיהרען אן אויספארשונג.

ווענען דעם אטענטאט מעלדעט „האוואס" פאלגענדעס:
דער אמבאסאדאר האט געוואלט זיך אריינזעצען אין עקספרעס-צוג, וואס גייט נאך קיין ברוסעל, אויפ'ן וואקזאל איז ער געקומען א פאר מינוט איידער דער צוג גייט אפ. אין מאמענט ווען דער אמבאסאדאר איז אריין אין וואגאן, האט זיך צו איהם דערנענטערט אן עלעגאנטע יונגע דאמע, וועלכע האט אין איהם אויסגעשאסען. דער דיפלאמאט האט פארלוירען דאס באוואוסטזיין אויסשרייענדיג: „ארעסטירט די פרוי". די אטענטאטערין איז תיכף פארהאלטען געווארען דורכ'ן קאנדוקטאר. דע טשאמבריון איז אין שפיטאל באלד אפערירט געווארען. זיין צושטאנד איז נישט געפעהרליך. בעת דער אויספארשונג האט די פארהאלטענע ערקלערט, אז זי הייסט רע פאג-מאנוש.

ענגלאנד איז טרויער

צוליבן טויט פון געוו. מיניסטער טשעמבערלען

לאנדאן, 17 (ספ. טעל.)
די גאנצע ענגלישע פרעסע אהן אונטערשיד פון ריכטונג דריקט ארטיקלען געווידמעט דעם נאך-וואס פארשטארבענעם ענגלישען מלוכה-מאן סער אויסטען טשעמבערלען. אלע צייטונגען דערמאהנען בען איהם מיט ליבע און שאצען איהם הויך אלס גרויסען פארלאמענטאריער און פאליטיקער.
היינט קומט פאר א ספעציעלע פארלאמענט-זיצונג געווידמעט דעם אנדענק פון טשעמבערלען'ען, מיט רעדעס וועלען ארויסטרעטען דער פרעמיער באלדווין, דער פיהרער פון דער אפאזיציע, אטלי, און סינקלער, און דער „פאטער פון פארלאמענט", וועלכער איז שוין צום לענגסטען דעפוטאט אין ענגלאנד (47 יאהר) לויט דזארוש. דער פארשטארבענער טשעמבערלען איז, נאך לויט דזשארוש'ן גע ווען פרעטענדענט אויפ'ן דאזיגען טיטול, ווייל ער איז געווען דעפוטאט פולע 45 יאהר.
דער אויסערן-מיניסטער אידען האט היינט אוועקגעשיקט גע'האלטען אין ענגלישען ר'אדיא א רעדע וועגען פארשטארבענעם פארלאמענטאריער.
פאריז, 17 (ספ. טעל.)
די גאנצע פראנצויזישע פרעסע ווידמעט גרע סערע נאטיצען דעם פארשטארבענעם ענגלישען אויסערן-מיניסטער אויסטען טשעמבערלען. „לע זשור" ווייזט אן, אז אין משך פון א האלבען יאהר הונדערט איז טשעמבערלען געווען אן אויסגעפרובטער פריינט פון פראנקרייך.
דער פראנצויזישער אויסערן-מיניסטער דעלבאס האט ערקלערט פאר זשורנאליסטען, אז דער טויט פון טשעמבערלען האט טיף באטריבט נישט בלויז ענגלאנד, נאר אויך פראנקרייך.

רעוויזיע פון זונטאג-רוה אין פוילען

גינסטיג אוועקגעשטעלט געווארען אין דער סיים-קאמיסיע

ווארשא, 17 (טעלעפאניש)
אין דער פאריגער וואך האט רעפ. שטשעפאנסקי אריינגעטראגען אין סיים א געזעץ-פראיעקט וועגען פארלענגערן די האנדעלס - שעה'ן אום שבת און אין די פאר-חגאות-טעג.
וועגען דעם ענין איז היינט דעבאטירט געווארען אין דער האנדעלס- און אינדוסטריע - קאמיסיע ביים סיים.
אין שייכות דערמיט האט רעפ. האליגסקי צו-זאמען מיט רעפ. מינצבערג אין דער קאמיסיע אונגע-וויזען, אז אויב מ'רעדט שוין וועגען פארלענגערן די האנדעלס-שעה'ן אין די שבת-צונאכטס'ן און ערב-חגא, זאל מען אויך באטראכטען די פראגע וועגען רעגולירען דעם ענין פון זונטאג-רוה אין האנדעל.
אין שייכות דערמיט איז געוועהלט געווארען א סוב-קאמיסיע, וועלכע האט היינט באטראכט די פראגען און זיי אנגענומען מיט א רייה אויסבעסע-רונגען.
וועגען געזעץ פון זונטאג-רוה איז רעפ. מינצ-בערג ארויסגעטרעטען מיט א רעדע באגרינדענדיג די באדערפעניש פון מעגליך מאכען געוויסע געשעפטען האנדלען און ארבייטען אום זונטאג. נאך א דיסקוסיע פון 3 שעה איז דער ענין פון זונטאג-רוה אנגענומען געווארען און באשלאסען איהם פארשטעלען דעם סיים.
לויט דעם אנגענומענעם פארשלאג, זאלען זונטאג מעגען האנדלען געשעפטען פון בעקערס ביז 9 פריה, פון מילכווארג ביז 9 פריה, פריזיער-אנשטאלטען ביז 10 פריה, בלומען - געשעפטען ביז 2 מיטאג, פא-פיראסען-בודקעס און פופעטען א גאנצען טאג.
נאכדעם ווי די סוב-קאמיסיעס האבען פארענ-דיגט די זיצונג, איז פארגעקומען א פלענאר-זיצונג פון דער האנדעלס און אינדוסטריע-קאמיסיע, אויף וועלכער די פראגע וועגען זונטאג-רוה האט ווידער ארויסגערופען א לאנגע דעבאטע. דערביי זענען אלע פראגען אנגענומען געווארען.
היינטיגען שבת וועט דער ענין געשטעלט ווערען פארן סיים-פלענום.
די האנדעלס - קאמיסיע האט אויך באטראכט די פראגע וועגען פארווערען יעדען אויסארבייטען אדער האנדלען מיט קריסטליכע רעליגיעזע געגענשטאנ-דען. ביי דער געלעגענהייט איז רעפ. מינצבערג ארויס-געטרעטען מיט א רעדע, אין וועלכער ער האט אנגע-וויזען, אז אויב דא האנדעלט זיך כאר וועגען אפ-היטען דעם רעליגיעזען קולט, האט ער גארנישט גע-גען דעם, נאר אויב עס איז א ווירטשאפטליכער ענין איז ער געגען דעם.

רעדע פון ווארשאווער שטאט-פרעזידענט סטאזשינסקי

אויף דער ארגאניזיר-פארזאמלונג פון לאגער פון נאציאנאלער פאראייניגונג אין לאדז

אין לאדז איז נעכטען פארגעקומען די ערשטע פארזאמלונג פון שטאטישען קאמיטעט פונ'ם לאגער פאר נאציאנאלער פאראייניגונג אין לאדז.
מצד די צענטראלע ארגאנען פון דער נייער פארטיי איז געקומען קיין לאדז דער ווארשאווער שטאט-פרעזידענט סטאזשינסקי, ווי אויך רעפ. סנאפ טשינסקי.
די פארזאמלונג האט געעפענט מיט א לענגער-רער רעדע פרעזידענט גאדלעווסקי. דערויף האט גענומען א ווארט צו א רעדע פרעזידענט סטאזשינ-סקי, וועלכער האט געגעבען אן אפשאצונג פון דער פאליטישער לאגע אין פוילען.
אנווייזענדיג אויף דער נויטווענדיגקייט צו קאנסאלידירען די כוחות פון פאלק, כדי צו שטאר-קען די מאכט און די ווירטשאפט פון לאנד האט פרע-זידענט סטאזשינסקי זיך אפגעשטעלט אויף דעם איבערבאפעלקערטען דארף ווי אויך אויף די ע-ליכע מיליאן מענשען, וואס הונגערן און זוכען אר-בייט. מיר מוזען פאר דעם פראבלעם געפינען לעזונג — האט געזאגט דער רעדנער. מיר האבען נישט קיין קאלאניעס און קיין עמיגראציע-מעגליכ-קייטען, פאר וועלכע מיר מוזען קעמפען.
דערפאר האבען מיר דעם חוב צו לעזען די דאזיגע פראגע פון אינעווייניק. דורך אנטוויקלונג אין די שטעט דאס האנדווערק, האנדעל און אינ-דוסטריע מוזען מיר געפינען באשעפטיגונג פאר אלע. דערפאר איז די אנטוויקלונג פון די שטעט אין דער דעקלאראציע פון פולק, קאן אזוי שטארק און קלאר אוועקגעשטעלט.
מיט עטליכע יאהר צוריק זענען די דאזיגע שטאנדפונקטען געגענגעשטעלט געווארען דורך די שטעט די דערפער און דורך די דערפער די שטעט. די דאזיגע צייט איז שוין אריבער. היינט ווערט די פראגע פון איבערבאפעלקערטען דארף געפינען די אנטשיידונג אין דער אנטוויקלונג פון די שטאט.
דער פרעזידענט רעדט אויך וועגען די נאציאנאלע מינדערהייטען אין גייסט פון פולק. קאנס דעקלאראציע. מיר שטייען אויפ'ן שטאנדפונקט פון טאלעראנץ, אבער מיר מוזען שטרעבען, אז אונ-זערע שטעט זאלען ווערען פוילישע שטעט, אז זיי זאלען קענען שפילען א ווירטשאפטליכע און קול-טורעלע ראל.

* * *

דורך פולק קאן זענען אין פרעזידיום פון לאדזער ארגאניזאציע באש ימע געווארען: איגנאס. מיכאעליס (פרעזעס); ד"ר טאכטערמאן פרעזעס קאפטשינסקי און אפאלאניא רידיצקי וויצע-פרעזע-סען, גאטשעלניק כוואלבינסקי (קאסיר).

טארעז ביים פרעמיער בלום

פאריז, 17 (ספ. טעל.)
היינט פריה איז פרעמיער בלום באזוכט געווארען דורכ'ן קאמוניסטישען פיהרער טארעז און דעם רעפ. דוגלאס. וועגען פארלויף פון גע-שפרעך איז ארויסגעגעבען געווארען א קאמוניקאט ווי האוואס גיט איבער, האט דער פרעמיער ער-קלערט, אז דער דאזיגער קאמוניקאט (פון די קא-מוניסטען) שטימט נישט מיט דעם ווירקליכען אינ-האלט פון דעם געשפרעך, וואס ער האט געהאט מיט טארעז און דוגלאס.

צו וואס פאהרט קאנצלער שושניג קיין אונגארן?

בודאפעשט, 17 (ספ. טעל.)
דער מארגענדיגער וויזיט פון עסטרייכישען קאנצלער שושניג אין בודאפעשט האט ארויסגע-רופען גרויס אויפזעהן אין די היגע פאליטישע קרייזען. היות די מאנארכיסטישע באוועגונג אין עסטרייך האט זיך פארשטארקט צוגלייך מיט דער אקציע פון די היטלעריסטען אין אונגארן, נעמט מען אן, אז שושניגס וויזיט שטייט אין שייכות מיט דער פאלימיק פון די ביידע דונאי-מלוכות.

מיניסטעריאלע קאמיסיע פאר עקספארט-ענינים

ווארשא, 17 (טעלעפאניש)
דער האנדעלס-מיניסטער האט באשטימט א קאמיסיע, וועלכע האט די אויפגאבע צו פארשען די אקטועלע באדערפענישען און דעזידעראטען פון דער אינדוסטריע און האנדעל אויפ'ן געביט פון עקספארט.

צו דער
וועלט-אויסשטעלונג אין פאריז
ארגאניזירט די רעדאקציע פון
„נייעם פאלקסבלאט"
א ביליגע אויספלוג פאר די לעזער
פרטים וועלען מיר ברענגען
אין די נאהענטסטע טעג.

דריי באמבעס אין ירושלים

(ענדע פון דער 1-טער זייט)
מיט שארפע קריטיק טרעט ארויס „מאנטשעס-טער גארדיאן", וועלכע שרייבט, אז **אין משך פון די לעצטע חדשים האט די א"י-דיגע אדמיניסטראציע נישט ערפילט איהרע פליכטען פון אפהיטען די רוה אין לאנד און באשיצען דאס לעבן פון די בירגער.**
„מאנטש. גארדיאן" איז עמפערט צוליב די טער-ראר-אקטען איבער יודען, וועלכע לאקירען קאפיטא-לען און ענערגיע אין א"י, אבער די טעראר-אקציע פון די אראבער מאכען צונישט די מעגליכע ווייטער-דיגע ווירטשאפטליכע אנטוויקלונג פון לאנד.
העכער 100 מארדען פון יודען זענען לעצטענס אויסגעפיהרט געווארען אין א"י. **אזא מצב, ווי עס איז געווען דעם פארגאנגענעם זו-מער, שרייבט די גרויסע ענגלישע צייטונג, טאר זיך מעהר נישט איבערחזרן אין ארץ ישראל.** די רעגירונג מוז אנווענדען אלע מעגליכע מיטלען, כדי אונטערצודריקען די אט-מאספער פון טעראר, איידער זי נעמט אן נאך נע-פעהרליכערע פארמען, ווי ביז איצט.
ירושלים, 17 (יט"א טעלעגראפיש)
די פאליציי האט היינט אין א קאמוניקאט מיט-געטיילט, אז עס זענען **איבערגעריסען גע-ווארען די טעלעפאן - דראטען צווישען ירושלים און חברון.** מען נעמט אן, אז דאס איז גיבער א טעראר-אקט, איידער א חוליגאנט פון א פאליטישער אקציע.
ירושלים, 17 (יט"א טעלעגראפיש)
די באוויטע אראבישע טעראר-אקציע אין א"י האט געשטעלט אויף די פיס דעם גאנצען יודישען ישוב, וועלכער איז וואכזאם אויף די געשעהענישען. דער גאנצער ישוב איז באהערשט פון דעם לאזונג אונטערצונעמען א קאמפאניע מיטן ציל א סוף צו מאכען מיט די גרויזאמקייטען איבער יודישע לע-בענס און פראפע, צו וועלכע עס דערלאזט די א"י-אדמיניסטראציע.
אויף דער איניציאטיווע פון ועד-לאומי איז היינט פארגעקומען א דרינגענדע באראטונג מיטן אנטייל פון רבנות הראשית, עיריה פון תל-אביב, א פאר-שטייער פון די קאלאניעס, אינדוסטריעלער פארבאנד און אנדערע.
עס איז דורכגעפיהרט געווארען א לענגערע דיס-קוסיע, בעת וועלכער עס איז געפאלען א באשלוס צו **ארגאניזירען אן איינהייטליכע קאמפא-ניע פאר דער זיכערהייט פון ישוב און געגען דער א"י-אדמיניסטראציע.**
ווי יט"א דערוויסט זיך, וועט די איינהייטליכע יודישע קאמפאניע זיך אויסדריקען אין א **גענע-ראל-שטרייק, וואס וועט פראקלאמירט ווערען אויף זונטאג דעם 21 ד. ח.**
ירושלים, 17 (יט"א טעלעגראפיש)
דער ועד הלאומי צוזאמען מיט אנדערע אפיציעלע יודישע קערפערשאפטען האבען באשלאסען צו ארגאניזירען אין גאנצען יודישען ישוב א פאראייניגטע פאליטישע מאניפעסטאציע געגען דער באציהונג פון דער א"י-רעגירונג צום אראבישען טעראר. קיין קאנקרעטעם וועגען דעם איז נאך נישטא.
דער ועד - לאומי צוזאמען מיט דער יוה. אגענ-טור האבען אויסגעדריקט אונצופרידענהייט דער א"י אדמיניס-טראציע צוליב'ן טאלערירען דעם אראבישען טעראר.
ירושלים, 17 (יט"א טעלעגראפיש)
א דעלעגאציע פון דער צפת'ער יודישער באפעל-קערונג האט זיך היינט פארגעשטעלט דעם דיסטריקט קאמיסאר און ביי איהם **געפאדערט אן ער-לויבניש צו ארגאניזירען א יודישע זעלבסטשוץ,** וואס איז א נויטווענדיגקייט צו-ליב'ן הערשענדיגען אראבישען טעראר.
די דעלעגאציע האט געפאדערט די יודען ארויס-צוגעבען געווער.

400 עולים קיין א"י

ווארשא, 17 (טעלעפאניש)
פון ווארשא זענען היינט אפגעפאהרען קיין א"י 400 עולים.

Tysiącom dzieci
w Polsce grozi głód
Pomyślcie o tem
i złóżcie ofiarę
na Pomoc Zimową
dla bezrobotnych.

יודישע באַנק שטייט אויף תחית המתים

די הינטער-קוליסען געשיכטע אַרום דער „יודישער קאָלאָניאַל באַנק“

(אַ בריוו פון לאָנדאָן)

פון ב. סמאָלאַר

אין יודישע קרייזען אין לאָנדאָן איז איצט אַ גרויסע שמחה: דאָס יודישע פאָלק האָט געפונען צוריק קאַרגע דריי מיליאָן דאָלער, וואָס זי האָט פריהער פאַרלוירען. נאָך מעהר — עס האָט געפונען צוריק אַן אַלטע יודישע אינסטיטוציע, וואָס אַלע האָבען שוין געהאַלטען כמעט פאַר באַנקראָט, און וועלכע וועט איצט אויפשטעהן תחית המתים, ווי איינער וואָס האָט באַקומען דאָס גרויסע געווינס.

די דאָזיגע אינסטיטוציע איז די „יודישע קאָלאָניאַל באַנק“. די באַנק, וואָס ד״ר הערצל האָט געגרינדעט מיט קאַרגע פערציג יאָהר צוריק צו דינען דעם יודישען פאָלק און די צוועקען פון דער ציוניסטישער באַוועגונג.

נישט פיל ווייסען, אַז די יודישע קאָלאָניאַל באַנק, וואָס איז געווען אַזוי פּאָפּולער ביי יודען אין אַלע טיילען פון דער וועלט, איז געפיהרט געוואָרען נישט ווי אַ באַנק, נאָר ווי אַ היימישע גמילות חסדים שטיבעל, וואָס האָט אַרויסגעגעבען ריזיגע הלוואות אָהן פאַסיגע פאַרזיכערונגען.

די דאָזיגע סומען, — מאַנכע פערזאָנען האָבען געצויגען סומען אין הונדערטער טויזענטער דאָלאַרס, — און דער באַלעבאַטישער אופן, אויף וועלכען זיי זענען אַרויסגעגעבען געוואָרען, האָבען געפיהרט דערצו, אַז אין די יאָהרען פון 1929 — 1932 האָט זיך די פאַרוואַלטונג פון באַנק אַרום געזעהן, אַז דער גאַנצער קאַפּיטאַל פון דער באַנק, וואָס האָט באַטראָפען צוויי מיליאָן דאָלאַר, — און דאָגאַר עטוואָס נאָך מעהר ווי דער דאָזיגער אייגענער קאַפּיטאַל, — איז מיטאַמאָל „פאַרפאַלירען געוואָרען“ אין שלעכטע שולדען.

כדי צו פאַרמיידען אַ פאָרמעלען באַנקראָט, און כדי נישט צו פאַרפלעקען די רעפּוטאַציע פון דער „יודישער קאָלאָניאַל באַנק“, וואָס איז אַ טייל פון דער יודישער געשיכטע, האָט מען דערפאַר באַשלאָסען שטילערהייט אויסצונוצען די פאַרבינדונגען צווישען דער קאָלאָניאַל באַנק און דער „אַנגלאָ-פּאַלעסטיין באַנק“ און איבערגעגעבען אַלע געשעפטען פון דער קאָלאָניאַל-באַנק צו דער אַנגלאָ-פּאַלעסטיין באַנק.

אָנפאַנג 1933 איז דער דאָזיגער באַשלוס דורכגעפיהרט געוואָרען אָהן שום איבעריגע טאַראַראַם. די ברייטע עפענטליכקייט האָט וועגען דעם נישט געטאָרט וויסען.

איצט איז די „יודישע קאָלאָניאַל באַנק“ צוריק אויף איהרע פיס. איצט איז די „הינטער קוליסען געשיכטע“ פון איהר ביז־איצטיגער קאַטאַסטראָפע שוין מעהר נישט קיין סוד. גיכער איז די דאָזיגע געשיכטע איצט אַ לעקציע פאַר דער פאַרוואַלטונג פון דער באַנק פאַר דער צוקונפט.

די געשיכטע, ווי אַזוי די ליקווידירטע באַנק האָט מיטאַמאָל באַקומען גענוג געלד צו קאָנען גוטמאַכען איהר דעפּיציט פון צוויי און אַ האַלב מיליאָן דאָלאַר, לייענט זיך ווי אַ ראָמאַן. זי איז אָבער אַ פאַקט; אַ פאַקט, פאַר וועלכען די ציוניסטישע עקזעקוטיווע, — דער אייגענטליכער אייגענטימער פון דער באַנק, — איז איצט זעהר דאַנקבאַר דעם דירעקטאָר פון דער לאָנדאָנער „אַנגלאָ-פּאַלעסטיין באַנק“, הער ל. איסטאָריק, און אויך אליעזר קאַפּלאַן, דעם פּעהיגען מיטגליד פון דער עקזעקוטיווע וואָס האָט אַרויסגעוויזען גרויס פאַרשטענדניש פאַר דער רעסטאַווראַציע פון דער באַנק.

הער איסטאָריק איז געווען איינער פון די ווינציגע, וואָס האָבען עקשנות׳דיג בעט׳שענה׳ט, אַז מען זאָל די „יודישע קאָלאָניאַל באַנק“ נישט ערקלערען אָפיציעל פאַר באַנקראָט. ער איז געווען איינער פון יענע, וואָס האָבען פאָראויסגעזעהן אַ רעטונג פאַר דער דאָזיגער באַנק אין דער וואַקסענדער פּראָספּעריטי אין פּאַלעסטינע. ער איז דער פאָטער פון אַ פּלאַן, וואָס האָט די „יודישע קאָלאָניאַל באַנק“ איצט אויפגעשטעלט צוריק צום לעבען און זי געמאַכט נאָך שטאַרקער ווי פריהער.

די איינפאַכקייט פון דעם דאָזיגען פּלאַן ליגט דערין, וואָס די „יודישע קאָלאָניאַל באַנק“ פאַרמאָגט 97 פּראָצענט פון אַלע אַקציעס פון דער „אַנגלאָ פּאַלעסטיין באַנק“, וואָס איז איינע פון די גרעסטע בענק אין פּאַלעסטינע. די געשעפטען פון דער אַנגלאָ-פּאַלעסטיין באַנק זענען די לעצטע יאָהרען אַוועק אַזוי גוט, אַז זי האָט זיך געקענט פאַרגינען, ערשטענס, אַרויסלאָזען נאָך אַקציעס אויף דעם לאָנדאָנער געלד מאַרק, אָבער אָהן שטים-רעכט, און צווייטענס, איבערשאַצען די ווערט פון איהרע אַלטע און נייע אַקציעס כמעט אויף נאָך אַכציג פּראָצענט.

פון דער דאָזיגער טראַנזאַקציע, און אויך פון דעם, וואָס די נייע אַקציעס זענען זאָפאָרט פאַרקויפט געוואָרען אויף דער לאָנדאָנער בירזשע און פאַרוואַנדעלט געוואָרען זאָפאָרט אין געלד, האָט די יודישע קאָלאָניאַל באַנק באַקומען מיטאַמאָל אַ פּראָפיט פון דריי מיליאָן דאָלאַר, אַ סומע וואָס איז גענוג נישט בלויז צו דעקען דעם דעפיציט פון די צוויי און אַ האַלב מיליאָן דאָלאַר פאַרפאַלענע שולדען, נאָר אויך צו לאָזען עפּעס פאַר זיך אין רעזערווען אויף אַ רעגענדיגען טאָג.

מיט דער ווידעראויפלעבונג פון דער קאָלאָניאַלער באַנק שוועבען איצט אין דער לופטען גאַנץ גרויסע יודישע פּראָיעקטען, וועגען וועלכע עס איז נאָך פריהצייטיג צו שרייבען; פּראָיעקטען, וואָס קענען האָבען אַ גרויסע ווירקונג אויף דעם יודישען לעבען אין פּאַלעסטינע און אין אַנדערע לענדער; פּראָיעקטען, וואָס האַרמאָנירען מיט דעם וואונש פון ד״ר הערצל, דעם גרינדער פון דער יודישער קאָלאָניאַלער באַנק.

ווען ד״ר הערצל האָט אין יאָהר 1900 געגרינדעט די יודישע קאָלאָניאַל באַנק, האָט ער גערעדט וועגען דעם, אַז די באַנק דאַרף דינען אַלס מיטעל צו העלפען בויען יודישע האַפענס אין פּאַלעסטינע, אַ יודישע אייזענבאַהן, דאַרף העלפען אַנטוויקלען האַנדעל און אינדוסטריע, דאַרף זעהן אַוועקשטעלען די יודישע קאָלאָניעס אויף אַ סאָלידען באָדען.

אין די דאָזיגע ריכטליניעס, — אָבער אויף אַ זעהר גרויסען מאַסשטאַב, — וועט די יודישע קאָלאָניאַל באַנק איצט פיליכט אָנפאַנגען צוריק די אַרבייטען. פּלענער וועבען זיך איצט אַרום דער קאָלאָניאַל-באַנק, וואָס וועלען זיכער געפינען זייער תיקון אויף דעם קומענדען ציוניסטישען קאָנגרעס, וואָס דאַרף פאָרקומען היינטיגען זומער.

מען מוז די יודען באַזייטיגען פון וואַרשאַ, אָדער — די פּוילישע הויפּט-שטאָט מוז זיך איבערטראַגען אין אַן אַנדערער שטאָט —

קיין אַנדערען אויסוועג זעהט נישט דער „דזיענניק נאַראָדאָווי“

אַ גאַנץ געוועהנליכער גאַסן-פּאַרפּאַל. אַ אויטאָ האָט שיער נישט איבערפאָהרען אַ פוסגעהער אויף דער גאַס. עס איז געוואָרען אַ צוזאַמענלויף און דער המון האָט אָנגעהויבען אַ דראָהענדע האַלטונג לגבי די פּאַסאַזשירען. די פּאָליציי האָט דעם המון צעטריבען און דערמיט וואָלט דער ענין געווען דערלעדיגט. זענען אָבער די פּאַסאַזשירען פון אויטאָ זענען פּאָליאַקען — דער פירשט פראַנציזשעק ראַדזיוויל און דער אַרטיסט פון אַטענעאום טעאַטער ראַביעלעוויטש — און דער פּאַרפּאַל איז געשעהן אין דער יודישער געגענד. און דער דאָזיגער צוזאַמענטרעף איז שוין געווען גענוג פאַר דעם יודען-פרעסערישען דזיענניק נאַראָדאָווי ,,ווי מיר זעהן האָט אַ יודישער המון געוואָלט אויהם אָן צו חרגענען צו די ווייטגעהענדסטע גרענעצען פון אַנטיסעמיטישער שאָוויניסטישער משונה׳ת — צו דער פּאָדערונג אַז יודען זאָלען באַזייטיגט ווערען פון וואַרשע.

ציטירענדיג דעם פּאַרפּאַל פון אַ אונשולדיגער מאָטיוו אין אַ פּויליש-יודישער צייטונג, שרייבט דער ,,דזיענניק נאַראָדאָווי״:

ווי מיר זעהן האָט אַ יודישער המון געוואָלט אויס פיהרען אַ לינטש געריכט אויף צוויי פּאָליאַקען נישט פאַר דעם וואָס זיי האָבען פאַראורזאַכט אַ צופאַל, ווייל עס איז קיין שום צופאַל נישט געווען, נאָר דערפאַר, ווייל עס איז געשעהן עפּעס (איבעריגענס אָהן דער שולד פון די פּאָליאַקען) וואָס האָט געהאַט קוים דעם שיין פון אַ צופאַל,

דאָס איז ניט קיין פאַראיינצעלטער פאַקט, עס איז גענוג צו הערען אין וואַרשע מיט אַ פּאָליאַק, אַ מאַשיניסט פון טראַמוואַי, אַ שאָפער, אָדער אַ פּאָליציאַנט, בכדי זיך צו איבערצייגען, ווי אַזוי עס פיהלען זיך די פּאָליאַקען אין דער יודישער געגענד. דער דינסט פון פּאָליציאַנט, פון טראַמוואַי-פיהרער אָדער שאָפער אין דער יודישער געגענד איז פשוט פאַרבונדען מיט סכנות (פאַרשטייט זיך אויב ער איז אַ פּאָליאַק). אין פאַל פון אַ צופאַל, איז די געוועהנליכע רעאַקציע, מצד דעם יודישען המון דער ווילען צו לינטשען — און צופאַלען פּאַסירען דאָך אָפטמאָל אָהן דער קלענסטער שולד פון טראַמוואַי קאָנדוקטאָר אָדער שאָפער. אַ געוועהנליכע געשפּרעך מיט די קאָנדוקטאָרען דערלויבט פעסטצושטעלען אַז זיי האָבען פשוט מורא צו פאָהרען אין דער יודישער געגענד.

אויך די פּאָליציאַנטען האַלטען דעם דינסט אין דער יודישער געגענד פאַר דער שווערסטער אין וואַרשע. פאַר דער שווערסטער צוליב דער האַלטונג פון דער באַפעלקערונג.

די האַלטונג פון יודישען המון אין דעם צפונדיגען טייל פון וואַרשאַ לגבי די פּאָליאַקען וואָס אַרבייטען דאָרט פליסט נישט אַרויס פון זיין נערוועזער גערייצטקייט, נאָר פון ראַסען שנאה. דער יודישער המון האָט פיינט פּאָליאַקען, דער יודישער המון פיהלט עס ווי אַ אונטערדריקטע לאַסט אויף זייטע פּליצעס דעם פאַקט, וואָס די מאַכט אין פּוילען פיהרען אויס די פּאָליאַקען — נישט נאָר פון דער פּוילישער מלוכה מאַכט, נאָר אַפילו פון דער טעכנישער אדמיניסטראַציע (למשל די אַדמיניסטראַציע פון די טראַמוואַיען) וואָס האָט אַ פּוילישען פּערסאָנאַל. און דער דאָזיגער המון לאָזט אויס זיין שנאה אויסערליכער ביי יעדער געלעגענהייט.

לאָמיר זיך נאָר דערמאָנען די דערמאָרדונג פון דעם סטרוזש — פּאָליאַק אין דעם הויף אויף די נאַלעווקעס דורך די מיטגלידער פון יודישען ספּאָרט-פאַראיין, מיט אַ יאָהר צוריק, נאָר דערפאַר ווייל ער האָט זיי אויפמערקזאַם געמאַכט אַז ביינאַכט זאָלען זיי זיך פאַרהאַלטען אַביסעל רוהיגער! עס איז שווער צו געפינען אַ קלאָרערן פאַקט וואָס זאָל אילוסטרירען די שנאה פון די נאַלעווקי יודען צו פּאָליאַקען און זייער אויפרעגונג ביים בלויזען געדאַנק, אַז עפּעס אַ פּאָליאַק קען לגבי זיי פאַרנעמען די שטעלונג פון מאַכט וואָס איז באַרעכטיגט צו פאָדערן פון זיי, וואָס עס איז. די דאָזיגע יודישע מוראַוויסקאַ אין צפונדיגען טייל פון וואַרשע, דער דאָזיגער געשלאָסענער באַפעלקערונגס-בלאָק. אַ פרעמדער וואָס פאַרנעמט אַ גרויסען שטח פון צענטער פון דער הויפּט-שטאָט, באַשטייט פון 400.000 קעפּ! לאָמיר זיך פאָרשטעלען די ראָלע פון דער דאָזיגער מוראַוויסקאַ וואָס פאַרשפּרייט זיין נעסט אין אַ שטאָט, וואָס איז דער הויפּט-נערווען צענטער פון לאַנד, אין עפּעס אַ קריטישען מאָמענט, אין אַ מאָמענט פון אונרוהען, פון רעוואָלוציאָנערע ערשיטערונגען, אָדער אַ ערנסטערע מלחמה!

וואַרשאַ ווערט פשוט געהאַלטען אין שאַך — פון די נאַלעווקעס. די ראָלע פון די נאַלעווקעס אין לעבען פון אונזער הויפּט-שטאָט קען רוהיג אָפּגעשאַצט ווערען אין נאָרמאַלע צייטען. אָבער אין איבערברוכס מאָמענטען, אין שווערע מאָמענטען קען זיך איהר ראָלע פאַר פּוילען אַרויסווייזען געפעהרליך.

פּוילען קען נישט לעבען אונטער דער שטענדיגער דראָהונג פון פּאַראַליזירען דאָס פונקציאָנירען פון איהר הויפּט שטאָט דורך דעם פּאַראַזיטישען געוויקס פון די נאַלעווקעס, וואָס לעבט אויף איהר קערפּער. דאָס דאָזיגע געוויקס מוז פון דער פּוילישער הויפּט-שטאָט באַזייטיגט ווערען.

דאָס לעזען פון דער יודישער פראַגע אין פּוילען מוז צולייגט ווערען אויף עטאַפּען איינער אָבער פון די דאָזיגע נאָענטסטע עטאַפּען מוז זיין — דאָס באַזייטיגען די יודען פון וואַרשאַ. אפשר אפילו דורך אַרויסטראָגען אַ געזעץ, וואָס פאַרווערט די יודען צו וואוינען אין דער הויפּט-שטאָט.

ווען עס זאָל ווייטער אין דער הויפּט-שטאָט פון פּוילען בלייבען די כמעט האַלב מיליאָנענדיגע יודישע מוראַוויסקאַ — וואָלט זיכער נישט געווען קיין אַנדערער אויסוועג, ווי איבערצוטראָגען די הויפּט-שטאָט פון וואַרשאַ אין אַן אַנדער שטאָט, וואָס איז מעהר געשיצט געגען אינערליכע אויפטריסלונגען״.

דאָס אַמעריקאַנישע נייטראַליטעטס-געזעץ איז גינסטיג פאַר ענגלאַנד און פראַנקרייך

די באַוואוסטע ,,נאַציאָנאַל צייטונג״ רעדט אַרום אין אַ בריוו פון בערלין די באַדייטונג פון דער לעצטער אַמעריקאַנישער נייטראַליטעטס רעזאָלוציע אויף פאָלגענדען אופן:

,,דער אַמעריקאַנער פּאַרלאַמענט האָט מיט איניגע טעג צוריק, אַלזאָ כמעט אין יאָהר-טאָג ווען די פאַראייניגטע שטאַטען זענען אַריין אין דער וועלט-מלחמה, אָנגענומען אַ געזעץ, דעם אַזויגענאַנטען ,,פּיטמאַן ביל״, וועלכען מען האָט אפילו אין דער מיטטעל-אייראָפּעאישער פרעסע געשאַנקט ווייניג אויפמערקזאַמקייט, אָבער דאַגעגען האָט ער אַרויסגערופען אַ גרויסען אינטערעס ביי די ביידע גרויסע מערב-מלוכות. עס האַנדעלט זיך נעמליך אין אַ געזעץ וואָס קען האָבען די גרעסטע אינטערנאַציאָנאַלע באַדייטונג. ווייל ער רעגולירט שוין היינט די פראַגע פון דער נייטראַליטעט פון די פאַראייניגטע שטאַטען אין פאַל פון אַ נייעם קריג. דאָס געזעץ פאַרווערט דעם אַרויספיהר פון קריגס-מאַטעריאַלען, צו רעטשילען הלוואות אָדער סחורות - קרעדיטען צו די קריגס פיהרענדע מלוכות; אַמעריקאַנישע בירגער איז פאַרבאָטען צו פאָהרען אויף די שיפען פון די דאָזיגע מלוכות; עס איז אויך פאַרבאָטען צו באַוואָפענען אַמעריקאַנישע שיפען. אָבער — און דאָס איז דער וויכטיגסטער טייל פון נייעם נייטראַליטעטס געזעץ — דער פּרעזידענט, וועלכער האָט אויך דאָס אויסשליסליכע רעכט צו באַשטימען דעם טערמין ווען דאָס געזעץ זאָל אַריין אין קראַפט, האָט נאָך אַ רעכט צו דער באַשטימונג, צו ערלויבען דעם אַרויספיהר פון סחורות אויף שיפען פון קריגס-פיהרענדע מלוכות — אַלזאָ אויף נישט אַמעריקאַנישע שיפען — ווען די סחורות ווערען באַצאָהלט אין מזומן. וואָס באַדייט אַלזאָ דער דאָזיגער פּונקט פון געזעץ? ער באַדייט, אַז יענע מלוכות וואָס וועלען באַהערשען די ים-וועגען קיין אַמעריקע און וועלען קענען צאָהלען פאַר די סחורות מיט געלד וועלען האָבען די מעגליכקייט אין פאַל פון אַ קריג זיך פאַרזאָרגען מיט רויהשטאָפען און מיט קריגס-מאַטעריאַלען פון אַמעריקאַ אין אַ אונבאַגרענעצטער מאָס אונטער דעם איינציגען באַדינג, אַז די רויהשטאָפען און קריגס-מאַטעריאַלען וואָס זיי וועלען דאָרט נעהמען, וועלען זיי באַצאָהלען אין מזומן. עס איז קלאָר אַז נישט דער ערשטער פאַל און אויך נישט דער צווייטער קען נישט אָנגעווענדעט ווערען אויף דייטשלאַנד אָדער איטאַליען ווייל אויב פראַנקרייך און ענגלאַנד זאָלען באַהערשען דעם ים וועלען איטאַליען און דייטשלאַנד נישט קענען שיקען שיפען קיין אַמעריקע, זיי וואָלטען אויך נישט געקענט צוזאַמענשטעלען אַזוי פיל שיפען; און ווען אפילו דאָס זאָל זיי אפילו געלונגען, וואָלטען זיי נישט געקענט באַצאָהלען פאַר די רויהשטאָפען און קריגס - מאַטעריאַלען קאַסע געלד פשוט דערפאַר ווייל זיי האָבען נישט קיין געלד אָדער רעזערווען. אין זיין פּראַקטישען ווערט באַדייט אַלזאָ דער פּיטמאַן ביל (איניגע דייטשע פאַך צייטונגען האָבען דאָס באַלד באַמערקט) אַ באַוואוסטען און איינזייטיגען פאָרצוג פון די שטאַרקע ים און פינאַנץ-מלוכות, באַזונדערס פון פראַנקרייך און ענגלאַנד. די דאָזיגע ביידע פאַקטען די רויהשטאָף - ריכקייט פון די גרויסע מלוכות און דאָס אַמעריקאַנישע נייטראַליטעטס געזעץ מוז מען נעהמען אין אכט ווען מען וויל ריכטיג אָפּשאַצען די אינטערנאַציאָנאַלע לאַגע אין אייראָפּע און באַאורטיילען די דייטש - איטאַליענישע פאַרשטענדיגונג. אין דעם קלאָרען באַוואוסטזיין אַז אַלע לענדער אַרימע, אין רויהשטאָפען זענען שטאַרק באַדראָהט דורך דער ענטוויקלונג פון די געשעהענישען, האָבען דייטשלאַנד און איטאַליען פּרובירט צו מאַכען אַ דורכברוך אין דעם מאָנאָפּאָל פון די רויהשטאָף לענדער דורך אַ פאַרשטאַרקטע פּראָדוקציע פון היימישע רויהשטאָפען (דער 4-יאָהר פּלאַן). אָבער די דאָזיגע פּרובען געפינען זיך ערשט אין די ווינקעלער און פאַלען האָט רעב אָדער צוליב זייער קאָסטשפּיליגקייט אַ חוץ דעם בלייבט טראָץ אַלע אָנשטרענגונגען אַרויסצוברייטערען די היימישע רויהשטאָף באַזע, נויטיג אַ אימפּאָרט פון געוויסע שטאָפען, וועלכע מוזען ביי אַלע באַדינגונגען געבראַכט ווערען פון אויסלאַנד, און אין קריגס פאַל וואָלט זיך דער דאָזיגער באַדאַרף נאַטירליך, נאָך געמוזט פאַרגרעסערען אויף אַ סך מאָל. דאָס הייסט פּונקט אין אַ צייט ווען עס וועט ווערען נאָך שווערער צו אימפּאָרטירען, ווייל די שונאים וועלען בלאָקירען דאָס לאַנד. אין דעם צוזאַמענהאַנג ווערט פאַרשטענדליך דער אַבסאָלוטער אָפּזאַג מצד ענגלאַנד בכלל צו וועלען הערען וועגען דער דייטשער קאָלאָניאַל-פאָדערונג און די ענגלישע האַלטונג באַקומט דורך דעם אַ סימפּטאָמאַטישע באַדייטונג: די ענגלישע האַלטונג האָט כמעט דעם כאַראַקטער פון אַ גוט פאַרשטאַנענער וואָרנונג צו דייטשלאַנד דאָס זי זאָל ענדערן איהר פּאָליטיק, ווי לאַנג עס איז נאָך צייט...״

קאָנפערענץ אין טשיקאַגאָ וועגן דער לאַגע פון יודען אין פּוילען

פאַרשלאַג פון פּראָפ. דאַגלאַס צו ווענדן זיך מיט אַ אַפּעל צום וואַטיקאַן

טשיקאַגאָ (יט״א) אין טשיקאַגאָ איז פאָרגעקומען אַ גרויסע קאָנפערענץ מיטן אָנטייל פון 750 דעלעגאַטען פון הונדערטער יודישע דעלעגאַציעס געווידמעט דער לאַגע פון די יודען אין פּוילען.

אַ רייה רעדנער האָבען געשילדערט די שווערע פאָלגען פון דער באָיקאָט-אַקציע און פון די אַנטי-יודישע דיסקרימינאַציעס. מיט אַן אינטערעסאַנטער רעדע איז אַרויסגעטרעטען פּראָפ. פּאָול דאָגלאַס פון דער טשיקאַגער אוניווערזיטעט. בנוגע דער ווירטשאַפטליכער לאַגע אין פּוילען [illegible] אויף דער נויטווענדיגקייט פון אַ גרויסצוגיגער אַגראַר רעפאָרם אין פּוילען, וואָס איז שייך דער אַנטי-יודישער אַקציע, האַלט פּראָפ. דאָגלאַס אַז מען דאַרף זיך ווענדען מיט אַן אַפּעל צום וואַטיקאַן, ווייל אונטער דער ווירקונג פון פּויפּסט וואָלט מען געקאָנט אויפהערען די אַנטי-יודישע אַרויסטרעטונגען אין פּוילען.

מיין באַגעגעניש מיט'ן מאַרשאַל רידז-שמיגלי

פון צבי מייזלער

אין די מלחמה - יאָהרען איז מיר אויסגעקומען אַנצופיהרען מיט אַ מיליטערישען טראַנספּאָרט, וועל־כער איז דיריגירט געוואָרען קיין לידע, כדי איינגע־גלידערט צו ווערען אין דער צווייטער אַרמעע, וועמענס אָנפיהרער עס איז געווען דער דאַן נאָך זעהר יונגער גענעראַל רידז-שמיגלי.

איך האָב מיין טראַנספּאָרט איבערגעגעבען דעם שטאַבס-שעף, פּאָלקאָווניק קוואשניעווסקי, (שפּעטער גענעראַל, קראָקאָווער וואָיעוואָדע, היינט סענאַטאָר) און בין געגאַנגען ערלעדיגען די נויטיגע פאָרמאַלי־טעטען, מיטאָג האָט מען מיר געראַטע צו עסען אין אָפיצירען - קאַזינאָ פון אַרמעע-שטאַב, איך האָב די עצה געפאָלגט און בין אַהין געגאַנגען. איך האָב מיך זעהר נישט היימלעך געפיהלט אין דער גרויסער מחנה פון העכערע שטאַבס-אָפיצירען, בין איך מיר געזעסען אָפּגעזונדערט אין אַ ווינקעל ביז עס איז אַריין דער אַרמעע-אָנפיהרער גענעראַל רידז-שמיגלי אין זעהר פּאַלגליטונג פון זיין שטאַבס-שעף און שעף פון דער אַרמעע - אינטענדאַנטור, פּאָלק. טאַרן (אַ משומד, שפּעטער געשטאָרבען פון שווינדזוכט). אַלע זענען האַסטיג אויפגעשטאַנען. דער גענעראַל האָט סאַלוטירט און זיך געזעצט צום טיש. אין אַ מעווייסען מאָמענט האָט ער מיך דערזעהן, געהייסען מיך רו־פען, אויסגעפרעגט מיך גענוי, ווער איך בין, פון וואַנען איך שטאַם, ווי לאַנג איך דין אין דער אַרמעע א.אַז.וו. ער האָט געדריקט די האַנט און געהייסען זיך פיהלען היימיש. זעלבסטפאַרשטענדליך, אַז די פריינדליכקייט פון גענעראַל רידז-שמיגלי האָט באַר־וואוינען אַלע איבעריגע אָפיצירען צו אַ חבר'ישער באַציהונג צו מיר. מען האָט פאַרפיהרט מיט מיר אַ שמועס, אַ וויכוח, מיר האָבען געשפּילט אין שאַך, און איך האָב מיך געפיהלט אין אַ וואַרעמער זעלטענער רישער סביבה. גענעראַל רידז-שמיגלי איז באַקאַנט געוועזען אין דער גאַנצער אַרמעע מיט זיין פריינטליכער, דעמאָקראַטישער באַציהונג צו זיינע מיליטער־לייט, וועלכע האָבען זיך זייער ליבע און איבערגע־בענקייט.

ראובן ברייניני 75 יאָהר אַלט

ניו-יאָרק. דער באַקאַנטער יודיש - העברעאישער שריפט־שטעלער ראובן ברייניני, איז אַלט געוואָרען 75 יאָהר

צו זיין געבורטס - טאָג האָט ראובן ברייניני באַקומען פיל באַגריסונגס דעפּעשען.

קריזיס אין דער עסטרייכישער פילם-אינדוסטריע

צוליב דעם אַריער-פּאַראַגראַף

ווין (יט"א) די עסטרייכישע פילם-אינדוסטריע לעבט איצט איבער אַ שווערען קריזיס און איז געצוואונגען זיך צו ווענדען נאָך הילף צו דער רע־גירונג. טראָץ דעם אָפּמאַך מיט דייטשלאַנד גע־שטאַלטעט זיך דער פילם-פּערקעהר צווישען די ביידע לענדער פאַר עסטרייך פּאַסיוו, צוליב די דע־ווידען-בעשטימונגען ווערען די סומען, וואָס קומען דער עסטרייכישער פילם-אינדוסטריע אין דייטשלאַנד פאַרפרוירען. פון דער צווייטער זייט זענען צוליב דער איינפיהרונג פון דעם „אַריער - פּאַראַגראַף" אין דער פילם-אינדוסטריע שטאַרק געפאַלען די עקספּאָרט-מעגליכקייטען קיין פראַנקרייך, ענגלאַנד און פּוילען.

גלייכצייטיג ציהען זיך צוריק פון עסטרייך די אויסלענדישע פילם-קאָנצערנען צוליב דער שאַר־פער קאָנקורענץ מצד דער דייטשער פילם-אינדו־סטריע. אין רעזולטאַט פון דעם קריזיס שטעהען איצט אין עסטרייך פיל גרויסע פילם-אַטעליערן לעדיג.

רעכט-ציוניסטישער בלאָק אין ליטע

צום 20-טען ציוניסטישען קאָנגרעס

קאָוונע (יט"א) דאָ איז פאָרגעקומען אַ גע־מיינזאַמע קאָנפערענץ פון די אַלגעמיינע ציוניסטען גרופּע ב", מזרחי און יודענשטאַטספּאַרטיי, וועלכע האָט בעשלאָסען אָ־ויסצוטרעטען מיט אַ פאַריינ־יגטער ליסטע אין די וואַהלען צום 20-טען ציוניסטי־שען קאָנגרעס.

די קאָנפערענץ האָט אויך באַשלאָסען צו פאָ־דערען אויף דעם קאָנגרעס אַ שקל-רעפאָרם, גלייכע רעכט פאַר אַלע אַרבייטער-אָרגאַניזאַציעס אין א"י, ווי אויך רעכט אויף קאָלעקטיווע סערטיפיקאַ־טען פאַר דעם „ברית-טרומפּעלדאָר". די קאָנפערענץ האָט זיך אויך אַ־ויסגעזאָגט פאַר דערפיהרען צו פּע־שטענדיגונג, מיט די רעוויזיאָניסטען.

די קאָנפערענץ האָט געוועהלט אַ געמיינזאַמען עקזעקוטיוו פון אַלע 3 פּאַרטייען.

ווירטשאַפטליכע דערגרייכונגען אין ארץ-ישראל

גרויסע שטייגערונג פון פּאָטאַש און בראָם-עקספּאָרט צוליב דער באַוואָפנונג פון דער וועלט. — אַראַבער ווילען שאַפען אַ אייגענע צעמענט-אינדוסטריע

ירושלים (יט"א) לויט די ציפערען, וועל־כע זענען לעצטענס פאַרעפענטליכט געוואָרן איז אין יאָהר 1936 עקספּאָרטירט געוואָרען פּאָטאַש און בראָמין פון דער „פּאָטאַש-געזעלשאַפט" (די קאָנצעס־יע אויפ'ן ים-המלח)) קיין אויסלאַנד מיט 70 פּראָצ. מעהר ווי אין פאָריגען יאָהר. דערביי איז דער עק־ספּאָרט פון בראָמין געשטיגען אויף 87 פּראָצ. און פון פּאָטאַש אין 66 פּראָצ., די סיבה פון דער שטיי־גערונג איז די באַוואָפנונגס-באַוועגונג אין דער וועלט.

ירושלים (יט"א) עס איז שוין געלאָזט גע־וואָרען אין באַוועגונג די פאַבריק פון עלעקטרישע דראַהטען אין חיפה מיט אַ קאַפּיטאַל פון 25,000 פונט, וואָס איז געגרינדעט געוואָרען דורך דער „פּאַלעסטיין עלעקטריק קאָרפּאָרשיין", „איפּיקאַ" א. אַנד. די דאָזיגע פּראָדוקציע האָט בעזונדערס גרויסע אויסזיכטען אין א"י. נאָכדעם ווי דייטשלאַנד האָט אין יאַנואַר 1937 פאַרבאָטען צו עקספּאָרטירען עלעק־טרישע דראַהטען. די פאַבריק בעשעפטיגט דע ווייל 20 אַרבייטער, זייער צאָהל וועט אָבער פאַרגרע־סערט ווערען.

א"י האָט אין די ערשטע חדשים 1936 אימפּאָר־טירט עלעקטרישע דראַהטען פאַר 32,000 פונט.

די פאַבריק פון מעדיצינישע פּרעפּאַראַטען „הלל" אין חיפה האָט שוין ביז איצט אַ־ויסגעלאָזט אויפ'ן מאַרק 25 פאַרשיידענע מינים פּרעפּאַראַטען. עס ווערט אויך געפּלאַנט צו פאַרפלאַנצען אין א"י פאַרשידענע געוויקסען און קרייטעכצער, וואָס זענען נויטיג פאַר מעדיצינישע פּרעפּאַראַטען

אין חיפה איז מען צוגעטרעטען צו בויען אַ נייע גרויסע מיהל, וואָס וועט קאָסטען ביז 8 טויזענד פונט. חוץ דעם ווערט שוין אין קורצען געלאָזט אין באַוועגונג אין מזרח-טייל פון חיפה אַ מיהל, וואָס האָט אָפּגעקאָסט 5 טויזענד פונט. ביידע מיהלען זענען איינגעריכטעט לויט די לעצטע פאָדערונגען פון דער טעכניק.

ירושלים (יט"א) דער אַראַבישער קאָמיטעט פאַר אינדוסטריעלע אַנגעלעגענהייטען האָט באַשלאָ־סען צו שיקען פאַקרי נאַשאַשיבי'ן קיין דמשק, כדי צו פאַרהאַנדלען מיט איינעם פון די געאָלאָגישע ספּעציאַליסטען, אַז ער זאָל בעזוכען א"י און אויס־פאָרשען די ערד-שטחים, וועלכע זענען גינסטיג פאַר צעמענט-אינדוסטריע. ווי בעוואוסט, האָט דער אַראַבישער אינדוסטריעלער קאָמיטעט בעשלאָסען צו שאַפען אַ צעמענט-פאַבריק אין א"י.

אויסגעבויט ווערען דער נייער באַהנהויף אין תל־אביב. לויט די פּלענער פון דער באַהן-דירעקציע זאָל דער באַהנהויף אויפגעבויט ווערען מהוץ תל-אביב ביי דעם שאָסיי קיין פּתח-תקוה, האָנטען די פאַר־שטעהער פון דער עריה פאַרלאַנגען, אַז דער באַהנ־הויף זאָל זיך געפינען אין די גרעניצען פון דער שטאָט אויף דער יהודה הלוי-גאַס, צווישען הרצל-גאַס און נחלת בנימין אָדער אויף רחוב הרכבה.

דער בודזשעט פון חיפה'ער שטאָט-ראַט פאַרן יאָהר 1937-8

חיפה. אויף דער לעצטער זיצונג פון חיפה'ער שטאָט-ראַט איז באַהאַנדעלט געוואָרען די פראַגע פון בודזשעט אויפן יאָהר 1937-8. אין הסכם מיטן פּאַר שלאָג פון פּאַרטרעטער פון דיסטריקט - קאָמיסאַר ה' בילי איז אָנגענומען געוואָרען דער פאָלגענדער בודזשעט: הכנסות פון די הייזער-שטייערען — 600.000 פונט (פאָריגען יאָהר 49.000), ליצענץ - שטייערען — 28,410, שטאָטישע גוריכטס-שטייערען 2000, פאַרשידענע איינקונפטען — 10.054, די באַ־טייליגונג פון דער רעגירונג אין בודזשעט—47.000 (אין פאָריגען יאָהר 55.000), פאַרשידענע הלוואות — 13.000 דער איבערשוס אין דער קאַסע—2000, צוזאַמען—182.539 לא"י. נאָכן אָפּרעכענען דעם רעזערוו-פאָנד בלייבט אַ סכום פון 172.439 לא"י

הוצאות: פאַרוואַלטונג—9060 פונט, די סאַניטאַ־רע אָפּטיילונג—32860 פונט, די טעכנישע אָפּטיילונג —31127 פונט, פאַרשידענע אויסגאַבען—8565 פ. שאַסיען-בוי א.אַנד.—39758 פונט, שטאָט-גאָרטען —25000, דאָס בויען דעם שעכט-הויז און גרינען־מאַרק—13000 פונט, עפענטליכע אַרבייטען—9000 פונט א. אַנד. צוזאַמען 173.403 פונט.

בית חלוצות-מזרחי אין תל אביב

תל-אביב. עס זענען שוין באַשטעטיגט געוואָ־רען די פּלענער צו בויען דאָס חלוצות-מזרחי הויז אין תל-אביב. דער פּלאַץ פאַר דעם בנין איז געשענקט געוואָרען דורך חבר תל-אביב'ער עיריה. און געפינט זיך אין דער הרבבי ציון-גאַס, דאָס געלט פאַרן בנין וועלען זאַמלען די מזרחי-פרויען אין אַמעריקע, ווי אויך איניגע יודען פון דרום-אַפריקע.

אַראַבישע שייכען אויפן קאָנצערט פון דעם א"י-אָרקעסטער אין נתניה

ירושלים. אין נתניה איז פאָרגעקומען דער ערשטער קאָנצערט פון דעם א"י'דיגען סימפאָנישען אָרקעסטער אונטער דער ליטונג פון מיכאל טאַובע. צום קאָנצערט זענען געקומען דער דיסטריקט קאָמי־סאַר ה' פּוט מיט דער פרוי, אָפיצירען פון דעם בריטישען גאַרניזאָן ווי אויך איניגע אַראַבישע שייכען. דער קאָנצערט איז אַדורך מיט גרויס ערפאָלג.

דער גרונט-שטיין פאַרן מוזיקאַלישען אינסטיטוט אין חיפה

חיפה. אין דער אַנוועזנהייט פון אַ גרויסען עולם איז אין חיפה געלעגט געוואָרען דער גרונט־שטיין פון בנין פון מוזיקאַלישען אינסטיטוט. די פיערונג האָט געעפענט ד"ר סאַמסאַנאָוו, דער פאָר־זיצער פון וועד-הבנין. מיט רעדעס זענען אַרויסגע־טרעטען מ. נ. לעווין, דער פאָרזיצער פון קהלה-פאַר־וואַלטונג, חקלי אין נאָמען פון דער פאַרוואַלטונג אין הדר הכרמל.

וואו זאָל געבויט ווערען דער נייער באַהנהויף אין תל אביב

תל אביב. די פאָרשטייער פון דער תל אביב שטאָט-פאַרוואַלטונג האָבען אָפּגעהאַלטען אַ באַראַ־טונג מיט די פאָרשטייער פון דער באַהן-דירעקציע און פון דיסטריקט-קאָמיסאַר וועגען דעם, וואו זאָל

זי איז אַ כשות-מאַכערין...

צווישען אַזעלכע פויערים האָט די ענדעקישע העצע אַ גוטען באָדען — איז אַ לובלינער דאָרף ווי אין מיטעלאַלטער

לובלין. אין דאָרף גרעטבאָוו, נישט ווייט פון לובלין האָט די קוה ביים פויער מיכאל פּיטעק אויפגעהערט צו געבען מילך. האָט דער פויער אָנגעהויבען זוכען די סיבות און געקומען צום אויספיהר אַז נישט אַנדערש ווי אַז עמעס אַ כשוף שטעקט דאָ. שכנים זענען זיך צוזויפגעקומען און אַלע צוזאַמען האָבען באַשלאָסען אַז איינע פון די באָבעס אין דאָרף פאַרנעהמט זיך געוויס מיט כשוף, וויל שוין נישט איין קוה האָט אויפגעהערט געבען מילך און אין דאָרף האָבען פאַר־סירט נאָך אַ רייהע אַנדערע זאַכען, אין וועלכע עס שטעקט די האַנט פון טייוועל.

איינע אַ פויערטע, וועלכע מען האַלט אין דאָרף פאַר אַ גרויסע קענערין, האָט פאַרזיכערט אַז זי ווייסט פון אַ מיטעל ווי אַזוי צו אַנטפּלעקען די כשוף-מאַכע־רין, איהר עצה איז געווען אַזעלכע: ביי דער שטאַל וואו עס געפינט זיך די קוה זאָל מען אוועקלייגען אַ פאַרבאָרגענעם און לירדיגען זאַק און ווען אויפן הי־מעל וועט זיך באַווייזען דער ערשטער שטערן זאָל לאָזן די פויערים נעהמען שטעקענס און קלאַפּען אין דעם זאַק אַריין. קלאַפּען מיטן גאַנצען כוח. די קלעפּ וועט דערפיהלען די כשוף-מאַכערין און זי וועט מוזען קומען צוגעהן, עס וועט איהר ציהען צום דאָזיגען אָרט, ווייל ביי דער דאָזיגער שוועל האָט זי געמאַכט כשוף און זי וועט וועלען זיך באַפרייען פון דער ווייטאָג, וואָס זי ליידט פון די קלעפּ אין זאַק.

פאַרנאַכט, ווען אויפן הימעל האָט זיך באַוויזען דער ערשטער שטערן, האָבען די פויערים גענומען שטעקענס און גענומען קלאַפּען אין זאַק אַריין און מאַכען פאַרשידענע אויסגעשרייען ווי יענע באָבע האָט זיי געלערנט. איינע אַ שכנטע האָט דערהערט אַזאַ טומעל איז זי געקומען צו געהן צו דער שטאַל, זעהן וואָס דאָרט טוט זיך, האָבען די פויערים פאַר־שטאַנען, אַז אָט דאָס טאַקע איז די כשוף-מאַכערין און האָבען איהר גענומען מערדערליך שלאָגען, בכדי אַרויסצוטרייבען פון איהר דעם טייוועל און זי זאָל אָפּגעבען דער קוה די מילך. די אומגליקליכע פרוי האָט מען געמוזט אָפּפיהרען אין שפּיטאָל.

קאָנפערענץ פאַר פליטים-הילף אין פאַריז

פאַריז (יט"א)) לויט דער איניציאַטיוו פון „דזשאָינט" איז אין פאַריז פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ וועגען פליטים-הילף, אין וועלכער עס האָבען זיך בעטייליגט פאָרשטעהער פון „דזשאָינט" (ד"ר בערנאַרד קאַהן און ד. שווייצער), היאַס-יק"א (ד"ר אונגאַר און דזש. בערנשטיין) און ראַט פאַר דייטשע יודען (פּראָפ. נאָרמאַן בענטוויטש). חוץ זיי האָבען זיך אין דער קאָנפערענץ בעטייליגט דעלעגאַטען פון די הילפס-קאָמיטעטען פאַר פליטים אין פאַל־גענדע לענדער: ע.ג.א.ד, פראַנקרייך, בעלגיען, האָ־לאַנד און די שווייץ. עס זענען אויך ערהאַלטען גע־וואָרען בעריכטען פון שפּאַניע און לוקסעמבורג. די קאָנפערענץ איז געווען ווי אַ מין פאָרטזעצונג פון דער קאָנפערענץ פון פליטים-הילפס-קאָמיטעטען, וואָס איז מיט עטליכע וואָכען צוריק פאָרגעקומען אין וויען מיט דער בעטייליגונג פון דעלעגאַטען פון פאַל־גענדע לענדער: עסטרייך, טשעכאָסלאָוואַקיי, יוגאָ־סלאַוויען, פּוילען און איטאַליען. אויף דער פאַריזער קאָנפערענץ איז באַשלאָסען געוואָרען, דאָס יעדער לאַנדעס-קאָמיטעט זאָל געבען אויספאָרשען די לאַגע פון די פליטים אין געגעבענעם לאַנד, וועלכע הילף יעדער קאָמיטעט קען לייסטען, פאַר וויפיל פליטים איז פאַרהאַן אַ מעגליכקייט אין באַטרעפענדען לאַנד איינצואָרדנען זיך און וועלכע פליטים זענען גרייט צו עמיגרירען מעבר-לים. עס איז אויך אויסגעדריקט געוואָרען דער וואונש, אַז די קאָמיטעטען זאָלען צווישען זיך רעגולירען די עמיגראַציע פון די פליטים צווישען די בעטרעפענדע לענדער.

ווענען באַזאָרגען מיט פּסחדיגע עסען די יודישע זעלנער אין דעמבלין

אַפּעל פון דער דעמבלינער יודישער קהלה

וואַרשאַ, (יט"א) די יודישע קהלה אין דעמבלין - אירענאַ ווענדעט זיך דורך דער יט"א מיט אַן אַפּעל צו אַלע קרובים פון די יודישע זעלנער, וועלכע דינען אין דעמבלינער גאַרניזאָן, אַז זיי זאָלען קומען צו הילף דער קהלה ביים באַזאָרגען די יודישע זעלנער מיט פּסחדיגע עסען.

צוליב דער שווערער פינאַנסיעלער לאַגע איז די קהלה אין דעמבלין נישט בכח אַליין צו באַזאָרגען מיט פּסחדיג עסען די יודישע זעלנער, וועמענס צאָהל עס דערגרייכט אין דעמבלין ביז 300.

געלד-איבערווייזונגען דאַרף מען שיקען אויפ'ן אַדרעס פון דער יודישער קהלה אין דעמב־לין:

Dęblin–Irena, Gmina Wyznaniowa Żydowska dla Żołnierzy.

בילד פון יאַנקעל אַדלער פאַר'ן קונסט-מוזעאום אין תל-אביב

דאַנציג (יט"א) דער „יודישער קלוב" אין דאַנציג האָט איינגעאָרדנט אַ בילדער אויסשטעלונג פון יאַנקעל אַדלער. אַ גרופּע דאַנציגער מעצענאַטען האָבען ערוואָרבען אַ ביל ד פון יאַנקעל אַדלער „פּו־רים-שפּילער" פאַר'ן קונסט מוזעאום אין תל אביב

איז דאס פארהייראטע לעבען א שוץ געגען משוגעת?

דאקטוירים באווייזען, אז די צאהל משוגעים איז גרעסער צווישען נישט-פארהייראטע, ווי ביי פארהייראטע, און נאך מעהר צווישען געג'גטע און אלמנס

א פאַרהייראטער מאן איז געוועהנליך מקנא דעם בחור, און דער בחור איז אפט מקנא דעם פאר-הייראטען. אייבער איז מקנא דעם צווייטען. יעדען איינעם דוכט זיך, אז דעם צווייטען איז בעסער, אזוי איז שוין אין אונזער וועלטעל.

א פאר אמעריקאנער דאקטוירים האבען דא נישט לאנג ערקלערט, זיי האבען אנגעפיהרט אויס-פארשונגען אין א שפיטאל פאר א משך פון צעהנ-דליגער יאהרען און זיי באווייזען מיט ציפערען, אז די צאהל משוגעים איז פיל גרעסער צווישען בחורים ווי צווישען פארהייראטע.

דאס איז א פעסטגעשטעלטער פאקט, זאגען די דאקטוירים, וואס די אורזאכען פון דעם זענען — דאס איז שוין אן אנדער פראגע.

מ'קען גאנץ גרייליך איבערדרעהען די יוצרות און זאגען: די פארזעסענע בחורים, אדער אלטע מוידען, האבען נישט געהייראט טאקע צוליב דעם, וואס זיי זענען געווען קראנק, האבען געהאט א נייגונג צו משוגעת, שפעטער איז די דאזיגע נייגונג פארשארפט געווארען, און זיי זענען געריהרט גע-ווארען פון זינען.

א מענש, וואס איז שטארק „נערוועאיש“, א קרענק, א שגעון, האט אמאל מורא צו הייראטען, צו נעמען אויף זיך אזא יאך און פאראנטווארטליכקייט — אזא מענשען איז אויך געוועהנליך שווער צו קרי-גען א כלה. און מייסטענס באזיצט אזא מענש נישט גענוג כאראקטער און אויסדויער צו קאנ-צענטרירען זיין גאנצען אינטערעס און אלע געפיהלען אויף איין פרוי. ער ווארפט זיך פון איינער צו דער צווייטער, און דער סוף איז, אז ער בלייבט אן אלטער בחור.

קורץ, פארהאן א סך און פארשידענע אורזא-כען. אבער ווי מ'זאל נישט דרעהען דעם פשט, די ערקלערונגען, בלייבט אלץ דער פאקט, אז דער דאזיגער סארט מענשען, ווען זיי בלייבען פארזע-סענע אלטע בחורים, גיבען זיי ארויס א גרעסערען פראצענט משוגעים ווי די פארהייראטע...

די צרה מיט אונפארהייראטע איז, וואס זיי לע-בען נישט נארמאל, א סך נעמען זיך צום ביטערען טראפען און ווערען שיכורים, אלקאהאליקער. פיל, ווייטער, היטען זיך נישט אויס פון אנשטעקענדע גע-שלעכטליכע קראנקהייטען. די צוויי זאכען פיהרען צו גייסטיגע אומארדנונגען און משוגעת, און פארהייראטע לעבען איז מען א סך ווייניגער אין געפאהר פון זיי.

די דערמאנטע דאקטוירים זאגען אויך, אז ביי געג'גט'ע און אלמנ'ס (אויך אלמנות) איז דער פראצענט פון משוגעים נאך גרעסער ווי ביי אלטע אונפארהייראטע. די אורזאכען זענען נישט גאר קלאר, אבער ס'ווערט אנגענומען, באזונדערס אין פאל פון אלמנ'ס און אלמנות, אז אזוינע מענשען זענען שוין נישט יונג און אין א טרויעריגען צו-שטאנד, ווען זיי ווערען אויסצושטעהען א גייסטי-גען צוזאמענבראך, אז מ'לעבט א יאהרען לאנג מיט א מאן, אדער א פרוי, און אויב דער לעבען איז געווען אן אנגענעהמער, א גליקליכער, איז שווער איבערצוקומען אזא פארלוסט, שווער אין די עלטע-רע יאהרען זיך צוצופאסען צו א נייעם סארט לע-בען, פון עגמת-נפש, אומעט און שווארצע מחשבות קען דער זינען געריהרט ווערען.

וועגען געג'גטע איז שווערער צו געבען אן ער-קלערונג. עס גט'ן זיך דאך אזויפיל יונגע פארלעך, און פיל פון זיי לעבען דערנאך גליקליך, גליקליכער ווי פריהער, און ס'קען גרייליך זיין, אז די דאזיגע פארלעך האבען גארנישט באדארפט הייראטען. זייער פאר-הייראטער לעבען איז נישט געווען קיין גערא'טע-נער, ווייל זיי זענען נישט געווען קיין פאסענדע פאר.

גייסטיגע אומארדנונגען, משוגעת'ן וואקסען מיט דעם וואוקס פון ציוויליזאציע. וואס העכער ציוויליז-זירט א פאלק איז, אלץ גרעסער איז די צאהל משוגעים זיינע. דער לעבען אין א הויך-ציוויליזיר-טער, אינדוסטריעל-אנטוויקעלטער לאנד איז קאמפ-ליצירטער, פארוויקעלטער, און ס'איז שווער פאר'ן מענשען צוצופאסען זיך צו איהם. די גייסטיגע און נערוועז-אנשטרענגונג איז גרויס. משוגעת איז אן אפטערע ערשיינונג אין די גרויסע שטעט מיט א גע-דיכטע באפעלקערונג, וואו דער קאמף פאר עקזי-סטענץ, פאר מאכען א לעבען, איז זעהר פארשארפט.

די היינטיגע פסיכאלאגען, וואס פארשען דעם מענשענ'ס גייסטיגע פעהיגקייטען, מאכען וויכטיגע נייע אנטדעקונגען און געפינען נייע ערקלערונגען פאר ערשיינונגען, וואס האבען אמאל אויסגעזעהען אומערקלערבאר. די מיינונג פ[illegible] אויגע פסיכאלאגען איז, אז ס'איז גאר נישטא קיין פולשטענדיג נארמאלע מענשען. כמעט יעדער איינער באזיצט אזוינע אייגענשאפטען, קאפריזען און שגעון'ס, וועלכע קענען אונטער געוויסע אומשטענדען אויסוואקסען אין עכטע משוגעת'ן, און מ'וואלט דעם מאן באדארפט איינשפארען אין א משוגעים - הויז. יעדער איינער, אפילו דער קלארסטער. קען אמאל „ארונטער פון די רעלסען“, ד. ה. ארונטערגעהן פון זינען.

אינטערעסאנט איז אויך זייער באהויפטונג, אז דער רוהיגער סארט מענש, דער שטילער, דער אזוי גערופענער בר דעת, קען גיכער אראפ פון זינען, ווי דער צעוואָרפענער, דער שרייער, דער טימפל-קאפ.

לאמיר זיך צוריק אומקעהרען צו די פארזעסענע און פאר-הייראטע. די מיינונג פון די דאקטוירים איז, אז דער פאר-הייראטער לעבען איז א בעסערער שוץ געגען דער אנטוויקלונג פון משוגעת. מ'לעבט נארמאלער, געזונטער, מ'איז פיל ווייניגער אין געפאהר פון אנשטעקענדע ווענערישע קראנקהייטען. איז אפילו ווען מ'באזיצט געוויסע נייגונגען צו גייסטיגע און נערוועז-אומארדנונגען, זענען די שאנ-סען פיל קלענער פאר זיי צו אנטוויקלען זיך.

שרעקליכע פארפלייצונגען פון טייכען אין פארשידענע לענדער

די אמעריקאנער טייכען אהייא און מיסיסיפי זענען ווייט נישט די איינציגע וואס ווערען פלוצים איבערגעפילט מיט וואסער און פאראורזאכען שרעק-ליכע פארפלייצונגען וואס רויבען אוועק א סך טויזענטער מענשליכע לעבענס און מאכען חרוב צעהנדליגער דערפער. דאך איז אמעריקע א ציווי-ליזירט און אינדוסטריעל אנטוויקעלט לאנד, און ווען די געפאהר קומט — ווערען באלד אנגענומען טיכטיגע מיטלען צו פארקלענערען דעם שאדען ווי-ווייט מעגליך. אין אנדערע ערטער איז די לאגע א סך ערגער.

דער ערגסטער טייך אין דער הינזיכט איז די וואנג הא אין כינא. דער טייך פליסט איבער א זעהר פלאכען פעלד אויף א סך הונדערטער מייל; און ווען ער געהט ארויס פון די ברעגען, פאראורזאכט ער קאטאסטראפאלע פארפלייצונגען, און מענשען קו-מען אום אין די טויזענדער און אין די צעהנדליגער טויזענטער. אין דער פארפלייצונג פון יענעם טייך אין דעם יאהר 1887 זענען אומגעקומען 900 טוי-זענט מענשען, אדער א קארגער מיליאן. עס קלינגט נישט גלויבליך; דארף מען אבער וויסען די געאגרא-פיע פון יענער געגענד און ווי געדיכט מענשען זענען דארטען צוזאמענגעפרעסט, איבערהויפט ביי די ברעגען פון אט דעם טייך, וואו דאס לאנד גופא איז זעהר פרוכטבאר.

אין דער זעלבער כינע איז פארהאן א צוויי-טער טייך וואס פאראורזאכט אויך שרעקליכע און קאטאסטראפאלע פארפלייצונגען. דאס איז דער טייך יאנג-טזע, אין דער פארפלייצונג פון אט דעם טייך פון 1911 האבען הונדערט טויזענט מענשען פאר-לארען זייערע לעבענס, און קארגע פיר מיליאן נפשות זענען געבליבען היימלאז.

נישט פיל בעסער זענען די צוויי טייכען אמאזאן און ארינאקא אין זיד-אמעריקע. זיי קענען אויך אמאל פאראורזאכען שרעקליכע פארפלייצונגען. עס זענען געווען פאלען ווען דאס וואסער אין אט די טייכען האט זיך אויפגעהויבען מיט פולע 50 פוס העכער ווי געוועהנליך. צום גליק אבער זענען יע-נע געגענדען זעהר שיטער באוואוינט, און דאס אויך פון פרימיטיווע אינדיאנער, און עס איז נישט בא-וואוסט, אז א סך מענשען זאלען דארטען האבען אומ-געקומען פון פארפלייצונגען.

נאך א טייך איז דער אינדוס אין אינדיע. ער קען אויך אמאל ארויס צו פיל פון זיינע ברעגען און פאראורזאכען שרעקליכע פארפלייצונגען. אזוי אז צעהנדליגער דערפער זאלען אפגעוואשען ווערען, אבער דאס טרעפט גאנץ זעלטען. דערפאר אבער האט דער טייך די גרויסע מעלה, וואס אין זיינע נארמאלע פארפלייצונגען וואס קומען פאר יעדעס יאהר, באוואסערט ער די ארומיגע פעלדער און באדעקט זיי מיט א מאטעריאל וואס מאכט די ערד זעהר פרוכטבאר. דערפאר איז אט דער טייך א ברכה פאר יענער געגענד, און די ארטיגע איינ-וואוינער פארהייליגען איהם.

באיקאט פון מייערס לעקסיקאן אין עסטרייך

ווי עס זעהט אויס א נאציפיצירטע ענציקלאפעדיע

ווין (יט"א) דער נאר-וואס ערשינענער ער-שטער באנד פון דער אכטער אויפלאגע פון מייער'ס לעקסיקאן האט אין דער עסטרייכישער פרעסע ארויס גערופען גרויס עמפערונג. אין דער פרעסע ווערט אנגעוויזען אויף א רייהע גראבע פעלשונגען און פאר-קריפלונגען אין דער דאזיגער נאציפיצירטער ענציק-לאפעדיע, וואס איז אמאל געווען בעקאנט מיט איהר פינקטליכקייט און געוויסענהאפטיגקייט.

וועגען די „בארעמהערציגע ברידער“, וועלכע האבען אין עסטרייך פיל אויפגעטון אויפ'ן געביט פון שפיטאל-וועזען, ווערט אין מייער'ס לעקסיקאן געזאגט: „באמהערציגע ברידער“ זענען א קאטוילי-שער ארדען, וואס איז בעקאנט פון די לעצטע פראצעסען וועגען שווערער סעקסועלער פערווערזיטעט“.

וועגען מערדער פון ד"ר דאלפוס דערצעהלט די ענציקלאפעדיע, אז ער איז געווען א סאציאל-דע-מאקראט.

אין דער עסטרייכישער פרעסע ווערט די עפענט-ליכקייט גערופען צו באיקאטירען דאס דאזיגע בייע-סטע ווערק פון דער נאצישער „וויסענשאפט“.

דער נאמען פון דער שפאנישער שטאט מאלאגא שטאמט פון העברעאישן „מלח“

ווייסט איהר, אז דער נאמען פון דער שפאני-שער שטאט מאלאגא, שטאמט פון דעם העברעאישען ווארט „מלח“, וואס מיינט זאלץ? אבער אזוי איז עס.

די שטאט מאלאגע, וואס האט פארמאגט די לעצטע צייטען א באפעלקערונג פון א-רום א פערטעל מיליאן נפשות, איז איינע פון די עלטסטע אין דער וועלט. עס איז זעהר א באקוועמער פונקט ביים ברעג ים פאר כאפען און פרעזערווירען פיש, פאר שיף-בוי, פאר האנדעל און פאר וויין. געגרינדעט האבען די שטאט די פארצייטיגע פיניקיער. דארטען האבען זיי געכאפט פיש און די פיש איינגע-זאלצען. דערפאר האבען זיי דעם פונקט אנגערופען „מאלאק“. וואס האט געמיינט אויף זייער שפראך „זאלץ“. און דאס ווארט „מאלאק“ אליין איז א לייבליכער ברודער פון דעם העברעאישען ווארט „מלח“.

דער קלימאט איז דארטען א ווארימער און א געזונטער; און דער קלימאט צוזאמען מיט די אייגענ-שאפטען פון דעם באדען אין יענער געגענד זענען זעהר גינסטיג פאר גוטע סארטען ווייטרויבען, פון וועלכע מען מאכט דעם באריהמטען „מאלאגא“ וויין. אבער די דארטיגע ווייטרויבען אליין זענען באריהמט און רופען זיך אויך „מאלאגא“.

צוליב דער גינסטיגער און סטראטעגישער פא-זיציע פון דער שטאט איז זי שטענדיג געווען פול מיט לעבען און טעטיגקייט. די שטאט האט שטענדיג געהאט אן אייגענע שטארקע פעסטונג און פול מיט מיליטער. אין דער שטאט האבען געבליהט האנדעל און אינדוסטריע. הויפטזעכליך האט מען דארטען געבויט שיפען און געכאפט און געזאלצען פיש.

פאר איהר לאנגער געשיכטע — פון די פעניק-יער, וואס האבען זי געגרינדעט, איז די שטאט דורכ-געגאנגען א סך הענט. הונדערטער יאהרען לאנג איז די שטאט געווען אין די הענד פון די מורען וואס זענען געקומען פון אפריקע, אויף יענער זייט פון דעם מיטעללענדישען ים. און דאך עקזיסטירט זי, קיין מאל נישט פארניכטעט און קיין מאל נישט אפ-געשוואכט געווארען אין איהר לעבען און טעטיגקייט. דעם גרעסטען קלאפ און די גרעסטע מאס פון פאר-ניכטונג האט די שטאט געליטען ערשט איצטער, אין דעם בירגער קאמף פון לאנד.

מאלאגא איז אויך א שטארקע אטראקציע פאר מאהלער און קינסטלער. א חוץ דאס גוטע ביסעלע וויין און פראכטפולע שפאנישע יונגפרויען איז דער ים דארטען אויסערגעוועהנליך שעהן. און די לופט איז ריין און דער הימעל איז בלוי.

דער גורל פון א פרוי

סענסאציאנעלער און שפאנענדער ראמאן

(98

— די ערשטע זאך, וואס מיר וועלען דארפען טאן: איז אויסקוקען דעם געגענט ארום דער פאבריק אזוי, אז אלע גאסען און הינטערגעסלעך ארום זא-לען אייך זיין באקאנט.

— אוודאי.

— מארגען וועל איך זיך איבערטאן ווי אן ארע-מער פארמער און איהר וועט זיך איבערטון, ווי אן ארעמע פארמערקע — ס'וועט מאכען דעם איינדרוק אז מיר זענען מאן און ווייב, מיר וועלען אין א בי-ליגען אויטאמאביל ארומפאהרען אין יענעם געגענט און אלץ באטראכטען.

— גוט!

— א צווייטען טאג וועלען מיר זיך פארשטעלען פאר עפעס אנדערש און ארומפאהרען אין אן אנדער אויטאמאביל און אזוי יעדען טאג: אנדערש זיך פארשטעלען אין אן אנדער אויטאמאביל, אז איהר וועט שוין קענען גוט דעם געגענט וועט איהר צו-טרעטען צו דער ארבייט.

— איהר וועט זיך פארשטעלען פאר א פראסטי-טוטקע און וועט זיך [illegible] צופעליג דרייען אהערום צו דער פאבריק, דארט וואו עס שטייען די וועכטער.

— און דאן?

— און דאן וועט איהר נעהמען מאכען חנ'דלעך צו די וועכטער...

— איהר וועט זיי פארשלאגען פאר א ביליגען פרייז און זיי צוזאגען גליקען... אז זיי וועלען אייך זאגען, אז זיי האבען נישט קיין פלאץ וואו... וועט איהר פארשלאגען דעם קעלער פון פאבריק. איהר וועט אין אייער האנטביטעל האבען אן איבריגע פעדער, דאס וועט זיין די באמבע, ס'איז א נייע ערפינדונג. די איבריגע פעדער. ס'איז א קליינע זאך און עס אנטהאלט אין זיך אזא קאנצענטרירטען דינאמיט, וואס קען אויפרייסען א וועלט. די דאזיגע איבריגע פעדער האט אין זיך א וואכע-דערבאנערען מעכאניזם: מ'קען אנשטעלען די צייט, ווען דער דינאמיט זאל אויפרייסען. איך וועל אייך שוין ווייזען ווי ס'ארבייט.

— גוט

— אז ס'וועט אייך געלונגען אראפגיין מיט אייך אין קעלער וועט איהר די ערשטע זאך פרעגען, וואו ס'איז א צימער פאר פרויען. אויב אזא איז אין קעלער נישטא וועט איהר זאגען, אז איהר מוזט ער-גיין אין א ווינקעל צוליב א געוויסער זאך... אז איהר וועט זיין אליין און קיינער וועט נישט זעהען וועט איהר אנשטעלען די איבריגע פעדער זי זאל אויפרייסען אין א האלבע שעה ארום. דאס איבע-ריגע לאז איך שוין צו אייך אליין. איהר זייט דאך נישט קיין אנפאנגערין אין אונזער ארבייט.

— זיכער! זיכער!

אויף מארגען אינדערפריה האט רחל'ען אויף א באשטימטען פלאץ, אפגעווארט דער מאן, וואס האט מיט איהר געדארפט דורכפיהרען דעם שפיאנאזש, און וועמענס נאמען איז געווען אדאלף. אדאלף איז צו-געפאהרען אין אן אלטען אויטאמאביל און אויסגע-זעהן ווי א טיפישער ארעמער פארמער. רחל האט זיך אויך זעהר גוט פארשטעלט, זי האט זיך צוגע-זעצט צו איהם אין פראנט פלאץ לעבען רעדעל און זיי זענען אפגעפאהרען קיין [illegible].

אויפן וועג האבען זיי געשמועסט וועגען פאר-שידענע זאכען ביז זיי זענען ארויפגעקומען אויף דער פראגע פון אויך, רחל'ס, אפפאהרען קיין מעקסיקא.

—איהר קענט זיך גארנישט פארשטעלען— האט זי א זאג געטון — ווי איך וויל שוין זיין אין מעקסיקא! אמעריקע איז א נודנע לאנד. ס'געפעלט מיר נישט, איך בין שוין דא אמאל געווען. מעקסיקא, גלויב איך, איז קאליפארניער — צי איך מאך א טעות?

— נוין ניין, איהר מאכט נישט קיין טעות, מעקסיקא איז א וואונדערליך לאנד.

רחל האט געטראכט פיל וועגען ווי אזוי דעם געשפרעך ארויפפיהרען אויף שאכטנער, כדי זי זאל ביי דעם שפיאן עפעס קענען אויסשפיאנירען....

זי האט דאס מאל געהאט מזל אז זי האט נישט געדארפט זיין די ערשטע אנצופאנגען ריידען וועגען שאכטנער'ן, ווייל אדאלף האט זיך פלוצים אנגערופען:

— עס איז נאר א שאד, וואס אונזער ארבייט דארט גייט נישט ווי געהעריג צו!

רחל האט טאקע געשוויגען האפענדיג, אז ער וועט אליין צוקומען צו שאכטנער'ס נאמען. ווען זי האט אבער געזעהן אז ער רעדט נישט, האט זי נאכלעסיג א זאג געטאן:

— יא... איהר מיינט דאס, וואס איהר האט נעכ-טען געזאגט וועגען דעם סאמכעמענער...

— שאכטנער.

— יא, שאכטנער... איך האב שוין פארגעסען דעם נאמען.

— ביי אונזער ארבייט דארף מען האבען א גו-טען זכרון!

— איך בין נעכטען געווען צעטומעלט: ערשט פון דער רייזע.

— איך פארשטיי.

— מען וואלט טאקע, ווי איהר זאגט, דעם שאכט-נער געדארפט אראפרייצען.

— יא.

— אדער אפשר איהם פראביהרען רעפארמירען, אפגעוואוינען פון טרינקען!

— א פארפאלענע זאך!

— אונזער ארבייט איז אזא אנגעשטרענגטע, אז מען מוז זיך אמאל פאר'שיכור'ן.

— ער איז שוין געקומען צו אונזער ארבייט א שיכור? פון פאר-צווייפלונג האט ער גענומען שיכורן.

(פארטזעצונג קומט)

דאס לאדזשער לעבען

דאנערשטאג 18 מערץ

ו' ניסן תרצ"ז

זון־אונטערגאנג 5.47
זון־אויפגאנג 5.27

היינט נאמענסטאג פון מארשאל רידז-שמיגלי
מארגען פייערונג לכבוד דעם פארשטארבענעם מארש. פילסודסקי

צום היינטיגען נאמענסטאג פון מארשאל רידז־שמיגלי האט פרעזידענט גארלעווסקי אחוץ גראטולאציעס א באגריסונגס דעפעשע אין נאמען פון דער לאדזשער באפעלקערונג.

צוליב'ן נאמענסטאג וועלען די הייזער ווערען דעקארירט מיט מלוכה־פעהנער. אין אוונט וועט מען הערען די רעדע פון פולק. קאז וועגען מעג. רידז־שמיגלי, אויף דעם פריהייטספלאץ וועלען אינסטאלירט ווערען מעגאפאנען.

* * *

היינט אין אוונט ווען ס'הויבט זיך אן דער נאמענסטאג פון פארשטארבענעם מארשאל פילסודסקי וועלען איבער די גאסען ארקעסטערס שפילען ווידבעל־מארשען.

פרייטאג 7 אוונט וועלען פארקומען גאטעס־דינסטען אין די קירכען און שוהלען.

די הייזער וועלען זיין דעקארירט מיט מלוכה־פעהנער מיט שווארצע קרעפ. 6 א זייגער אוונט וועט דער מלוכה־פרעזידענט האלטען א רעדע דורכן ראדיא וועגען מארשאל פילסודסקי.

שטראף פאר... פארדינסט
„קוריער לודזקי" און זיין שטעלונג צו פארפוילישען דעם האנדעל

אין געסטיגען „קוריער לאדזקי" האט גענומען א ווארט דער אינהאבער פון דער צייטונג בכבודו ובעצמו וועגען „מאביליזירען דעם פוילישען גולע־מענט אין די שטעט".

וואס פארא כאוויגע איז פאר אונז ווען מען רעדט איצט וועגען פארפוילישען די פוילישע שטעט, אבער דער ארטיקעל איז כאראקטעריסטיש צוליב גאר אן אנדער ענין — צוליב דעם וואס דער מחבר, אטער־קעגענדיג, אז עמיצער (געמיינט, פארשטייט זיך די יודען), האט גרויסע פארדינסטען ביים אנטוויקלען דעם האנדעל און די שטעט און צוליב דעם... קומט איצט די שטראף, מ'דארף ביי איהם דעם האנדעל ארויסדרייען, גאר א מין עטיק און מאראל.

דער מחבר פון ארטיקעל ה' יאן סטיפולקאווסקי פארחפט זיך אויף די ווערטער פון געוו. פינאנץ מיניסטער מאטושעווסקי, וועלכער האט אין א פאר־לעזונג, וועלכע ער האט געהאלטען אין קראקא, גע־זאגט, אז „די פאלאקען האבען פון האנדעל געמאכט דעם סינאנים פון אפנארעריי, פון דער אינדוסטריע — א סינאנים פון אויסנוצונג, פון פינאנסירען — א סינאנים פון שפעקולאציע, דאגעגען פון אלערליי באשווינדלעריי... וועלכע ווערען געצאהלט דורך דער מלוכה־קאסע — א סינאנים פון קרבן פאר'ן פאטער־לאנד". דער מחבר איז מסכים, אז דאס פוילישע פאלק האט היינטער זיך א פאטאלע טראדיציע פון יאהרהונדערטער.

אלזא דער האנדעל, אינדוסטריע, פינאנצען האבען אין די פוילישע שטעט אנטוויקעלט אנדערע (ליגען יודען) און דעריבער דארף מען איצט איבער־דרייען דעם מאנטעל און „מאביליזירען דעם פויל־שען עלעמענט אין די שטעט", צונעמען ביי די, וועל־כע האבען די דאזיגע סינאנימען נישט געמאכט. עס איז איבעריג צו רעדען וועגען דעם, וואס פארא עצות דער מחבר גיט דערצו ווי אזוי זיך צו נעמען צו דעם ענין, דאס זענען באקאנטע פראזען, ס'איז נאר אינ־טערעסאנט דער פועל יוצא, דער אויספיהר וואס יאן סטיפולקאווסקי מאכט פון זיין גערעכטע פעסטשטע־לונג. סאיז א באקאנט ווערטעל, וועלכע שטימט נישט איינגאנצען מיט די פרינציפען פון מאראל: „דער מאר האט זיינם געטאן, דער מאר קאן גיין".

דער נייער „פאן טאדעאוש"
וואס איז א פראקטישער אויסגערעכענטער מענש...

(א) טאדעאוש פאראוויצקי, האט זיך מיט א צייט צוריק באקאנט מיט דעם פרייליין יאניגא, וואס איז נישט געווען קיין אפגעהיטענע צנועה און האט גע־פיהרט א פריי און פריילעך לעבען...

פאראוויצקי האט מיט איהר חתונה געהאט און יאניטא איז געווארען „סטאטאטעקיווע" און דאס פאר־פאלק האט געלעבט צווישען זיך בשלום.

אלץ איז אבער אזוי לאנג געווען גוט, ווי לאנג טאדעאוש האט געארבייט אויף א פאסטען און האט פארדינט געלט.

קוים האט אבער פאראוויצקי פארלוירען דעם פאסטען און דערצו האט ער פון צרות גענומען שמעק־קען צום „ביטערען טראפען", האט ער אנגעהויבען פארלאנגען, אז די פרוי זאל זיך נעהמען צום פרי־העדריגען לעבען און פארדינען אויף חיונה.

צוליב דעם זענען צווישען זיי פארגעקומען גרויסע מחלוקות:

עס איז אפילו דערגאנגען דערצו, אז טאדעאוש האט זי גוט צושלאגען.

דער סוף איז געווען, אז די קלעפ וואס פאראוויצקי האט געטיילט זיין ווייב האבען אויך אפגע־הילכט אין דער פאליציי.

דאס שטאטישע געריכט האט נעכטען פאראוויצקי'ן פארמשפט פאר שלאגען דאס ווייב אויף 6 חדשים.

חוץ דעם וועט פאראוויצקי זיך נאך דארפען פאר־ענטפערען פאר'ן קרייזגעריכט דערפאר, וואס ער האט געצוואונגען דאס ווייב צו פראסטיטוציע.

דערשאסען דעם קאכאנעק פון איהר שוועסטער

(א) אויף דער באשולדיגונגס באנק פון קרייז־געריכט איז נעכטען געזעסען די 29-יעהריגע וויקטא־ריא גושטאן, די פרוי פון א פאסטערונקאווי פון דער רעזערוו־ריטער פאליציי.

זי ווערט באשולדיגט פאר אויספיהרען א מארד איבער טאדעאוש נאוויצקי.

די געשיכטע שטעלט זיך פאר אזוי:

נאוויצקי האט זיך פארליבט אין דער גושטאן'ס א שוועסטער, און צוליב דעם וואס צווישען איהם און צווישען איהר שוועסטער זענען פארגעקומען אפטע מחלוקות האט די גושטאן צוגערעדט די שוועסטער, אז זי זאל נאוויצקי'ן פארלאזען. נאוויצקי האט דער־פון געוואוסט.

איינמאל, איז נאוויצקי איינדערפריה ארייגעקור־מען צו גושטאן און איהם באפאלען. די באשול־דיגטע גושטאן איז געקומען צוהילף איהר מאן. דאן איז נאוויצקי זי באפאלען און גענומען שלאגען מיט די פויסטען. די באשולדיגטע גושטאן האט דאן גע־כאפט א רעוואלווער און נאוויצקי'ן דערשאסען.

ווען זי האט זיך דערוויסט, אז נאוויצקי איז טויט האט זי זיך אריינגעשאסען א קויל אין בויך מיטן ציל צו באגיין זעלבסטמארד.

דאס קרייז־געריכט האט אנערקענט, אז זי האט געשאסען צוליב זעלבסט - פארטיידיגונג און האט זי פארארטיילט אויף אנדערטהאלבען יאהר תפיסה, אפלייגענדיג דאס אויספיהרען די שטראף.

בלוטיגע נקמה

(א) דאס קרייז־געריכט האט עהרגעכטען פאר משפט דעם וואלד־וועכטער עוגעניוש קאזובעק אויף א יאהר צייט מיט'ן אפלייגען די שטראף אויף 3 יאהר.

ער איז געמשפט געווארען דערפאר, וואס אין נאוועמבער 1936 האט ער אין וואלד געשאסען אויף וואלד־גנבים און פון זיינער א קויל איז שפעטער געשטארבען דער פויער פראנצישעק שאפראן.

עהרגעכטען, נאכ'ן ארויסטראגען דעם אורטייל, ווען קאזובעק איז ארויס פון געריכטס־זאל, האט אויף איהם אויסגעשאסען פון א רעוואלווער דער ברודער פון פראנצישעק שאפראנען, סטא־ניסלאוו.

א שווער פארוואונדעטען האט מען קאזובעקן אפגעפיהרט אין שפיטאל.

דעם שיסער האט מען ארעסטירט.

ער האט דערקלערט, אז ער איז זיך גע־גאנגען אין קאזובעקן נוקם זיין פאר'ן דערהרגעטען ברודער.

אז מ'טוט לינקע זאכען, קומט דערפון קיין גוטס נישט ארויס

(א) דער 29-יאהריגער חור בינשטאק — א בחור וואס האט שוין געהאט היבש צו טון מיט געריכטען — האט זיך פון פארשידענע קוועלען דערוואוסט, אז די אלמנה טעאפילא לוקאמסקא באמיהט זיך ווייטער צו באקומען עמעריטור נאכן טויט פון איהר מאן, א באהן־עמעריט, און אז דער געשטארבענער האט געהאט אויף זיך א צעטעל פון פארשידענע חטאים, וואס קאנען איהר שטערען די עמעריטור ווייטער צו באקומען — האט ער, דער בינשטאק, הייסט עס, זיך געווענדעט צו דער אלמנה, זי זאל איהם געבען 300 זלאטעס (שפעטער— 150 זלאר טעס) אנישט וועט ער גיין און אלץ דערציילען..

על־פי צופאל איז דער ענין באציטענס דעצי־דירט געווארען לטובת דער אלמנה. און דאן האט די לעצטע אנגעקלאגט בינשטאקן אין שאנטאזש.

נעכטען איז ער פארמשפט געווארען אויף 10 מאנאטען טורמע.

Tysiącom dzieci w Polsce grozi głód.
Pomyślcie o tem i złóżcie ofiarę
na Pomoc Zimową dla bezrobotnych.

עס האט זיך מכיז געווען
און איז שוין מיאוס אריינגעפאלען

(ז) דער סטרוזש פון זשוואדזקא 52 האט נעכטען פאר־האלטען ביים ט"ג א גוויסען יצחק סאלאמאן, וועלכען ער איז חושד געווען, אז ער מיט זיינע 2 קאלעגען, קלייבען זיך אדורכצופיהרען א גנבה. מ'האט טאקי ביי איהם געפינען פארשידענע גנבישע מכשירים, און אזוי ווי ער איז אין דער פאליציי באקאנט אלס גנב — האט מען איהם טאקי ארעסטירט און אריינגעזעצט אין דער טורמע אויף קאפער־ניקא.

לא דובים ולא יער
נישט דעם פאסטען און נישט דאס געלד צוריק

(א) אנטאני קאפטשינסקי, (זאמענהאפא 13) האט צוגעזאגט זיין שכן מאריאן פאנטשאשניק, אז ער וועט איהם א־ארבייטען א שאפער־פאסטען, אויב ער וועט איהם געבען פאר איינעם, וואס מען דארף „אונטערשמירען" 200 זלאטעס...

האט פאנטשאשניק געגעבען קאפטשינסקי'ן דאס געלד, און שוין...

נישט דער פאסטען און נישט דאס געלד צוריק.

נעכטען איז קאפטשינסקי דערפאר פארמשפט געווארען אויף 10 חדשים טורמע.

1־טע לעטשניצע
מיט שטענדיגע בעטען
פאר כירורגיע פון ציינער, קיהן־באקען און יאסלעס
פון Dr. med.
Sadokierski
פיעטריקאווער 56, טעל. 129-77
עמפפאנגס־שעה'ן פון 9 פריה ביז 12 בייטאג

Dr. REICHER
פאלודניאווא 28, טעל. 201-93
ספעציאליסט
פאר מענער - שוועכע - בעהאנדלונג
סעקסועלע בעראטונגען פון פסיכא — אנאליז
רענטגען-באשטראלונגען ביי הויט-קראנקהייטען
נעמט אן פון 8—11 און פון 5—8 אוונט
זונטאג און יום־טוב פון 9—12 בייטאג

נייער פאלקסבלאט

אומזיסטע מעדיצינען פאר ארימע קראנקע
טאלאנען פון קאמיטעט פאר דער ווינטער הילף־אקציע

לויט א פארשטענדיגונג פון אפטייק־באזיצער־פאראיין מיט'ן קאמיטעט פאר דער ווינטער הילף־אקציע, איז געשלאסען געווארען אן אפמאך, לויט וועלכען ארימע קראנקע וועלען באקומען טאלאנען אין די אפטייקען וועלכע וועלען ארויסגעבען אומזיסט מעדיצינען, די אפטייק־באזיצער האבען שוין באקומען צוגעשיקט דעם מוסטער פון די דאזיגע סאלאנען.

עס איז נאך נישט דעצידירט
צי פלייש וועט טייערער ווערען

(א) נעכטען איז ביים סטאראסטווע ד"ר מאס־סאווסקי, מיט דער באטייליגונג פון פארשטעהער פון דער קאמונאלער מאכט און פון דעם פליישער־צעך פארגעקומען א קאנפערענץ וועגען באשטימען די פרייזען אויף פלייש און פלייש־אויסארביי־טונגען.

די פארשטעהער פון פליישער־צעכען זענען בידוע ארויסגעטרעטען מיט דער פאדערונג, אז די פרייזען אויף פלייש און פלייש־אויסארבייטונ־גען זאלען געהעכערט ווערען אויף 10 פראצענט.

אויף דער נעכטיגער קאנפערענץ איז אדורכגע־פיהרט געווארען א טיילווייזע קאלקולאציע, ס'איז אבער נישט אנגענומען געווארען קיין שום דע־ציזיע.

די נאהנטסטע קאנפערענץ איז באשטימט גע־ווארען אויף דעם קומענדיגען מאנטאג דעם 22־טען. אויף דער דאזיגער קאנפערענץ וועט אנגענומען ווערען א דעציזיע וועגען דער עווענטועלער הע־כערונג פון די פרייזען אויף פלייש.

שטראפן פאר געהיימער שחיטה

(א) דאס סטאראסטווע געריכט האט נעכטען פאר'משפט 7 קצבים פאר געהיימע שחיטה אויף שטראפען פון 30 ביז 150 זלאטעס.

ער האט בלויז פראפאנירט...

(א) א געוויסער יאן וואך, (וואלטשאנסקא 58), האט זיך נעכטען — אין א מיטען מיטוואך הייסט עס — אנגעטרונקען, און שפאצירענדיג שיכור'ערהייט אויף וואלטשא גאס, האט ער געמאכט שענדליכע פארשלא־גען די אלע פארביייגעהענדע פרויען.

די סטאראסטווע האט איהם פארמשפט אויף א וואך ארעסט.

די באטשאנעס זענען דא!

(א) אין וולויגער און ראדאמסקער קרייז זענען שוין אנגעקומען די ערשטע באטשאנעס. פויערים זאגען, אז דאס איז א סימן פון א פריען און ווארימען פריהלינג.

מיר זאגען, אז פאר קאוואלסקעס חברה איז עס נישט קיין נפקא־מינא: ביי זיי איז א קיילעכ־דיגער יאהר תמוז...

אפטייקען.
היינטיגע נאכט - דיזשורען

(א) היינט ביינאכט דיזשורירען: ס. קאן (פלאץ קאשטשעלני 8), א. כארעמזא (פאמארסקא 12), וו. וואגנער (פעטריקאווער 67), י. זאיאנטשקעוויטש (זשעראמסקיעגא 37), י. גארטשיצקי (פזשעיאזד 59), מ. עפשטיין (פעטריקאווער 225), ז. שימאנ־סקי (פזשעגראדלינא 75).

ZACHĘTA
זגערזשער 26
גרויסער דאפעלטער פראגראם!
היינט און פאלגענדע טעג!!!
פרעכטיגער פילם א. נ.
לעצטע טעג
פון „פאמפ"יי
II.
JAN KIEPURA
אינ'ם פילם א. נ.
„כ'ליב אלע פרויען"
אנהויב 4 נ"מ, שבת און זונטאג—12 בייט.

וואס פארא ענטפער האט די שטאט-פארוואלטונג צוגעגרייט

אויף די ענדעקישע אינטערפעלאציעס אין שטאט-ראט

שוין צום פערטען מאל רייסען די ענדעקעס אויף די זיצונגען פון שטאטראט און די טאג-ארדנונגען ווערען נישט אויסגעשעפט, אויפן לעצטען פונקט פון דער טאג-ארדנונג געפינט זיך יעדעס מאל דער ווענט-פער פון דער שטאט - פארוואלטונג אויף די אינ-טערפעלאציעס, וועלכע זענען אריינגעטראגען געווא-רען דורך די ענדעקעס מכוח באזייטיגען די יודישע באאמטע פון מאגיסטראט און מכוח דעם נישט-געבען אין קיין שום פאל קיין ארבייטען און באשטע-לונגען יודישע פירמעס.

ווי מיר הערען זיך האט די שטאט פארוואל-טונג צוגעגרייט ענטפערן אויף די ענדעקישע אינ-טערפעלאציעס.

„דער ענדעקישער קלוב האט אויף דער שטאט-ראט זיצונג פון 23 יאנואר אריינגעטראגען פאלגענדע אינטערפעלאציע:

די גאנצע פוילישע געזעלשאפט אהן אונטער-שיד פון פאליטישער ריכטונג, איז טיף איבערגעצייגט מיט דעם אמת, אז דער כוח מאכט און וואויל פון דער פוילישער מלוכה איז אפהענגיג פון דער קאנ-סאלידירונג פון פוילישן פאלק אויף די יסודות פון טיפער צוגעבונדענקייט צום פאלק און גייסט פון קריסטליכע פרינציפען.

דער דאזיגער אמת ליגט ארויף באזונדערע פליכ-טען אויף דער קאמונאלער מאכט, וועלכע איז בא-רופען צו רעפרעזענטירען דעם אינטערעס פון פוי-לישער מלוכה'שאפט אין דער שטאט.

די פליכטען צילען דערצו, אז אין יעדער טעטיג-קייט זאל די קאמונאלע מאכט אונטערשטיצען די אנטוויקלונג פון די פוילישע באציהונגען, סיי אויפן געביט פון ווירטשאפטליכען לעבען און סיי אויפן גייסטליכען לעבען.

ווייטער גייען די אויפגאבען פון דער קאמונא-לער מאכט **אונמעגליך צו מאכען דעם צו-טריט צו אונזער גייסטיגען און ווירט-שאפטליכען לעבען דעם פאקטאר, וועל-כער איז שעדליך פאר דער אנטוויקלונג פון א שטארקער פוילישער מלוכה. די דאזיגע שעדליכע פאקטארען זענען די יודען**, וועלכע זענען א באזונדער פאלק מיט אייגענע צילען און אן אייגענער פאליטיק, וועלכע איז אין א בולטער סתירה מיט די אינטערעסען פון פוי-לען, און פוילען זענען די יודען דעסטרוקטיווע פאק-טארען אין אלע געביטען פון לעבען.

צוליב דעם וואס **אין דער שטאט-פאר-וואלטונג געפינען זיך נאך ביז היינט יודען אויף די העכסטע אמטען און צו-ליב דעם וואס, ווי אונז איז באקאנט, ביזן היינטיגען טאג גיט נאך די שטאט פארוואלטונג פארשידענע באשטעלונ-גען יודישע אונטערנעמער**, ווענדען מיר זיך צו דער שטאט-פארוואלטונג מיט אן אנפראגע.

צי טיילט די שטאט-פארוואלטונג מיט אונז די מיינונג וועגען דער נויטיגקייט צו באזייטיגען פון אלע אמטען אין דער שטאט די יודען און נישט גע-בען זיי קיין שום באשטעלונגען.

וואס האט די שטאט - פארוואלטונג ביז איצט געטון און וואס וויל זי ווייטער טון אין דער צוקונפט, כדי אדורכצופירען דעם דאזיגען פרינציפ.

אין צוזאמענהאנג מיט דער דאזיגער אינטערפע-לאציע האט די שטאט-פארוואלטונג צוגעגרייט פאל-גענדען ענטפער:

1) צו באפרייען די יודען פון די שטאטישע אמ-טען איז נישט פארהאן קיין שום רעכטליכער און זאכליכער יסוד, ווייל:

א) זיי האבען זיך ערווארבען דאס רעכט לויט די פארפליכטענדע פאזיציעס,

ב) **לויט דער קאנסטיטוציע זענען אלע בירגער גלייך. אלע עפענטליכע אמטען זענען אין א גלייכער מאס צו-טריטליך פאר אלע. קיין שום בירגער קען נישט צוליב זיין גלויבען און רעלי-גיעזע איבערצייגונג באגרעניצט ווע-רען אין די רעכט, וועלכע ס'האבען אנ-דערע בירגער.**

ג) **אלע יודישע באמטע ערפילן ווי געהעריג זייערע פליכטען.**

בנוגע די באשטעלונגען, וועלכע דער מאגיסטראט גיט יודען, האט די שטאט-פארוואלטונג צוגעגרייט אן ענטפער:

די שטאט - פארוואלטונג האט נישט קיין שום רעכט צו געבען באשטעלונ-גען אויסשליסליך פאלאקען, ווייל: א) אלע באשטעלונגען ווערען אויסגעגעבען דורך דער שטאט-פארוואלטונג אין הסכם מיט דעם באשלוס פון א ספעציעלער קאנקורס - קאמיסיע, לויט די אינס-טרוקציעס פון מאגיסטראט.

ב) באשטעלונגען און ארבייטען באקומען פון דער שטאט-פארוואלטונג די פירמעס, אהן אונטער-שיד פון גלויבען און נאציאנאליטעט, וועלכע האבען אפגעגעבען די גינסטיגסטע אפערטעס און גע-בען די ביליגסטע פרייזען און בעסטע סחורה.

ג) **דאס אויסמיידען ביי באשטעלונ-גען די נישט - פאלאקען וואלט געווען אין סתירה צו דער קאנסטיטוציע.**

* * *

דער פראטאקאל פון דער לעצטער שטאט-ראט זיצונג, איז שוין איבערגעשיקט געווארען אין דער וואָיעוואדזשטווע, ווי ס'איז צו זעהען איז דער לאדזשער שטאט-ראט נישט נאכגעקומען אין קיין איין פונקט פון דער התראה פון אינערן-מיניסטעריום, וועלכעס האט געפאדערט 1) אנצונעמען די הלוואות וואס זע-נען נויטיג אויף צו פירען אינוועסטיציע ארבייטן; 2) צוטרעטען צו באטראכטען דעם בודזשעט און 3) אפשטעלען די אוואנטורעס.

די ענדעקעס האבען אפגעווארפען די הלוואות און נאך מעהר פארשטארקט די אוואנטורעס, די סא-ציאליסטען האבען זיך אפגעזאגט צוצוטרעטען צו באטראכטען דעם בודזשעט. און דעריבער איז זי-כער, אז א ליאדע טאג וועט דער שטאט ראט פונאנ-דערגעלאזען ווערען.

קליינער פעליעטאן

זרח וקאזשיק...

אזוי גייט עס ביי אונז צו — זאגט שמיל־שמעלקי — פונקט ווי ביי די קליינע יאטלעך אין חדר! איינער שרייט: — טשיכא זרח! און דער צווייטער שרייט: — טשיכא קאזשיק! (אייגענט ליך, נישט קאזשיק, נאר ס'ברויך צו זיין קא־קאזשיק, ווייל דער קאזשיק קאקעצט לא עליגו!

שרייען זיי ביידע, און דערנאך געהמט מען ארויס פייפלען, גרעגערס, טראמבקעס און מען גרעגערט און מען טראמביעט, און דאס אלץ הייסט ביי אונז — שטאטראט! קאפ-מוח־מאגיסטראט! זעלבסטפארוואלטונג! מוניציפאליטעט הייסט עס — דער ראטוש!!!

נישט וואהר — ס'איז גאנץ פיין דאס־דא!

ווען מען וואלט נאך אזא קאזשיקן געמאכט א שפאלט אויף די הויזלעך פון הינטען, בכדי דאס בא־ענדעקישטע העמדעל זיינס זאל זיך איהם ארויס־באמבלען — וואלט עס גאר געווען אין ארדענונג, כשר לכל הדעות!.. דאן ערשט וואלט עס געווען דער ריכטיגער נוסח, און די גאנצע חכמה, וואס ווערט דארט ארויסגעזאגט, מיט די אלע תורות־לאקשען פון די קאוואלסקי'ס, די שווידלער'ס און די שולץ'ס — וואלטען באקומען א שטיקעל בא־רעכטיגונג!

מיר וואלטען כאטש דאן געוואוסט, אז די קינדער שפילען זיך, און ווי געווענליך מאכען די שקצים שקצישע שטיק...

כל־זמן מען טוט נישט אזוי, און מען נעמט עס נישט אזוי אויף, קאן מען נאך מיינען, אז צו קאכאנובעק און וועסאלע־גאס איז צוגעקומען נאך א משוגעים-הויז אויף דער שרעדניא־גאס...

ס'הייסט, אז די שטאט האט שוין עפיס אויפ־געטון פאר דעם איבערפלוס פון די גייסטיג־קראנ־קע, און מען ברויך דארט בלויז אריינצושטעלן בעטלעך, און צושיקן א פאר דאקטוירים און סא־ניטארען...

יא — זאגט שמיל־שמעלקי — און וואס שייך דעם עצם ענין „זרח וקאזשיק", וואלט איך געוואלט פרעגען ביי זרח'ן, צי האט ער געשריגען קאזשיק, צי לאזשיק?..

א שטיקעל בפקא מינה איז עס:

שמילשמעלקי.

די שטרייק־באוועגונג אין לאדז

אקופאציע־שטרייק אין דער פירמע קאהלערט

(א) אין דער פירמע קאהלערט (סעזאמא, סקא 4) האט אויסגעבראכען א שטרייק פון די א־בייטער צוליב דעם, וואס די פירמע האט געפרובט רייסען די ארבייטסלוינען; די ארבייטער האבען באקומען צו דער פראדוקציע אויסערגעוועהנליך שלעכטען גארן אזוי, אז דאס פארשווערט זיי די ארבייט; די לוינען ווערען נישט פינקטליך אויסגעצאהלט צוליב די אלע סיבות האבען די ארבייטער פראקלא־מירט א שטרייק און אקופירט די פאבריק.

דער ארבייטס-אינספעקטאר האט גערופען א קאנפערענץ פון ביידע צדדים וועגען ליקווידירען דעם שטרייק.

דער שטרייק אין דער לאדזשער פראווינץ

זאל די טעג שוין ליקווידירט ווערען

(א) אין משך פון עטליכע חדשים האבען זיך געפיהרט אונטערהאנדלונגען וועגען שליסען א קא־לעקטיוון אפמאך פאר די לוין-וועבער אין זגערוש, אזארקאוו, קאנסטאנטין און אלעקסאנדער, מיט א צוויי וואכען צוריק, (בעת דער 21 קאנפערענץ) איז געקומען דערצו אז די קאנפערענץ איז איבער־געריסען געווארען און די ארבייטער האבען פראק־לאמירט א שטרייק, וועלכער דויערט ביז איצט.

נעכטען איז פארגעקומען א קאנפערענץ אונ־טערן פארזיץ פון ארבייטס-אינספעקטאר קאקאווסקי מיט די אינדוסטריעלער אין אזארקאוו.

אויף אלע קאנפערענצן ביז איצט איז צו קיין הסכם נישט געקומען צוליב דער פארעקשנטער שטעלונג פון די אזארקאווער אינדוסטריעלער, אויף דער נעכטיגער קאנפערענץ איז געקומען צו א פאר־שטענדיגונג מיט די אזארקאווער פאבריקאנטן.

צוליב דעם איז צו האפען אז אין משך פון דער נאהענטסטער צייט וועט אויך קומען צו א פארשטענדיגונג אין די איבריגע פראווינץ שטעט און דער שטרייק וועט ליקווידירט ווערען.

דער שטרייק אין דער „ווידזעווער מאנופאקטור"

נאד דער אינטערווענץ אין ווארשע

(א) אין צוזאמענהאנג מיט דעם אזוי לאנג דויערענדען שטרייק פון די מייסטערס אין „ווי־דזעווער מאנופאקטור", האט דער פאראיין פון די מייסטערס, ווי באקאנט, ארויסגעשיקט א דעלע־גאציע קיין ווארשע, וועלכע האט אינטערווענירט אין מיניסטעריום פון עפענטליכען שוץ. די דעלע־גאציע האט באקומען א פארזיכערונג, אז די מאכט וועט אין דעם ענין אינטערווענירן. לויט די לעצטע אינפארמאציעס זאל נאך אין דער לויפנ־דער וואך צוזאמענגערופען ווערען אין ווארשע א ספעציעלע קאנפערענץ מיט'ן אנטייל פון פאר־שטייער פון מייסטער-פאראיין און פון די ווידזעווער פון „ווידזעווער מאנופאקטור", וועגען ענטגילטיגען ליקווידירען דעם שטרייק.

ליקווידירט דעם סכסוך אין די פאביאניצער לוין־וועבערייען

געשלאסען א צוזאג־אפמאך

(א) אין פאביאניץ איז אין 1936 געשלאסען געווארען א קאלעקטיווער אפמאך מיט די לוין־וועבערס. די ארבייטסגעבער האבען זיך אבער אין דעם אפמאך קנאפ געהאלטען, געריסען די לוי־נען, געענדערט די ארבייטס-באדינגונגען ביז עס איז לעצטענס געקומען צו א שטרייק.

נעכטען איז פארגעקומען א קאנפערענץ, וואו עס זענען ווידער באהאנדעלט געווארען די פראגע וועגען די ארבייטס-באדינגונגען און לוינען פאר די לוין-וועבער.

עס זענען צום קאלעקטיווען אפמאך פון 1936 צוגעגעבען געווארען איינינע פונקטען, וועלכע רע־גולירען די באציהונגען צווישען די ארבייטסגעבער מיט די לוין-וועבער און דער סכסוך איז ליקווידירט געווארען.

קאווקע האט איבערגעלאזט

האט פריטשיס דווקא באקומען חשק אדורכצופאהרען זיך

(א) א געוויסער סטעפאן קאווקע פון פאביאניץ האט זיך מיט זיין ראווער אפגעשטעלט אויף דער פאר פיאניצער גאס און אריין אין א הויף עפעס ערלעדיגען.

אין פונקט פארביישנאכנען איינער סטאניסלאוו פריטשיס, דערזעהן אליין שטיין א ראווער — האט ער זיך אויף איהם ארויפגעזעצט און אוועקגע־פען צו מאכען מיט די פיס..

מען האט איהם אבער געכאפט און ארעסטירט

זי פארשאפט פארגעניגען מיט עגמת נפש

(א) יאנקעל ראזענהאלץ (נאפיורקאווסקיעגא 29) האט זיך אנומעלט „נעבאוויעט" מיט יאנינא סמוליק (א פראסטיטוטקע).

עס וואלט געווען וואויל און פיין, ווען נישט דאס, וואס די סמוליק האט איהם ארויסגעצויגען פון טאש א פארטפעל מיט 80 זל.

עס האט זיך ארויסגעוויזען, אז יאנינא סמוליק איז שוין צוויי מאל געווען געמשפט פאר אזעלכע קונסטשטיקען.

דאס שטאטישע געריכט האט זי פאראורטיילט אויף 1 יאהר תפיסה.

טראגישער טויט פון א פוהרמאן

(א) אויפ'ן בושעזשינער שאסיי, נעבן לאדז, איז פארגעקומען א טראגישער פארפאל, וואס האט געקאסט דאס לעבען פון דעם 62-יאריגען פוהרמאן יאן קרישעק.

קרישעק איז געגאנגען נעבען זיין וואגען.

אין א געוויסען מאמענט איז אנגעפאהרען א ראל־וואגען און דעם אומגליקליכען קרישעק צוגעדריקט צום וואגען און איהם צעבראכען די זשעבערס און די הענט.

קרישעק איז באלד געשטארבען.

ווער ס'איז געווען דער פוהרמאן פון ראל־וואגען וואס האט איבערגעפאהרען קרישעק'ן איז נישט פעסטגעשטעלט געווארען.

איז גיי־ווייס, אז דער צוואנציגער האט גאר סימנים פון מינט, האט ער...

(א) יוסף שעפס האט, גייענדיג אויף דער גאס, א-רויסגענומען פון דער טאש א טאשענטיכעל און דערביי ארויספארלוירען א באנקנאט פון 20 זל.

איידער ער האט איהם נאך באוויזען, דעם 20-זלאטע־שטיק אויפצוהויבען, האט זיך אבער א גע־וויסער קאראל שלעזינגער, מקדים געווען, אויפגעהוי־בען דאס געלט און אריינגעלייגט אין טאש, ווי קיינ־מאל גארנישט.

צווישען זיי ביידע איז אויסגעבראכען א מח־לוקה, וואס איז איבערגעגאנגען אין א געשלעג.

עס איז אנגעקומען פאליציי, פאר וועלכער שעפס האט דערקלערט, אז דער באנקנאט האט געהערט אויף זיך פלעקען פון מינט.

צוליב דעם וואס דאס האט זיך ארויסגעוויזען פאר אמת, האט שעפס צוריק באקומען דאס געלט, און שלעזינגער איז צוגעצויגען געווארען צו פאראנט־ווארטליכקייט.

דאס שטאטישע געריכט האט איהם פאראורטיילט אויף 7 חדשים און 100 זל. שטראף.

זאל „פילהארמאניע" נארוטאוויטשא 20, טעל. 213-84.

היינט, דאנערשטאג, דעם 18. מערץ 8.45 אוונט קאנצערט פון די לאורעאטען פון 3-טן אינטערנאצ. קאנקורס א.נ. שאפען

Tatiana GOLDFARB … LANCE DOSSOR

4-טער פרייז פון פרעזידענט פון שטאט ווארשא

בענוצערס אין די אפישען. בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון „פילהארמאניע"

Dr. med. **HALTRECHT**

ספעציעל-ארצט פאר הויט,-געשלעכטס קראנקהייטען און מענער-שוועכע

האט זיך איבערגעצויגען פון פעטריקאווער 10 אויף

161 פיעטריקאווער 161

טעל. 245-21.

נעהמט אן פון 8 ביז 2 ביטאג און פון 7 ביז 9 אוו. זונטאג און חגאות פון 9 ביז 1 ביטאג.

פאר אונבאמיטעלטע לעטשניצא-פרייזען

KINO TEATR MIRAŻ 11 LISTOPADA 16

אנהויב 4 נאכמיטאג

היינט פרעמיערע! Annabella, Jean Murat

אין א גרויסער דראמע פון די צייטען פון דער וועלט-מלחמה א.נ.

מאנשאפט

אויסער'ן פראגראם: זיין גרויסע ליבע

מיט ST. JARACZ

ווי אזוי האב איך זיך געשמדט און צוריק מגייר געווען

(דערציילט פון א לובלינער יודיש מיידעל)

— 4. —

אין פאבריק האבען די „שעפען“ געענדערט די בעציהונג צו איהר.

— די מויד פערדרעהט צופיל א קאפ. און דרויסען פריהער האט איין שעף פאר'ן אנדערען געהאט „א סוד“ און שפעטער, ווען זיי האבען זיך שוין אלע „געסודעט“ צוזאמען, זענען זיי געקומען צום בעשלוס, אז מען דארף דאס „אומגליק“ בעזייטיגען פון דער פאבריק. בלויז דער אלטיטשקער האט זיך איינגעשטעלט פאר איהר, אבער זאל זי בישט ארבייטען, זאלען „זיי“ אפילו פון איהר אדרעס בישט וויסען... ער וועט שוין פאר איהר זארגען, און נאר ער...

און אין דער היים האט מען אנגעהויבען שמועסען, אז זי „געהט מיט א שגץ“, און די שעפען האבען אויך שוין דערפון געוואוסט, די לעצטע האבען גאר שטארק געטומעלט, ס'איז נישט שעהן פאר א יודישע טאכטער... האבען זיי געשיקט באך איהרע טאטע-מאמע.

— גיט אכטונג אויף אייער טאכטער...

— טויזענד דאנק אייך גוטע הערען... א יוד איז א יוד... מיר וועלען איהר שוין זאגען...

האט זיך אנגעהויבען אין דער היים א זאגעניש און א יאגעניש. מען איז געפאלען אויף א המצאה, וולאדעקס פאטער איז א גארבער-ארבייטער, ער ארבייט אין א יודישע גארבעריי, האט מען געבעטען דעם פאבריקאנט, אז ער זאל ווארענען דעם אלטען קריסט, זאל זיין זוהן בישט פארדרייען קיין קאפ א יודישע טאכטער. האט עס דעם אלטען אליין אויך פערדראסען. זאל די זשידובקע זיך אפטשעפען פון זיין זוהן.

און צו וולאדעקן זענען דערגאנגען אנאנימע בריף, אין וועלכע מען האט איהם דערצעהלט גענוי ווער לוסיא איז, וואס זי האט געטון אין ווארשע, מיט וועמען זי פארברענגט אין די נאכט-לאקאלען, פונוואנען זי האט אזוי שיין אנצוטון.

לוסיא איז פון דער פאבריק געווארען בעזייטיגט. וולאדעק האט מיט איהר איבערגעריסען.

— ביזט פאלש, בידערטרעכטיג און געמיין... זשידובקא.

לוסיא איז צוריק אין דער היים און עס הויבען זיך אן טעג מיט מסור רייד.

— די מויד וועט שוין קיינמאל קיין לייט נישט זיין.

ווידער טרעהרען, ווידער הונגער, ווידער נויט, א גליק יענער אלטיטשקער שעף, מיט איהם זעהט די זיך באך. ער קומט אפט קיין לובלין, ספעציעל צו איהר, הגם ער וואוינט שוין אין ווארשע.

יונגען טשעפען זיך צו איהר, אבער זי איז שוין נישט יענע קליינע מיידעל, זי ווייסט שוין ווי אזוי מען יאגט זיך אם און ווי אזוי מען ציהט עמיצען צו צו זיך.

אבער פארוואס האבען יענע „חזירישע מאר-דעס“ איהר פערטריבען פון פאבריק, אויסגענוצט אוועקגעווארפען און נאך מיט לשון-הרע בעשיט! און פארוואס די אנאנימע בריף צו וולאדעקן! און פארוואס האט מען געסטראשעט וולאדעקס פאטער! זי וועט זיי אלע ווייזען, זי וועט זיי שוין אנלערנען און איין מאל פאר אלע מאל פטור ווערען...

ביי איהר געוועזענעם קריסטליכען לעהרער איז זי סיי ווי געווען אפט אן איינגעהעריגע, ער איז עס געווען איהר פריינד, צו איהם איז זי זיך געקומען אראפרעדען פון הארץ. איהם האט זי דערצעהלט די צרות, וואס זי האט פון די „זשידעס“.

דער לעהרער און נאכמעהר דעם לעהרערס פרוי האבען איהר, „פערשטאנען“ און גענומען אנרעדען, אז זי זאל איבערדרייסען מיט דעם אלעם און ארויף אויפ'ן „ריכטיגען וועג“, זי וועט דאן פטרן אלע שלעכטע מענשען, עס וועלען זיך עפענען פאר איהר טיהר און טויער, א בייע וועלט, א בייער גלויבען, און אפשר גאר וועט אויך וולאדעק דערזעהען, אז זי איז גארנישט אזעלכע, זאל זי נאר קיינעם נישט דערציילען.

זאל זי אלע צרות טראגען אין זיך, זאל זי אלץ פאר ליב נעהמען. דער לעבענס-וועג איז פול מיט דערנער, מענשען פייניגען זיך, דערנאך ווערען זיי אויסגעלייזט. אט אזוי לערנט דער הייליגער קאטא-כיזם. זאל זי לייענען, זאל זי זיך לערנען און זאל זי זיך בוגרייטען. קיינער וועט איהר צו גאר נישט צווינגען, זאל זי זיך אליין אויסקלויבען דעם גוטען וועג און זי וועט ווערען געהאלפען. עס וועט איהר זיין גוט...

א מאדנער דואליזם הערשט אין מאנכע נישט-יודישע קרייזען. פון איין זייט יאגט מען נישט בלויז דעם יוד, נאר אויך דעם משומד ביזון דריטען דור. ער „פעראומרייניגט“ דאך פרעמדע ראסעס, ער מאכט א תל פון פרעמדע קולטורען און פון פרעמדען גייסט, דא און דארט הייסט מען היינט ברענגען די מעטריקעס פון דער באבען און פון זיידען. כדי צו פסקענען צי אזא איינער מעג פערנעהמען דעם אדער יענעם אמט, און פון דער אנדערער זייט רעדען זיי זיך איין, אז די טויערען פון גן-עדן וועלען זיך פאר זיי עפענען, אז אלע זייערע זינד וועלען ווערען פערגעבען, אויב עס וועט זיי געלונגען צו „ראטעווען“ א נשמה און ברענגען איהר צום אמת'ן גלויבען...

מיט אט אזעלכע טיפען האט לוסיא זיך בעגעגענט און אונטער זייערע רייד אין גליקצוזאגעני-שען, האט זי מסכים געווען אוועקצוגעהן צו א געוויסען גלח פון דער קאטעדרע און אנגעהויבען זיך סיסטעמאטיש צו לערנען דאס בייע גלויבען.

אין דער היים האבען טאטע-מאמע, מיט גוטען און מיט בייזען געפרובט ווירקען אויף דער טאכטער

— דו ביזט דאך א שעהנע, א זערטלעכע, וואלסט דאך געקענט זיין א לייט, פארוואס טוסטו אלץ צו-להכעיס?

לוסיא האט קיין גוט וואָרט נישט געענטפערט, ביי זיך אין הארץ האט זי געוואוסט, אז באהענט איז איהר הילף, זי וועט אויף אויפ'ן „ריכטיגען וועג“ און זאלען דערדריקט ווערען אלע די, וואס האבען איהר שלעכטס געטון.

חדשים-לאנג האט געדויערט די לעהרע ביז מען האט איהר מודיע געווען, אז זי קען שוין גוט, אויב זי וויל מעג זי זיך גרייטען צום „גרויסען אקט“.

און ענדליך איז געקומען דער גרויסער טאג.

(ווייטער קומט)

25-יעהריגער יובל פון פאלעסטינא-ארבייטער-פאנד (קפא"י)

דורך א גרויסער פאלקס-אקציע פאר'ן פ. א. פ.!

צו דער יודישער ארבייטערשאפט און יוגענט. צו די יודישע פאלקס-מאסען אויפרוף

היי-יאהר פאלט אויס דער 25-יעהריגער יובל פון פאלעסטינא - ארבייטער - פאנד. אין יאהר 1912 האט דער פ. א. פ. אנגעהויבען זיין טעטיגקייט אין א"י. ס'איז נישטא כמעט קיין איין געביט אין דער פיל-פארצווייגטער טעטיגקייט פון דער א"י-דיגער ארבייטערשאפט, אויף וועלכען דער פ. א. פ. איז נישט געווען טעטיג אויף א צענטראלען דאמינירענ-דען אופן.

דער פאלעסטינא - ארבייטער - פאנד איז גע-ווען דער איניציאטאר, דער פיאנער, דער באהן-ברע-כער פאר פיל וויכטיגע דערגרייכונגען פון דער א"י-דיגער ארבייטערשאפט.

אין שטאט און אין דארף, ביים בויען ארבייטער-קווארטאלען, שטיין-ברעכערייען און שאסען, ביים דעראבערן רעגירונגס - ארבייטען, ביים איינ-דריגען אין ים- און פישערייצווייגען, גרינדענדיג די ערשטע קאאפעראטיווע ארבייטער - פאבריקען, ארגאניזירענדיג די וועכטער-ארגאניזאציע „השומר“ שטארקענדיג די הענט פון דער יודישער זעלבסטשוץ העלפענדיג דעם ישוב אין די שווערע מלחמה-יאה-רען חורבן-צוהאלטען די שווערע צייט — שטענדיג, האט דער פ. א. פ. געדיענט איבערגעגעבען דער א"י-דיגער ארבייטערשאפט אויף אלע געביטען פון איהר שאפען און קאמף.

פון 7-טען מערץ ביז'ן 1-טען מאי דויערט די יובל-אקציע פון פ. א. פ. מיר רופען אונזער גאנצע מחנה צו איבערגעבענהייט און אנגעשטרענגטער אר-בייט פארן דערפאלג פון דער אקציע, ווי עס פאסט פארן כבוד פון פאנד, וואס האט טריי בעגלייט די א"י-דיגע ארבייטערשאפט אין אלע איהרע ליידען און פריידען במשך פון די לעצטע 25 יאהר.

מיר רופען די יודישע פאלקס-מאסען צו זאמלען און שפענדען מיט א ברייטער האנט פאר'ן פאנד פון דער א"י-דיגער ארבייטערשאפט — פאר'ן פ.א.פ.

ליגע פארן ארב. א"י אין פוילען, י.ס.א.פ. פועלי ציון (צ. ס.), צ. ס. א. פ. התאחדות, ליגע גרופען ביי לינקע פועיצ, השומר-הצעיר, החלוץ, העובד, פרייהייט, גורדניה, החלוץ-הצעיר, הפועל, דת-ועבודה, צ. פ. אקאדעמישער פארבאנד, אקאדעמישע ארג. „ארלוזורוביהיי“, צענטראלער פראפ. ראט פון יוד. קלאסען-פאראיינען

טעאטער „פילהארמאניע“
נארוטאוויטשא 20 — טעל. 213-84

היינט שפילט די טרופע אויף דער פראווינץ
קונסט-טעאטער
מאריס שווארץ
אנסאמבל

לעצטע פאר'יום-טוב-פארשטעלונגען
פרייטאג, דעם 19-טען, 9 אווענט. שבת, דעם 20-טען, 4 נאכמיטאג און 9 אווענט, זונטאג איין פארשטעלונג 5 נאכמ.

גאט, מענש, טייוול

אינסצעניזאציע און רעזשי מאריס שווארץ
בייטאג-פרייזען פון 40 גר' ביז 2 זל.
אווענט-פרייזען פון 50 גר. ביז 2.50 זל

טראמוויי שגח את השור...

(ז) א גרויסער וואלף איידעלמאן פון יאניעוסקא 5 (קאינר) האט נעכטען געטריבען בהמות פון זגערזש קיין לאדז.

נעבען יוליאנאוו האט איין געטריבענער אקס געכאפט א מורא'דיגען קלאפ פון אן אנגעקומענעם טראמוואי און א'ז א צעדמ'טער אנידערגעפאלען אויף די שינעס. צוליב דעם איז פארגעקומען א הפסקה אינ'ם טראמוואי-פארקעהר לאדז — זגערזש אויף 20 מינוט.

איידעלמאנען האט מען צונויפגעשטעלט א פראטאקאל.

זעלבסטמארדע?

(א) אויף דער לוטאמירסקא 6 האט זיך גע'סמ'ט די 31-יאהריגע מלכה שפילמאן פון לאסק.

פאגאטאוויע האט איהר ערטיילט ערשטע הילף און אפגעפיהרט אין שפיטאל.

די סבה פונ'ם זעלבסטמארד איז נישט פעסטגעשטעלט געווארען.

* * *

צוליב ארומקריגערייען מיט איהר מאן, האט זיך נעכטען גע'סמ'ט מיט לומינאל די 22-יאהריגע סטעפאניע דאמבראווסקא (פרינציפאלנא 20).

אין א שווערען צושטאנד האט זי פאגא-טאוויע אפגעפיהרט אין שפיטאל.

פאר פייניגען גענדז...

(אי) דער גענדזלער מלך מידלאזש (וואל-בארסקא 33) איז פארן לאדזש אנ'צרך 100 גענדז אין ענגע שטייגען אויף א וואגען פארמשפט גע-ווארען דורכן סטאראסטווע-געריכט אויף צו באצא-לען 100 זלאטעס שטראף.

Dr. med. Trepman
ספעציאליסט פאר טריפער, סיפילים און הויט-כ"אנקהייטען.
בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע
אויף אלע ארט אנאליזען.
זאוואדזקא 6, טעל. 234-12
נעמט אן פון 8—11 נאכמ. און פון 6—9 אווענד

ר. איזראעל

אויף נאוואמיעיסקא

69) שפאנענדער ראמאן פון לאדזער לעבען

— וועסט אוועקגיין אין דעם צושטאנד, אין וועלכען דו געפינסט זיך איצט, האט ווראבעלטשיק געפרעגט מיט א ציטער אין דער שטים.

— וואס געהט דיך אן מיין צושטאנד, ווייטער אזוי קען נישט געהען.

— וואס מיך גייט אן דיין צושטאנד? איך רעכען... איך רעכען, אז דאס קינד וואס דו וועסט ברענגען אויף דער וועלט וועט דאך זיין מיינס.

— גוויס, האט זיך צילקע אין א געוויסער מאס באליידיגט, ווי דען האסט דו געמיינט.

— איך האב נישט געצווייפעלט דערין און דער-ריבער ווי אזוי קען איך דיך לאזען אין אזא לאגע אוועקגעהען.

— אלזא, וואס ווילסט דו? האט זיך צילקע צובייזערט, פיהלענדיג אז זי הויבט אן צו געווינען די אויבערהאנד איבער ווראבעלטשיקן, נישט אזוי און נישט אזוי, איך גיב דאך דיר יעדען אויסוועג איך בין גרייט אויף יעדען עווענטואליטעט, אבי פטור צו ווערען דאס גיהנם וועלכעס האט זיך דא גע-שאפען. דו אליין ביזט דאך מודה, אז ווייטער אזוי קען נישט גיין.

— געוויס, דאס גיהנם, וועגען וועלכען דו רעדסט איז דאך נישט געקומען גלאט אזוי פון זיך, נאר האט אויך א סיבה, ווען די דאזיגע סיבה זאל בעזייטיגט ווערען וואלט דאס אלץ ליקווידירט געווען.

— טא נאך וואס זאלען מיר שפילען אין באַ-העלטניש. מיר זענען דאך נישט קיין קינדער אדער פערליבטע גימנאזיסטען, אז מיר זאלען בעהאלטען דאס וואס איז נישט בעקוועם.

— וועגען דעם האב איך מיט דיר געוואלט רעדען, איך בין צורייצט ווי א חיה איך בין דאך אבער נישט אנדערש, דו וועסט מיך פערשטעהען.

— דאס איז די גלייכסטע זאך, זאג אפען וועגען וואס עס האנדעלט זיך.

— צילקע, איך האב זיך דערוואוסט, אז דיין ערשטער מאן מאיר לאזט לעבט.

— איך האב זיך אויך דערוואוסט וועגען דעם, האט צילקע רוהיג געענטפערט, אזוי ווי זי וואלט געווען צוגעגרייט אויף דער דאזיגער פראגע.

— איז דאס אמת, צילקע.

— כ'ווייס נישט, ס'קען זיין אז יא־

— גוואס הייסט ס'קען זיין?

— ס'קען זיין, ווייל אויף זיכער קען איך דיר דאס נישט זאגען.

— צילקע, דו שפילסט אויף מיינע נערוועון, דו צורייצט מיך, ביזט א קאלטער גזלן.

צילקע איז נישט ארויסגעבראכט געווארען פון גלייכגעוויכט און האט געענטפערט:

— דאס איז נישט מיין כוונה, איך בין אין דעם מאמענט פולשטענדיג אויפריכטיג און זאג אזוי ווי ס'איז

— ביזט דו נישט זיכער דערין?

— ניין, אבער ס'איז מעגליך אז יא־

— האסט דו דען נישט געהאט דיזעלבע ספקות, ווען דו האסט אויסגעדריקט דיין גרייטקייט חתונה צו האבען מיט מיר? ביזט דו דען דעמאלט אויפריכטיג? דאס איז דאך אוממעגליך, דו האסט מיך פערשלעפט אין אן אומגליק, וועלכעס איז אויך געווארען דיין אומגליק, נישט איך און נישט דו וועלען קענען זיך ארויסבאקומען פון דער קלעם, אין וועלכער מיר געפינען זיך.

— איך וועל נישט פרובען זיך צו פערטייריגען פאר דיר, קענסט מיר גלויבען אדער נישט, דאס איז דיין זאך, דערפאר גיב איך דאך דיר יעדען אויסוועג, איך וויל אוועקגעהען פון דיר.

— דאס איז שאנטאזש, האט זיגמונט אויסגע-שריגען, האסט נישט געדארפט וועלען פרובען צו ווערען א מוטער פון מיינס א קינד, אויב דו האסט געהאט וועלכען ס'איז ספק, דו שטעלסט מיר איצט יעדע ברירה, בעת דו ווייסט גענוי, אז איך וועל דיך נישט אוועקלאזען פרייוויליג. און נישט נאר דאס — דו ווייסט אויך אויסגעצייכענט, אז מיר קענען זיך אפילו נישט גטן א'יפ'ן פשוטען, געזעצליכען אופן צוליב דעם צושטאנד אין וועלכען דו געפינסט זיך, דאס איז געווען אויסגערעכענטער שאנטאזש

— איך האב דיר געזאגט ,זיגמונט, ערשט מיט עטליכע מינוט פריהער, אז אויב דו וועסט נישט רעדען מיט מיר מענשליך, אז אויב דו וועסט זיך זידלען, וועל איך איינגאנצען פארשוויגען ווערען, איך וועל זיך מעהר איינגאנצען נישט אנרופען צו דיר, און אז איך בין אין עקשן, אז איך קען האל-טען ווארט, דאס ווייסט דו דאך אויסגעצייכענט.

— איך רעד נישט, נאר מיינע נערוועון רע-דען, איך קען מיך מעהר נישט בעהערשען, ווייל קיין מענש אין דער וועלט האט נאך נישט איבער-געלעבט אזא אומגליק ווי איך איצט, און דאס איינגאנצען אומשולדיג, איינגאנצען נישט צוליב מיין שולד, אהן מיין וויסען, אהן מיין ווילען, מיך האט קיינער נישט געפרעגט וועגען דעם, איך בין דערין אריינגעצויגען געווארען אזוי ווי א נאריש יונגעלע ווי קען מען פון מיר פארלאנגען, אז איך זאל שווייגען, אז איך זאל גארנישט רעדען, נאר אלץ פארליב נעמען, אלץ האלטען אין זיך און מאכען דעם אנשטעל פון א צופרידענעם מענשען, פון א מיאוסען וועלכער איז גליקליך...

— דאס פארלאנג איך נישט פון דיר, דו קענסט מיר נישט גלויבען און וועסט מיר נישט גלויבען און אויב אפילו יא, וועט די לאגע גופא דערפון נישט לייכטער ווערען, איך גיב דעם בעסטען און לייכטסטען אויסוועג — איך געה אוועק, אפשר וועט אלץ אויפגעקלעהרט ווערען, ס'איז דאך נישט פאר-האן קיין שום פארבארגענע זאך אין לעבען, סוף-כל-סוף מוז דאך אלץ קלאהר ווערען און דאמאלס וועלען מיר זיך זעהען און פארשטעהען.

— אבער ווי אזוי? ווי אזוי וועסט דו איצט אוועק מיט א פרעמד קינד, וועלכעס איז איצט אויך דיין, ביי דער האנד און מיט א' אנדער קינד אין זיך,

— איך האב וועגען דעם נישט געטראכט איך וויל אויך נישט טראכטען, וואו דער גורל וועט מיך פארווארפען, וואס ער וועט וועלען טון מיט מיר, וועל איך אננעהמען

זיגמונט האט געכאפט א ישוב הדעת, ער האט זיך נישט געקענט דעצידירן צו זאגן יא אדער ניין, געפיהלט האט ער, אז דאס איז דער איינציגער אויסוועג, אבער ער האט נישט געקענט באשליסען איהם אנצונעהמען.

צילקע איז געווען דעצידירט, זי האט מאמענ-טען ווען זי האט קלאהר בעטראכט די לאגע, גע-געבען רעכט זיגמונטן. געוויס האט ער זיך אין דער דאזיגער היגליכט מיט גארנישט פארשולדיגט, זי האט געקענט זיינע חסרונות, אבער אין דעם פאל האט ער קיין שום שולד נישט, זי איז אין אלעם שולדיג און אויף איהר איז געלעגען דער חוב ווי זיך ארויסצוויקלען פון דעם אומגליק, און דעם איינציגען וועג האט זי געזעהן דערין, אז זי זאל זיך פאנאנדערגעהן מיט זיגמונטן, וואס ס'וועט זיין ווייטער — וועגען דעם האט זי נישט געוואלט טראכטען, דאס וואס עס וועט נאכקומען האט זי דערווייל נישט אינטערעסירט. זי האט גע-ווארט אויף אן ענטפער פון זיגמונטן.

(המשך קומט)

באנדיטעריי
מיט א קלאניצע און מיט א מעסער

(א) אויפן ראג זשעראמסקא און 11 ליסטאפאדא איז דער דורכגייער יוסף טשעלטשינסקי באפאלען געווארען דורך אומבאקאנטע פערשוינען, וועלכע האבען איהם דערלאנגט מיט א קלאניצע איבער'ן קאפ, די פערשוינען זענען אנטלאפען.

אויפן ראג אגראדאווע און גאוואמיעסקע איז פיינאכט באפאלען געווארען חיים האכפעלד מדינארסקע 44) וועלכער איז צעשטאכען געווארען מיט א מעסער, פאגאטאוויץ האט איהם ערטיילט די ערשטע הילף, און די פאליציי פיהרט וועגען דעם ענין אן אויספארשונג.

אנ'אסעניזאציע-ענין?

(א) דער אסעניזאציע-אונטערנעהמער ברוך גאלדבערג (וואגאיניקאווא 12) איז נעכטען דורך דעם סטאראסטווע געריכט פארמשפט געווארען אויף 1 חודש ארעסט, פאר'ן נישט אפהיטען די סאניטארע פארשריפטען.

עס האט זיך נעמלעך ארויסגעוויזען אז זיינע אסעניזאציע-פעסלעך זענען געווען לעכעדיג און דעריבער איז די „סחורה" געבליבען אויף די גאסען פון דער שטאט און געברענגט דערצו, אז מען האט זיך געמוזט צוהאלטען די נעז...

א שרפה

(א) אינ'ם הויז אויף שטערלינגא 14 איז, מחמת א דעפעקט אין קוימען, אויסגעבראכען א שרפה אויפ'ן דאך. די אנגעקומענע פייערלעשער האבען די שרפה שנעל איינגעלאשען!

פון דער אובעזפיעטשאלניע

די אובעזפיעטשאלניע ספאלעטשנא אין לאדז איז מודיע די ארבייטסגעבער, אז די הנחה, מיט וועלכער זיי האבען זיך באנוצט ביים אפדעקן פאר'לעגענע אפצאהלונגען, וואס זענען אנטשטאנען ביז'ן 31 דעצעמבער 1935 מיט אבליגאציעס פון דער 6 פראצ. נאציאנאלער הלואה, ווערט לויט א באשלוס פון פינאנץ - מיניסטעריום צוריקגעצויגען פונ'ם 1 אפריל 1937.

די אובעזפיעטשאלניע וועט דעריבער אננעמען אבליגאציעס פון דער 6 פראצ. נאציאנאלער הלוואה פאר פארלעגענע חובות נאר ביז'ן 31 מערץ ד. י.

נייע צוגעז מיט ספעציעלע וואגאנעס

די האנדעלס-קאמוניקאציע-אפטיילונג מאכט באקאנט, אז טעגלעך גייט אפ פון דער לאדזער פאבריק-באהן קיין קאטאוויץ דער צוג 362—11 אוונט דורך קאלישעק מיט א ספעציעלען וואגאן, און פון דער קאלישער באהן גייט אפ דער צוג 11,10 אוונט דורך זד. וואלא, אויך מיט א ספעציעלען וואגאן וואס איז באשטימט אויף איבערצופיהרען פעקלעך.

פון „וויזא"

היינט, דאנערשטאג 9 אוונט וועט אין אייגענעם לאקאל פון „וויזא" (פעטריק. 86) אויפגעפיהרט ווערען א „לעבעדיגע צייטונג" אונטער דער רעד. פון ה' לוסטערניק וועגען אקטועלע ענינים וועלען רעדען די ה"ה: דר. עק, דר. פרירמאן, דר. סאבאל און דר. טארטאקאווער.

אין ליטעראַרישען טייל: דר. וו. פאלעק, מ. לוסטערניק, פראפ. רונשטיין און דר. טריף, צום סוף רעציטאציעס.

שפענדע

ה' א. אפאטאווטקי, פעטריקאווער 8, שפענדעט לטובת דעם יתומים-הויז זגערזשער 40, 7 זל. דאס געלד איז אפצונעהמען אין אדמיניסטראציע פון „נייעם פאלקסבלאט".

רעוועלאציע - מאדע-רעווי פון ווארשאווער פירמען אין לאדזער פילהארמאניע

זונטאג, דעם 4-טען אפריל ה. י. האלב איינס נאכמיטאג קומט פאר אין פילהארמאניע די ערשטע גרויסע פריהלינגס-מאדע-רעווי „פאריז, לאנדאן און ווארשא" מיטן אנטייל פון די בארימטעסטע מאדע-הייזער אין לאדז.

Dr. med. H. LUBICZ

ספעצ. פאר הויט ווענערישע קראנקהייטען און מענער-שוואכע

האט זיך איבערגעצויגען פון ציגעל-גאס 7 אויף

69 פילסודסקיעגא 69

(רוג נארוטאוויטשא) טעל. 141-32

נעהמט אן פון 8—10 פריה, 12—2 און 5—8 אוו.

זונטאג און חגאות פון 9—11 פריה.

טעה כשר לפסח

פיינשמעקער טריבקעז

Amatorska z premią

אין פאקונג 250 גראם

Br. K. i C. POPOWY

אין „חד גדיא"
היינט—איין פארשטעלונג

היינט, פונקט האלב 10 אין אוונט ווערט געשפילט דער אויסגעצייכענטער פראגראם, א. נ. „מ'האט עס אין ד'רערד".

וואו-וואו, אבער אין „חד גדיא" (אין קאפע „קאפריז", פעטריקאווער 29) איז זיכער לעבעדיג און לוסטיג.

ווארשאווער אפיציעלע בערזע

האלאנד	—	—	—	—	288.60
לאנדאן		—	—		25.79
ניו-יארק (קאבעל)	—	—	—		527 3/4
פאריז	—	—	—	—	24.19
פראג	—	—	—	—	18,41
ציריך	—	—	—	—	120,25

אפיציעלע פראצענטיגע פאפירען

באנק פאלסקי	—	—	—	100,
3 % אינוועסטיציע I		—	—	65,00
3 — II	—	—	—	64,25
4 — דאלאריבקע	—	—	—	45,00
7 — סטאביליזאציע	—	—	—	3,68
5 — ווארש.	—	—	—	56,00
5 — לאדזער	—	—	—	51,00

ראדיא - פראגראם

דאנערשטאג, דעם 18-טען מערץ

6.33 גימנאסטיק, 6.50 מוזיק (פליטען), 7.15 ידיעות, 7.35 מוזיק (פליטען), 8 אוידיציע פאר שולען, 11.30 מוזיק. פריהמארגען פאר שול-יוגענט פון פאלקס-שולען — טראנסמיסיע פון דער ווארשאווער פילהארמאניע, 11.57 צייט-סיגנאל, 12.03 קאנצערט, 12.40 מיטאג-ידיעות, 12.50 קאנצערט אויף פארלאנג (קאנצערט זשישעשען), 2.57 לאדזער בערזע, 3 ווירטשאפטליכע ידיעות, 3.15 פון „ארבים", 3.40 טעכנישע נייעסען, 4 פידעל-קאנצערט (פליטען), 4.35 סאלאן-קווארטעט, 5 רעפעראט, 5.15 מאדערנע פוילישע מוזיק (פליטען), 5.50 „בוך און וויסען", 6 אקטועלער שמועס, 6.15 ספארט ידיעות, 6.20 מוזיק פון פליטען, 6.35 שמועס וועגען לאדז, 6.50 אקטועלער שמועס, 7 פאפולערע הערשפיל, 8.25 פוילישע פאלקס-לידער, (טראנסמיסיע דורך לאנדאן צו די פאראייניגטע שטאטען, 8.45 אוונט-ידיעות, 8.55 אקטועלער שמועס, 9 קאנצערט פון פוילישע קאמפאזיטארען, 9.55 פוילישע מוזיק.

טעאטער, מוזיק און פערזוויילונג (קאמוניקאטען)

לעצטע פאר יום-טוב פארשטעלונגען.

די טרופע, וואס שפילט איצט אין פילהארמאניע מיט גרויס ערפאלג — האט באשלאסען צו געבען נאך 4 פאר יום-טוב פארשטעלונגען צו זעהר פאפולערע פרייזען. די שטארק אויסגענומענע מאדערנזירטע אויפפיהרונג „גאט, מענש און טייוועל".

עס איז איבריג צו זאגען, אז דער מאריס-שווארץ קונסט-אנסאמבל האט זיך אזוי באליבט געמאכט ביים לאדזער עולם, אז יעדען טאג, ווען עס ווערט נאר געשפילט — איז דאס טעאטער איבערפולט.

די טרופע גרייט צו די באנייאונג פון דער וועלט-אויפפיהרונג „יאשע קאלב", וועלכע וועט געשפילט ווערען פסח.

היינט לאורעאטען - קאנצערט אין פילהארמאניע

די דירעקציע פון פילהארמאניע ברענגט ווייטער קיין לאדז לאורעאטען פון דריטען אינטערנאציאנאלען שאפען-קאנקורס אין ווארשא היינט דאנערשטאג ד. 18-טען ד. ח. וועט פארקומען א קאנצערט פון די פענאמענאלע פיאניסטען דאסאר (ענגלאנד) דעם דערגרייכער פון פערטען פריז פון ווארשאווער פרעזידענט און מאטיאנא גאלדפארב (סאוויעטען), וועלכע האט באקומען דעם 9-טען פריז.

דער פראגראם איז געווידמעט דער שאפען-מוזיק און וועט זיין זעהר אינטערעסאנט, נעמענדיג אין אכט די פערזאנען פון די קאנצערטאנטען.

ס'איז פראי צו דערמאנען, אז דער 20-יעהריגער דאסאר, דער איינציגער ענגלענדער אויפן קאנקורס איז א זעהר טאלאנטירטער פיאניסט. פאריגעס יאהר האט ער אנטיילגענומען אין אינטערנאציאנאלען פיאניסטען-קאנקורס אין ווין און באקומען דעם פריז אויפן נאמען פון פר. ליסט. בילעטען ביי דער קאסע.

פון די פוילישע טעאטערס

אין שטאטישען טעאטער ווערט היינט 8.30 אוונט געשפילט „גדי מלאדאשטש וויעדזשאלא אי סטאראשטש מאגלא".

— אין טעאטער פאלסקי ווערט היינט 7.30 אוונט געשפילט בריקנער'ס פיעסע „עליזאבעטא קרולאווא אנגלי" מיט אירענא הארעצקא אין דער הויפטראל.

— אין פאפולארני ווערט היינט 8.15 אוונט געשפילט „ראז שען מילקא זשיע".

Dr. Wołkowyski

ציגעל-גאס 11, טעל. 238-02

ספעצ. פאר טריפער. סיפילים און הויט-קראנקהייט, בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע

נעמט אן פון 8—11 פייטאג און 4—9 אוונט.

Dr. med. L. Berman

צעגעלניאנא 15 טעל. 149-07

ספעציעל-ארצט פאר מענער - שוואכע-בעהאנדלונג און סעקסועלע בעראטונג

נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אוונט.

זונטאג פון 9—1 פארמיטאג

פאר אונבעמיטעלטע — לעטניצע-פרייזען

אויספלוג קיין פאריז

פרייז 135 זל.

אויספלוג קיין לאנדאן און פאריז

ערלעדיגט דאס וועלט-רייזע-ביורא

Union Lloyd

42 פיעטריקאווער 42

טעל. 107-87.

ציהונג פון דער מלוכה-לאטעריע
2-טע קלאס — 2-טער טאג

10.000 zł. — 58271
5.000 zł. — 165181
5.000 zł. — 83768
2.000 zł. — 106862
1.000 zł. — 89408 127658
500 zł. — 725 37097 42980 45650 103008
400 zł. — 11837 12892 23559 25731 39963 115323 142767 145174 164822
250 zł. — 57447 67545 69227 78522 90284 90840 92817 93923 101638 109571 119301 127458 173395 177313 182820 182829 192896 192985
200 zł.— 286 7534 19267 19565 40313 42677 56635 59823 60059 64509 74114 80306 80670 81970 105843 122116 126047 134490 139841 142331 146550 153146 155803 155559 182267

Wygrane po 50 zł., z literą s po 150 zł.

194 232 314s 1013 376 438 719s 961s 90 2279 383s 558 90 616s 845 85 3017s 98 219s 550s 60 885 4283s 464 5046 194 433s 555 6138 77s 647s 815s 7534 8050 457s 879 9008 696s 766

10412 616 760 94 11003 46s 73 196s 214s 544s 72s 12081s 735s 54 13469 93s 843s 14935s 57s 15156s 256s 681 826 16133 705s 34 54s 904s 17252s 427 537s 18106 45 7s 205 44 482s 19011s 792s 810 983s.

20133s 279 304 64 6 524 606s 732 823s 21074s 237 378 513s 22276s 407 590s 609 935 23222 372 834 24412 92s 927s 25402 559s 761s 852 26033s 137s 207 437s 27000 116 317 443 52s 600 760 28044 576s 886s 923s 29363 595.

30050 3s 105 290 549 905s 67 77s 31396 516s 882 32001 143 334 425 576s 602 736 33643s 708 823s 90 34946 35008 47 249s 499 570 746s 36049s 326 450 91 913 37756s 38082s 630s 89 819s 74 950 39193 255s 313 459s 92s 543s 885.

401196s 352s 680 868 41102 39s 248s 321 410 517s 740 53 89s 995s 42492 639 93s 717s 901s 51 43488s 789 813 44342 840 45030s 275s 83 368 612 46057 81 302 35 75 566 79s 933 47157s 61 87 993 48102 272 476 606 752 86s 951 49106 330 442 608 836s 998.

50050s 99s 207 368s 422 740s 51535 688 52339 462s 502 684s 808s 25 53016s 102s 21s 53s 506 777 852s 54021s 207 77s 444 631 834s 55126 87s 528 896 56061 319 980 57056s 438s 559s 731 92s 969 58148 350s 83 531 703 59100 440 539 721 925 60188 507 22s 84s 87s 822 99 920.

61172 524 882 62100 44 235 563s 666s 63057s 236 964 64453 972 65014s 65 255 66453 604s 780 806s 8s 76 67040 341 638 57s 91 750s 56s 68080 349s 438s 533s 613s 869 69118 563 72 607s 867 947 55s

70103 279 726s 812 71233 84 310 85 449 528s 688 743 72250s 70s 476 823s 31s 73688s 890s 74247 69 617s 75179s 310s 426 509 610 859 76122 473s 637 878 77292 498 561s 75 631 714s 43s 63s 78819 36s 57 79472s 695 791 804s 63 972s 74s.

80008s 21 264 85s 177 688s 81174 300 426 644 92 82202s 33 487s 565 707s 896 929 81 83095s 462 531s 99 728s 84084 93s 368 621s 73s 759 940 85302s 475 585 674 811s 86170s 248s 55 395s 507s 826 47 963 87205 544 871s 94s 949 70 88050 211 594s 773s 824s 89049s 210s 480s 684s 95 976s.

90034s 63 182s 719s 35 836 980 91757 92380 510 611 846 93372 99s 861 923 94054 479 847 84 971s 95493 96833 97145 461s 703s 35 45 804 99054 907 11.

100197s 522 69 679s 784s 840s 55s 991 101013 125s 45s 435 75s 810 102037 417 49s 956 103291 328s 647 754s 827s 104238s 339 67 620 32 778 88s 889 105522 106230 324 52 436 521 63 619 94 774 107165 318s 32 97s 438 45 86 824s 960 108041s 295 611 729 109090s 727 956s.

111402 627 112005 616 930 113349 62s 54 75 497s 800s 114120 86 392 115133s 89 432 578 928 74s 116087 153s 255 6s 94s 701s 40 868 916s 117120 93 385 897 118382 478 562 951 119068 205 19s 359 620 53 982.

120136 565 669 121188s 290 373 506s 845s 122114s 388 918s 98 123040s 124486 541s 657s 739 898s 125003 231 550s 916 126236 69 303 6 406s 127346s 514s 45s 693 703s 8 128242 642 722s 61 850 85 965 129216 45 725 42 76 939s

130071 494s 874s 131262 362 533s 132297 329 133296 863s 99s 134838 901 135069s 123 592s 789s 136289s 316s 475 660 132157 418 138015 41 630s 769 803s 139192 336s 947s 56.

140108 375s 784 141039 520 604s 142155 244 8s 143472 551s 96 919s 144004 135s 234s 604s 93s 736 60 145065s 574 650 981 146123s 210 588 769 879 906s 147159 395 424s 35 80 601s 148061 351 800 149288s 683

150108 77 723s 151083 231 84 560s 666s 764s 152126 293 376 618s 153064 104 531 605 847 978 154073 105 235 336s 83 514 99s 902s 155115 492 594 156072s 98 532 49 55s 157228 746 834 158137 221 965 159159 249s 369s 433 521s 32s 60s 91 623s.

160273s 360s 161188 488 601s 840 162263 407s 607 778 804 163160s 79 334 758s 802 164161s 628 863s 165002s 501s 60 94 657 915 82 166191 364s 470 892 167644 742 853s 168270s 482 784 899s 169034s 203s 43s 64 341s 774s.

170180 233s 813s 14s 930 171227 431s 717 893 74s 964s 172119s 52 62s 639 50s 966s 173189s 301s 454 80 564s 753s 174078s 128 495s 785 994s 9s 175390 580s 696 761s 973 176219 343s 685 177287s 559 730s 93 178103 713 179090s 225 339s 809s.

180044s 351s 481 181123s 450s 92 875s 182265 391 968s 183019s 49s 285s 348 672 184724s 882 185725s 41 186299s 360 794s 914s 187068s 197 215s 20 705 188737 802s 189430s 51 647 733s 805s

190572 649s 71s 937s 39s 191386s 552 192002s 80 410s 700 836s 971 193012 38 164s 323 925 73 194079s 177 584 695.

CIĄGNIENIE 2-gie i 3-cie

20.000 zł. — 130019
50.000 zł. — 68241
5.000 zł. — 106374
2.000 zł. — 177637
1.000 zł. — 54473 70274 130622 166754 167712 168043
500 zł. — 23332 60912 73110 122873 159795 168341 169538 194164
400 zł. — 396 17570 18635 51510 69596 102080 111275 117679 147949
250 zł. — 2019 2010 2201 34789 38782 42734 46643 72686 93228 98005 102244 121375 157117 176394 194142
200 zł.— 4613 5361 5527 18658 25801 38951 47812 60772 63070 66811 88762 112669 129395 143636 165316 166937 169820 180831 188326 188782

Wygrane po 50 zł., z literą s po 150 zł.

2 124s 222s 418s 659s 845s 926 1447 504s 642 874s 2025 30 201 54s 488 592 753 3026 66s 307 420 961s 4051 613 774s 5000 45 176 214 36 324 709 6305 631 716 888s 7191s 701s 968s 8186s 309 445s 9089 99 136 317 70 600 738 818 60 950.

10015s 168s 291 666s 67 704s 999 11435 53s 811 821s 12111s 38 237 412s 832 963s 13091 438 52 55 540 716s 939 14056s 65 112s 412 46 762 5047 75s 325s 732 85 16073s 370 83 473s 628s 978 17389s 598 624 18449s 96 514 656s 87s 950 19317 533 770s 95 903 52

20048s 164 492s 709s 824 38 21039s 327s 80 950s 22128s 660 795 857 23004 12 276 528 707 24127 280 388 429 897 25307 587s 655 901 21s 26967 27694 2838s 357s 29018 130 269 338 655 880s 971.

30377s 484 31657s 32023s 36 308 573s 91 645 773 900 33327s 34246 35013s 60s 82 591s 714 813s 66 36625 43s 84 37350s 841s 994s 38042 140s 296s 300 82s 571s 99 951 39060 147 50s 213 493 851.

40270 425 678s 938 91 41191 205s 42 75s 398 478s 559 791 42135 212 346 442s 682 982s 43009 207 52 742 72s 91s 889s 903 53 44296s 542 994 45053 147s 511 46099 126s 464s 505 871s 98 939 47105s 17 254 402 56 72 523 730s 52s 48427 749 74 84s 923s 49329s 94 730.

50195s 281 416 19 565s 824 51311s 404 58 787s 800 52061 234s 434 789 864 53047 621 56 719 21s 54079 106 27 423 611s 60 70 700s 69 55207 56009s 89 184 57119 84 736s 899 58092 367 82s 501s 41s 789 846 47 59281 566 84 694 98 771 93.

60224s 327 516 65s 61027 136s 253s 566 676 801s 62211 358s 495 746 813 63012 15s 97s 397s 713s 49s 64078s 79 810 65097 617 714 89 66060 79 153s 302 83s 692 726 872s 67199s 218 68299s 650s 69023s 414 69s.

70276 757s 878 71294 344s 477 72101 259 452 640 709 39s 835s 96 947s 73172s 561 711 74239s 527s 92s 620s 750009 82 284 351 626s 849s 76165 572s 653s 842 77155 58s 252 333 56 69s 425 647 805 947 79397 983.

80040 121s 579 641 772 81085 21s 339s 498 808 13s 82024 106 206 80s 389s 786s 93230 372 82s 509 740s 66 90 84119 35 433 648 51 922 85113s 77 330s 457 628 77s 86185 355 71s 666s 769s 87008s 128 265 447 727 830 88161s 247 334 520s 23 723 43 65s 819 89055s 106s 58 482 613 38s 720.

90272 358s 91021s 441 740 60 92160s 206s 96s 557s 815 93229 338 486 769s 852 94401s 947 95125s 53s 787s 926s 96194 202 655 804 97028 65 68 88 482s 85s 86 98178 342 650s 650s 835 99345s 475 525 798 807 63.

100597s 834s 57 908 101101s 23s 322s 37 526 102069 93 376s 449 514s 748s 873s 103073 314s 429 79s 616 76s 104194 650s 848 92 105032 106028 109s 205s 91 717 107102 45 69s 536 731 108204s 335s 679 777s 808 939s 109557s 866s.

110092s 381 794s 822 940s 111035s 128s 309s 66s 699s 112266 445 113041 48 128s 79 226 302 637s 766s 877 998s 114245s 390 99s 115058 121s 619 54 981 116187 239s 84 333 505s 16s 22s 864s 117030 43s 113 770s 875s 947s 118022 76s 173s 419 523 612 888s 119158s 345 933s.

120183s 367 412s 28s 653s 704 121084s 100s 42 236 636s 59 122146 123064 138 610 794 124055s 259 526 727 928s 36 48s 125370 426 62 655s 907 126751s 856 127090 201 49 368 492 736s 833s 50s 128235 98s 448s 522 65 669 719 898s 956s 129098s 282s 378s 799.

130109 333 91s 537s 131022s 471 738 45s 814 132108 84s 316s 93s 133393s 675 707s 81s 134072s 855 982 135089 230s 314s 594 673s 747 50s 872s 136019s 212s 28s 486s 137207s 419 138593 715 139092s 317 22 515s 862s.

140010s 385 662 744 847 141342 515s 926 37 142230 546s 803 143077 277 340 473s 683s 711s 859 144267 78 484s 619 827 145164 257s 476 501 17 99s 877 146517s 826 147111s 398s 449 534 89s 148520 149092s 223s 34s 315 432s.

150132 757 832 92 963 151717 152318s 452s 153023 589s 667s 753 154182s 245s 442 766 899s 971s 155254s 82s 581 156071 453s 157003 496s 158234 52 539s 644 159001 152s 544s 650 987s.

160567 671s 842 161069 241 83 95 300 965 162005s 109 683s 798 892 163060 210s 57s 69 164060 255 344s 65 453 737s 66s 165304s 478 730s 957 166148 745 82s 893s 975 167324 93s 626s 37s 752s 168036 218s 306 538 802 72s 169069 161 457 820 931.

170461s 773s 171223s 341s 431 642s 780 850s 172198s 621 78 712s 173028 400 174180s 276s 306s 44 454s 927 60 175027 311 506 656 780s 176072 183s 232 39 82s 355 726s 177047s 250 402 623 54 73 178029 73s 135s 56 718s 179049s 185 184 700s 920s

180195 214s 647 181062 9 3 171 82 94 295 770s 79 869 182251 317s 22s 608 84 765 183293s 304 488s 184112 370 466 669 912s 185026 82s 172 312 594 819s 923 186095 673 820 31 187595s 801 188077 219 430s 63 89 505s 54 65s 839 65s 189542s 743s 62s

190384s 601s 752s 191353 453 519s 960 192659s 65s 193034s 391s 429 61s 558 686 194164 231 67 78 357 647s 766 77.

KONSUM
PRZY WIDZEWSKIEJ MANUFAKTURZE S.A.

יום=טוב ביי דער זייט

באזוכט אונז און איהר וועט זיך איבערצייגען אזוי ווי די טויזענדער פערזאן פאר אייך, אז אונזערע פרייזען זענען אונגעוועהנליך נידריגע. :—:

ראקיטשינער 54. צופאהר מיט טראמוואיען 16,10 מיר שיקן איבער פאסט-פעקלעך קיין סאוויעט=רוסלאנד אויפן גרונד פון א ספעציעלן אפמאך מיט דער פארשטעהערשאפט פון ז.ס.ס.ר. אינפארמאציעס אויפן ארט

קלאנג=קינא
CAPITOL
זאוואדזקא 16

דעמאנסטרירט די שענסטע פילמען! הילבט פרעמיערע! מעכטיגע עפאפיי פון העלדישקייט, קרבנות'דיגע און ראמאנטישע פאסירונגען, לויט דער בעריהמטער ערצעהלונג פון
James Fenimore Cooper
אונטער'ן נאמען:
דער לעצטער מאהיקאנער
די ערצעהלונג איז געווען אינטערעסאנט — נאר דער פילם איז מיטרייסענד! אין די הויפט-ראלעו: Ramdolf Scott, Henry Wilcoxon, Rinnie Barnes פאר שילער און יוגענד, פארן בעוויזען די לעגיטימאציע—באדייטענדע הנחות. פרייזען אויף אלע סעאנסען פון 54 גר.

יעדע
אונטערנעהמונג,
יעדעס געשעפט
נויטיגט זיך שיינע
דרוק-ארבייט

בריפבויגען,
קאנווערטען,
רעכנונגען,
התונה=קארטען,
מערש. עטיקעטען

האלא!!!
באר איז דער שנעל-דרוקערייד
בראמבערג
לאדז, צעגעלניאנא 8 טעל. 255-09
בעקומט איהר דרוקארבייט אין פיינסטער אויספיהרונג מיט די מאדערנסטע שריפט צו די ביליגסטע פרייזען.

Centralna Poradnia Wenerologiczna
וועגערישע, הויט און מענער=שוועכע.
ספעציעל קאסמעטישער קאבינעט
עפטיג פון 8 פריה ביז 9 אין אוונד.
פרויען נעמט אן א פרוי=דאקטאר.
Piotrkowska 88
tel. 143-63.
וויזיט 3 זל.

רעטשניצע
פאר וועגערישע=קראנקע
פון דאקטוירים-ספעציאליסטען
לאדז, זאוואדזקא 1, טעל. 205-38
טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אווענט.
וועגעריש-קראנקע. מענער-שוועכע
און הויט-קראנקהייטען
שנעליזען פון בלוט און אורין
די פערהיטונגס-סטאציע
איז טעטיג א גאנצען מעת-לעת
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל.
א בעראטונג 3 זל.

רעטשניצע
פאר וועגערישע=קראנקע
מענער - שוועכע און הויט-קראנקהייטען
פון דאקטוירים ספעציאליסטען
פיעטריקאווער 45
טעטיג פון 9 פריה ביז 9 אווענד.
פרויען און קינדער נעמט אן א פרוי-דאקטאר פון 11-1 און פון 5-7 אווענט.

Dr. med.
G. GERSZTAJN
ספעצ. פאר אויגען-קראנקהייטען
צוריקגעקעהרט
Traugutta 12, tel. 175-10
נעמט אן פון 11—2 און פון 5—8.30

Dr. med.
M. TAUBENHAUS
ספעציאליסט
פאר אקושעריע און פרויען קראנקהייטען
פערהיטונג געגען שוואנגערשאפט
זגערזשער 11. טעלעפאן 246-09.
נעמט אן פון 8—9 פריה און פון 4—8 אוו

Dr. med.
P. Braun
ספעצ. פאר טריפער, סיפיליס און הויט - קראנקהייטען. בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע
צעגעלניאנא 4, טעל. 100-57
נעמט אן פון 8—2 מיטאג און פון 4—9 אוו.
ספעציעלער ווארטע-זאל פאר פרויען.
פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזען

Dr. med. Niewiażski
ספעציאליסט פאר טריפער. סיפיליס און הויט - קראנקהייטען. בעהאנדלונג פון מענער - שוועכע
אנדזשעיא 5, טעל. 159-40
פראנט, 1טער שטאק
נעמט אן פון 8-11 און פון 5-9 אווענט
זונטאג און יום טוב פון 9-1 נאכמיטאג.
ספעציעלער ווארטע - זאל פאר פרויען
נעמט אן פון 9-11 און פון 6-8 אווענט

ד"ר מעד.
דניאל כהן
אינערליכע קראנקהייטען
און נערוועזע
זגיערסקא 24, טעל. 228-08
נעמט אן פון 4 ביז 8 אווענד.

ד"ר העלצער
ספעצ. פאר הויט און וועגערישע קראנקהייטען און מענער - שוועכע
8 טראוגוטא 8, טעל. 179-89
נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אווענט
זונטאג פון 10—2 מיטאג.
פאר פרויען - א ספעציעלער ווארטע-זאל
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזען

Lek.-Dentysta
Jakób Karmazyn
2 פאלודניאווא 2
טעל. 114-36.
נעמט אן פון 9—1 און פון 4—7 נאכמיטאג

Dr. med.
Z. DATYNER
אוראלאג
ספעצ. פאר נירען בלאז און אורין-טראקט.
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95

Doktór
C. J. Prawda
אינערליכע קראנקהייטען
זגיערסקא 20 טעל. 133-26
נעמט אן פון 5—7 אווענד.

בעקומען אויסצייכנונגען און א גאלדענעם מעדאל אויף די אויסשטעלונגען אין די גרעסטע שטעדט פון אייראפא און אין תל-אביב (ארץ-ישראל)

פארקויפט אין אלע אפטייקען, אפטיק-געשעפטן און פארפומעריעס.
Fabr. Chem. - Kosm.
„Pharmachemja", Bydgoszcz.

אכטונג, לאדז און פראווינץ!
די לאנג-עקזיסטירענדע פירמע פון
יודישע לאנגע מלבושים
מ. לאבערשטיין מאכט בעקאנט די געעהרטע קונדשאפט, דאס מען געשעפט איז פערזעהען מיט'ן גרעסטען אויסוואהל פון לאנגע מלבושים ווי אויך א ספעציעלע אפטיילונג פון די בעסטע סוואלעטען מחורות אויף בעשטעלונגען, וואס ווערען אויסגעפערטיגט אין דער קורצסטער צייט לויט'ן פארלאנג. געדענקט דעם אדרעס!
משה לאבערשטיין
אגראדאווא 1, אין הויף, 1. שט: לינקס

Dr. I. Piechowicz
ספעציאליסט פאר אקושעריע און פרויען-קראנקהייטען
פערהיטונג געגען שוואנגערשאפט
האט זיך איבערגעצויגען אויף
20 שרודמיעסקא 20,
טעל. 107-79.
נעמט אן פון 8—9 פריה און פון 3—7 אוו.

אויפפאדערונג!
איך פאדער אויף דעם ה' שמואל מעש פון נאוואמיעסקא 4, קאנפעקציע-געשעפט, מיר צו בעצאהלען 3.20 זל. פאר „פאלקסבלעטער", געגענפאלס בין איך נישט פאראנטווארטליך פאר די ווייטערע פאלגען. מיט אכטונג
יודא ווישאגראצקי
נאוואמיעסקא 2/4.

פון זאפארט צו פערמיטען!
אן ערשטקלאסיגע זוניגע וואוינונג, באשטעהענד פון 4 צימער און קיך מיט אלע בעקוועמליכקייטען. 1-טער שטאק, פראנט, צענטראל-באהייצונג מיט פול-שטענדיגען ערשטקלאסיגן רעמאנט. קליגגען 247-42 אדער 157-59.

ס'ווערט געזוכט צו קויפען
א דרוק=מאשין
א צילינדער, א האלבער בויגען 95 x 63 (ליליפוטקא). — אפערטען אונטער „W" אין אדמיניסטר. פון „נייעם פאלקסבלאט".

די
בעסטע קוועלע
פון
מאשינען-טיילען,
ספרענזשינעס,
עקסצענטערס,
שווייסונגען
איז נאר אין דער
שלאסעריי
J. REDER
Łódź, 11 Listopada 11/13.

וויכטיג פאר ברוך=קראנקע

(רופטורען) זאווי פון פערקרימונגען פון רוקען-ביין (הויקערס), פאראליזשען, ביין-שווינדזוכט, פלאטפוס און פערשידענע אנדערע פערקריפלונגען-ליידענדע.
פאר פערשידענע ארט רופטורען פערעלטערטע און די געפערליכסטע ביי מענער, פרויען און קינדער ספעציעלע ארטאפעדישע הייל-באנדאזשען לויט מיין מעטאדע היילן און בעזייטיגען ראדיקאל יעדן איינציגן ברוך.

ביי מאגען און קישקע - זענקונג ספעציעלע אינדיווידועל צוגעפאסטע לייב-הייל-באנדאזשען.
פאר הויקערס ספעציעלע קארסעטען און גלייכהאלטערס.
געגען ביין-שווינדזוכט ספעציעלע ארטאפעדישע אפאראטען פון אלע סיסטעמען.
געגען שמערצענדע פלאטפיס ספעציעלע ארטאפעדישע איינלאגען לויט גיפס-מאדעלען.
געגען קרומע אדערן ספעציעלע גומי-שטרימפ לויט מאס.
קינסטליכע הענד און פיס
ספעציעלע הייל=ארטאפעדישע אנשטאלט
ספעצ. ארטאפעד
א. פעטריקעוויטש, לאדז
9 פיראמאוויטשא 9, טעל. 177-09 (פריהער אלגינסקא)
אכטונג! קראנקע מוזען זעלבסט ערשיינען.
פראווינצער דאנקזאגונגען קענען בעוויזען ווערען

קליינע אנאנסען
ז זלאטי
אנאנס ביז 15 ווערטער

פרייע פאסטענס
א טיכטיגע פערקויפערין אין דער שיך-בראנזשע קען זיך מעלדען ביי ס. מארקאוויטש, גלובנא 6.

ס'ווערען געברויכט טריקא-בלוזען-נייהערינס. צו ערפאהרען 11. ליסטאפאדא 16, וו. 22.

ס'ווערט געזוכט א גוטער ריכטעווער ביי ח. סענדעראוויטש, פיעטריקאווער 107

ראקאלען
א בעקוועהם ארט צו שלאפען פאר איין יונגערמאן אין אבגעזונדערטן פאמארסקא 14, אפיצינע, 2. שטאק, לאסקי.

א געוועלב אהן וואוינונג אבצוגעבען גדאנסקא 27.

פאבריקס לאקאלען 2 זייטען ליכט צענטראל בעהייצונג מיט פערטיגע טראנסמיסיעס צו פערמיטען טעל. 193-74.

פערשידענעס

PRZETARG.
Ubezpieczalnia społeczna w Łodzi podaje do wiadomości, że w Nr. 61 Monitora Polskiego z dnia 16 marca 1937 r. ogłosiła przetarg na wykonanie instalacyj elektrycznych w budynkach szpitala przy ul. Zagajnikowej Nr. 22 w Łodzi.
UBEZPIECZALNIA SPOŁECZNA w ŁODZI

איבערצוגעבען אן ערשטקלאסיגע הערבאטשארניע מיט זופען, גוט איינגעפיהרטע אין בעסטען צענטרום פון גרינעם מארק צו ערפאהרען זשעראמסקיגא 47 אין דער הערבאטשארניע.

צו פערקויפען א טרייב-זייד-מאשין אין גוטען צושטאנד. אפערטען אונטער „מאשין" אין אדמ. פון דער צייטונג.

נעלעגענהייטליך צו פערקויפען א קרעדענס אזשעכאווע, א רונדער טיש מיט 5 שטיהלען, איין מאטעל געדעקט מיט לעדער אין גוטען צושטאנד. זאוואדזקא 23 וו. 51, לינקע אפיצינע, 2. איינגאנג.

Zaginiono kwit za № 268605 na weksel Zł. 50.— z Banku Handlowo-Przemysłowego, Piotrkowska 6. Kwit zostaje unieważniony.

Rutynowany nauczyciel
naucza w ciągu 3-ch miesięcy specjalną skróconą metodę mówić i pisać po polsku dorosłych. M. BRZEZIŃSKI, Al. I Maja 77, front, II piętro.

אנאנסען - פרייז:
מאגערן טעקסט — 18 גר. פרייטאג און ערב יו"ט — 24 גר.
שמאלן טעקסט — 12 גר. פרייטאג און ערב יו"ט — 18 גר.
פאר א מילימעטער-שורה אין דער זייט 10 שפאלטען.

אין טעקסט — 40 ר. פרייטאג און ערב יו"ט — 60 גר. פאר א מילימעטער-שורה. אין דער זייט 4 שפאלטען. נעקראלאגען: 20 גראשען א מילימעטער שורה (אין דער זייט 10 שפאלטען). קליינע אנאנסען ביז 15 ווערטער 1 זל., יעדעס ווייטערדיגע ווארט — 10 גראשען. אויסער דער שטאט 50 פראצ. טייערער. אויסלאנד 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א ווארט.

אבאנאמענטס-פרייז:
אין לאדז — 4 זלאטעס א חודש מיט אפטראגען אהיים.
אויף דער פראווינץ — 5 זל. א חודש; אין אויסלאנד — 7 זלאטעס א חודש; אמעריקא — 2 דאלאר א חודש.

פעהלערען חעלכע ממערען נישט פרינציפיעל דעם אינהאלט פון דער אנאנס בערעכטיגען נישט צום איבערדרוק פון די אנאנס אדער צוריקצוצאהלען פאר דעם אנאנס.
פאר'ן אינהאלט און טערמין פון די אנאנסען איז די פערלאג נ"ש"ט פעראנטווארטליך. די ארטיקלען, וועלכע ווערען צוגעשיקט צום אפדרוק, ווערען אויב זיי זענען ניט אנגענומען ניט צוריקגעשיקט...

Ze wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i P. Wajntraub. Redaktor odpowiedzialny: Chanon Kaufman
Czcionkami i druk rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.